

Programmabegroting 2027

Voorwoord

Met deze programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030 legt het college u de eerste begroting voor van deze bestuursperiode. Wijchen staat de komende jaren voor belangrijke keuzes. Onze gemeente groeit, verandert en vraagt om een duidelijke richting. Dit alles doen we in balans met onze financiële mogelijkheden, die meerjarig nog altijd onzeker zijn.

Start van een nieuwe bestuursperiode

Deze begroting markeert de start van de bestuursperiode 2026–2030. De nieuwgevormde raad en het college zijn aan de slag gegaan met de uitvoering van het coalitieakkoord. De ambities zijn vertaald in de diverse programma's van deze begroting. We gaan dit gedurende de komende jaren monitoren en actualiseren. Met als vertrekpunt een stevig financieel fundament, maar nog onzekerheden over de structurele rijksbijdrage. Onze financiële positie bepaalt het financieel kader en daarmee het tempo waarin we ambities kunnen gaan verwezenlijken.

Landelijke ontwikkelingen

De bezuinigingen op het gemeentefonds leiden tot dreigende structurele tekorten bij bijna alle gemeenten in Nederland. Dit beeld zien we ook bij de gemeente Wijchen. De herstructurering van het gemeentefonds leidt tot een enorme financiële krimp (het zogenaamde ravijnjaar). Ook zijn de stijgende jeugdzorgkosten en de hoge inflatie van de afgelopen jaren onvoldoende gecompenseerd in het gemeentefonds. Gemeenten worden vanaf 2028 structureel nog altijd stevig gekort in de algemene uitkering. De verwachting is wel dat het Rijk in de Voorjaarsnota 2027 compensatie zal geven op basis van het rapport van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd, dat begin 2027 zal volgen. Daar kunnen we echter niet op vooruitlopen in deze begroting. Tegelijkertijd nemen wij onze verantwoordelijkheid om - binnen onze financiële mogelijkheden - maximaal te presteren voor onze gemeente.

Onze ambities en financiële positie vanaf 2027

Onze koers en het beeld van de begroting 2026 en de Perspectiefnota 2026 wordt in deze begroting voortgezet. We leggen een structureel sluitende begroting 2027 voor met een bescheiden structureel tekort vanaf 2028. Hierin is rekening gehouden met meerjarige ontwikkelingen zoals de bouw van scholen en MFA's, vervangingen van wegen, ontwikkelingen op sociaal domein zoals de vergrijzing en de hervormingsagenda jeugd. In de begrotingscijfers is ook de eerder opgenomen OZB verhoging van 7,5% vanaf 2028 verwerkt, die opnieuw beoordeeld wordt op onze financiële positie bij de Perspectiefnota 2027.

Vanwege de korting in het gemeentefonds vanaf 2028 stelt het college in beperkte mate nieuw beleid voor. Er is onder andere ruimte gezocht voor de snelfietsroute Oss – Wijchen – Nijmegen en uitvoeringsgeld voor het actualiseren van beleidsplannen zoals het Integrale Beheer van Openbare Ruimte (IBOR), ruimtelijke kwaliteit, boomkroonvolume en de archeologische kaart. Als gevolg van ons duurzaam financieel meerjarenbeleid zijn onze financiële reserves ruim voldoende. Hierdoor zijn we in staat om blijvend te investeren op de grote gebiedsontwikkelingsopgave en investeren wij onder meer in een wijkgerichte aanpak met de inzet van gebiedscoördinatoren.

Met deze begroting hebben wij onze ambitie realistisch vertaald op basis van onze huidige financiële positie en beleid. Dit geeft ons vertrouwen om koers te zetten op het gezamenlijk samenwerken aan morgen.

Namens het College van Burgemeester en Wethouders van Wijchen,

Geert Gerrits, Wethouder financiën

Inhoudsopgave

Inleiding.....	6
Samenvatting	7
Ontwikkeling meerjarig perspectief.....	9
Programma's	11
0. Bestuur en Ondersteuning	12
1. Veiligheid.....	19
2. Verkeer en Vervoer	23
3. Economie	29
4. Onderwijs	34
5. Sport, Cultuur en Recreatie.....	38
6. Sociaal Domein.....	46
7. Volksgezondheid en Milieu	67
8. Wonen en Bouwen.....	73
Paragrafen.....	80
Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten	81
Lokale heffingen.....	84
Weerstandsvermogen.....	98
Onderhoud kapitaalgoederen.....	108
Financiering.....	120
Bedrijfsvoering	126
Openbaarheid	130
Verbonden partijen.....	132
Grondbeleid	146
Financiën	150
Uitgangspunten.....	150
Meerjarenraming	151
Provinciaal toezicht.....	156
Meerjaren Investerings Overzicht.....	158
Overzicht baten en lasten	162
Overzicht incidentele baten en lasten	163
Overzicht structurele baten en lasten	165
Totaaloverzicht taakveldraming	167
Geprognosticeerde balans	171
Berekening EMU saldo Wijchen.....	174
Bijlagen.....	175

Bijlage 1. Risicomatrix	176
Bijlage 2. Investeringslijst.....	177
Bijlage 3. Verloop reserves en voorzieningen.....	178
Bijlage 4. Mutaties bestaand beleid.....	180
Bijlage 5. Nieuw beleid structureel	183
Bijlage 6. Mutaties incidenteel perspectief	186
Bijlage 7. Incidenteel perspectief totaal	189
Bijlage 8. Kosten per taakveld.....	192

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 van de gemeente Wijchen. Dit boekwerk is het vervolg op de Perspectiefnota 2026, die de gemeenteraad in juli 2026 heeft vastgesteld. In deze Programmabegroting is het Coalitieakkoord 2026-2030 beleidsmatig en financieel uitgewerkt voor 2027. Verder geeft de begroting een financiële doorkijk van het meerjarenperspectief 2028-2030.

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft de indeling van een gemeentelijke begroting grotendeels voor. Deze Programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In de samenvatting kunt u in één oogopslag het totaalbeeld zien van de begroting. We geven in de programma's antwoord op drie vragen; Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat dit kosten?

Deze vragen worden beantwoord voor de speerpunten uit het coalitieakkoord. Aanvullend aan de speerpunten uit het coalitieakkoord benoemen we een aantal thema's, die voor 2027 actueel zijn.

In de Paragrafen beschrijven we de programma overstijgende onderwerpen. Vervolgens kunt u in de Financiële begroting de uitgangspunten en het meerjarenperspectief terugvinden. Alle mutaties ten opzichte van de huidige begroting vindt u hier beknopt terug.

In de bijlagen vindt u een nadere onderbouwing, waaronder de mutaties ten opzichte van de bijgestelde begroting bij de Perspectiefnota 2026.

Samenvatting

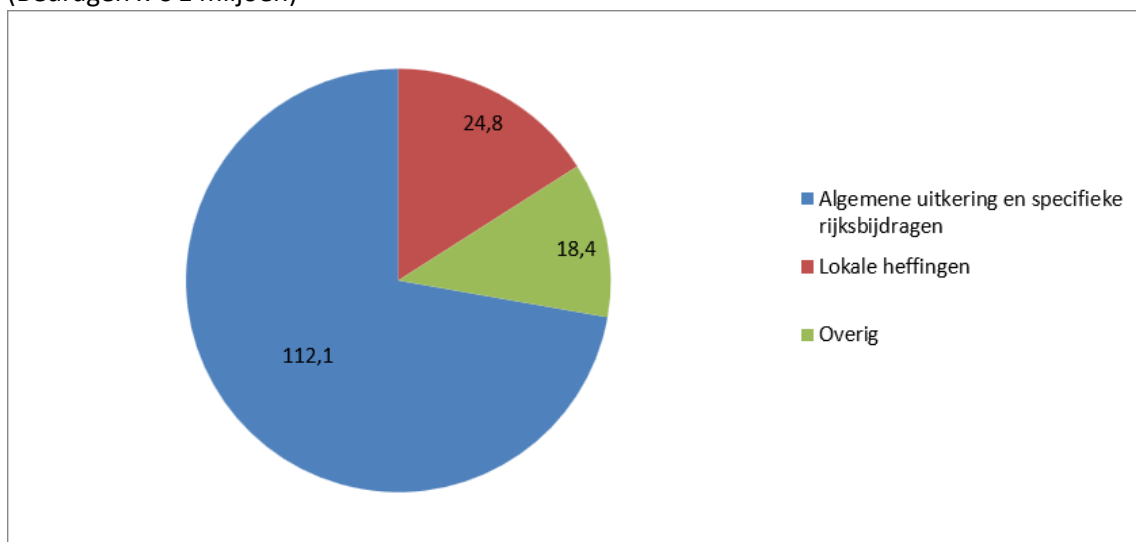
We bieden u een begroting aan die structureel sluitend is in 2027. Met de kennis van nu ontstaat vanaf 2028 een bescheiden structureel tekort.

De financiële situatie van gemeenten in Nederland wordt al jaren gekenmerkt door structurele onbalans tussen taken en middelen. Structurele duidelijkheid over de hoogte van het gemeentefonds blijft uit. De gesprekken tussen Rijk en gemeenten over een herziening van het financieringssysteem zijn nog gaande en zullen pas op zijn vroegst in de voorjaarsnota 2027 hun beslag krijgen.

Voor Wijchen betekent dit dat het zicht op voldoende structurele inkomsten voorbij 2027 onzeker blijft. Tegelijkertijd stijgen autonome lasten: door inflatie, cao-ontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt en een toenemende uitvoeringsdruk – met name in het sociaal domein en bij gemeenschappelijke regelingen. Deze externe factoren zijn vertaald in deze begroting, als ook de uitkomsten van de septembercirculaire 2026.

Waar komt ons geld vandaan?

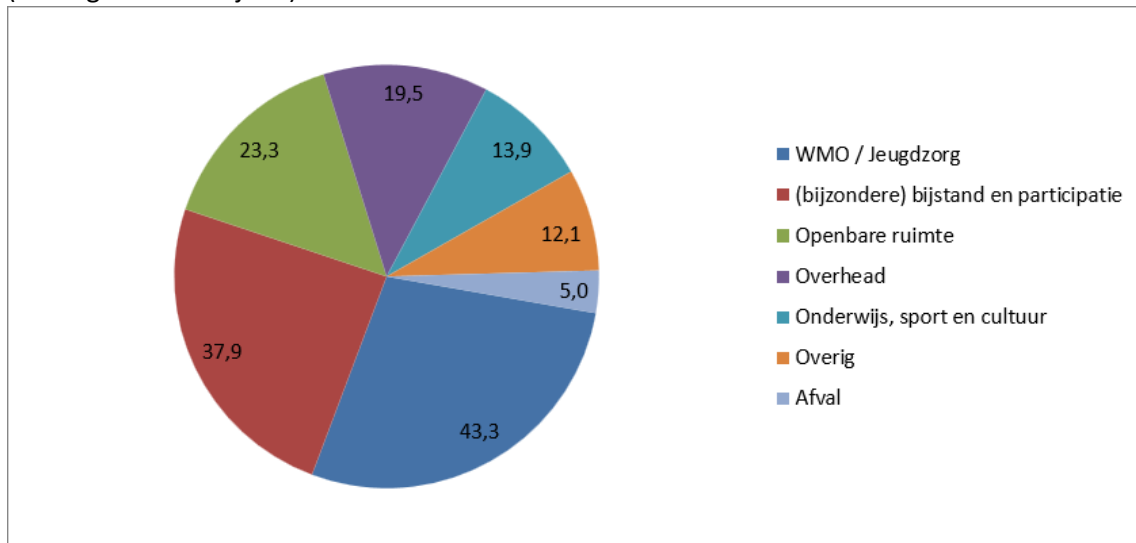
(Bedragen x € 1 miljoen)

Onze inkomsten halen we vooral uit de algemene uitkering en specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering voor de bijstandsuitkeringen. Daarnaast ontvangen wij als gemeente middelen uit de lokale heffingen zoals de OZB, riool- en reinigingsheffing. Overige inkomsten komen bijvoorbeeld uit de verkoop van paspoorten en rijbewijzen. Ook halen we inkomsten uit eigen bijdragen voor zorg of sport. De verhuur of verkoop van vastgoed en grondexploitaties zorgen ook voor inkomsten.

Waar geven we ons geld aan uit?

(Bedragen x € 1 miljoen)

De helft van onze gemeentelijke uitgaven gaan naar het sociaal domein (WMO, jeugdzorg en de (aanpak) van de werkloosheid). Nieuw beleid hebben we, gezien de structurele tekorten, slechts beperkt toegevoegd, onder andere op het gebied van mantelzorg, zwemveiligheid en sportvoorzieningen.

Reservepositie

Als gevolg van behoedzaam financieel meerjarenbeleid zijn onze financiële reserves ruim voldoende om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Met de resultaatbestemming van 2025 stijgt de algemene reserve in 2026 boven de € 30 miljoen. Incidentele kosten van 2026, aanvulling van de reserve grote projecten, vorming van een reserve voor de incidentele kosten die gemoeid zijn met de overgang van Munitax naar de BSR en het afdekken van het nieuwe kunstgrasveld op de Wychert brengen de hoogte van de algemene reserve op een niveau van ruim € 20 miljoen. We hebben de ondergrens vastgesteld op € 9 miljoen, waarmee de algemene reserve voldoende gevuld is om eventuele tekorten af te dekken.

Daarnaast hebben we € 25 miljoen aan reserves voor specifieke bestemmingen en ruim € 30 miljoen aan afschrijvingsreserves ter afdekking van toekomstige afschrijvingskosten van investeringen waarvoor we gespaard hadden. Hiermee schommelt de solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totaalvermogen) de komende jaren tussen de 40% en 50%. Dat percentage wordt door de toezichthouder beoordeeld als de grens tussen 'minst risicovol' en 'neutraal'.

Ontwikkeling meerjarig perspectief

In onderstaande tabel presenteren we de ontwikkeling van het meerjarig perspectief ten opzichte van de actuele begroting vanuit de Perspectiefnota 2026. We onderscheiden daarin het structurele resultaat, het incidentele resultaat en de winstnemingen uit de bouwgrondexploitaties.

We nemen onder de jaartallen 2027 t/m 2030 per jaarschijf de mutaties op t.o.v. de huidige begroting. Dat leidt opgeteld tot een nieuw begrotingsresultaat. Positieve getallen zijn hierbij een voordeel en negatieve getallen een nadeel voor het begrotingsresultaat.

Structureel perspectief

Ontwikkelingen ten opzichte van de begroting (Bedragen x € 1.000)	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Begrotingssaldo 2026	623	-619	-582	510
Perspectiefnota 2026 mutatie	-589	-700	-1.009	-1.633
Begrotingssaldo Perspectiefnota 2026	34	-1.319	-1.591	-1.123
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar	203	98	199	57
Jeugdzorg (zie speerpunt Jeugd, programma 6)	-240	-109	27	17
WMO (zie speerpunt WMO, programma 6)	13	13	13	14
BUIG (zie speerpunt BUIG, programma 6)	-46	-23	-20	-19
Kapitaallasten	213	176	130	0
OZB	128	142	145	149
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	13	98	63	109
Rente (paragraaf 6 financiering)	-75	109	68	-356
Overige mutaties bestaand beleid (bijlage bestaand beleid)	-59	-53	-33	-11
Structureel saldo op bestaand beleid	184	-868	-999	-1.163
Nieuw beleid	222	-115	167	156
Vrijval onttrekking surplus algemene reserve	-200			
Totaal begrotingsresultaat structureel	206	-983	-832	-1.007

Totaal meerjarig perspectief

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Structureel perspectief	206	-983	-832	-1.007
Incidenteel perspectief	-94	210	0	0
Incidenteel perspectief bouwgrond	94	0	0	0
Totaal Programmabegroting	206	-773	-832	-1.007

Bij de Perspectiefnota gingen we uit van een structureel resultaat van € 34.000 in 2027 en een structureel tekort vanaf 2028. Op bestaand beleid zien we ten opzichte van de Perspectiefnota een stabiel beeld. Hogere kosten voor jeugdzorg worden gecompenseerd door lagere kapitaallasten en een hogere uitkering in het gemeentefonds. Hierdoor is de onttrekking uit het surplus van de algemene reserve ook niet benodigd in 2027.

Het college is terughoudend geweest met het voorstellen van nieuw beleid. Daarbij is rekening gehouden met de opgave vanaf 2028. Het voorgestelde nieuw beleid is in lijn met de bestaande ambities zoals het coalitieakkoord en het strategisch kompas.

We kijken uit naar de kabinetsplannen en in het bijzonder naar de uitkomsten van de commissie van Ark op de tekorten jeugdzorg in relatie tot structurele compensatie in het gemeentefonds. Als dit zich vertaalt in de Voorjaarnota van het Rijk in 2027, kunnen we bij de Perspectiefnota richting bepalen op de huidige structurele tekorten en bezien we in welke mate de nu ingeboekte OZB verhoging en/of tariefdifferentiatie vanaf 2028 benodigd is.

Programma's

0. Bestuur en Ondersteuning

Algemeen

Wijchen is een dorp, we kijken naar elkaar om. Als gemeente werken wij samen met partners in de wijken en kernen. Wij nemen onze verantwoordelijkheid en voelen ons betrokken bij wat er leeft. Voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeenten waarmee we samenwerken zijn we een betrouwbare partner.

Wijchen is er voor haar inwoners. We willen dat mensen meedoen en zich gehoord voelen. Met ons programma 'Dienstverlening 2026-2030' werken we aan verdere verbetering van onze dienstverlening. Het dalend vertrouwen in de overheid willen we keren door dichterbij onze inwoners te staan.

De gemeente communiceert in duidelijke taal. In brieven, e-mails en op de website. Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Daarnaast willen we beter meedenken met ideeën in de samenleving. Bij nieuwe plannen betrekken we inwoners op tijd en we houden ze ook tussentijds goed op de hoogte. Met de inzet van gebiedscoördinatoren verbeteren we de relatie met onze inwoners en worden initiatieven van inwoners actief ondersteund.

We denken en werken toekomstgericht. Voor de hele gemeente, met haar kernen en wijken en de regio. Het strategisch kompas Wijchen 2035 geeft de komende jaren richting aan ons beleid en onze inzet op de diverse onderwerpen en opgaven. Zo werken we aan een toekomstbestendig Wijchen.

In de gemeente een sterke gemeente en een goede buur. Regionale samenwerking is essentieel. Daar pakken we als middelgrote gemeente een proactieve rol in. De samenwerking binnen de Groene Metropoolregio, het Rijk van Nijmegen, het Land van Maas en Waal en met onze buurgemeenten in Brabant krijgt steeds meer vorm.

Naam	Soort speerpunt
0.1 Betrouwbare gemeente	Coalitieakkoord
0.2 Participatie en dienstverlening	Coalitieakkoord
0.3 Teamspeler in de regio	Coalitieakkoord
0.4 Financieel gezond	Coalitieakkoord

Speerpunten

0.1 Betrouwbare gemeente

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Wijchen is er voor haar inwoners. We communiceren eerlijk en zo transparant mogelijk, ook wanneer besluiten lastig zijn, en we blijven aanspreekbaar. We doen wat we zeggen en werken actief samen met inwoners, ondernemers en partners. Zo bouwen we aan een bestuur dat vertrouwen verdient én behoudt. We nemen een rol in het vergroten van de weerbaarheid van onze samenleving.

Doelstelling

Inwoners, organisaties en de gemeentelijke organisatie zijn beter voorbereid op maatschappelijke, digitale en fysieke verstoringen, zodat essentiële functies en dienstverlening zoveel mogelijk kunnen doorgaan.

Wat gaan we doen?

In 2027 is het project maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht gestart en wordt er aan de raad teruggekoppeld over de eerste stappen die gezet zijn.

Status doelstelling

 Opgestart, nog niet afgerond

0.2 Participatie en dienstverlening

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Wijchen investeert in goede dienstverlening voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in de wijken en kernen. We denken met hen mee en luisteren naar hun ideeën. We gebruiken de kennis en initiatieven uit de wijken en kernen en werken met wijk- en kernaanpakken.

Doelstelling 1

Inwoners en maatschappelijke partners ervaren meer invloed op ontwikkelingen in hun wijk of kern en hun kennis en initiatieven worden aantoonbaar benut.

Wat gaan we doen?

- In 2027 worden voor prioritaire wijken en kernen drie integrale wijkaanpakken opgesteld en uitgevoerd. Per aanpak wordt zichtbaar gemaakt welke inbreng van inwoners en partners is verwerkt en welke concrete resultaten worden gerealiseerd.

- In 2027 wordt een voorstel voorgelegd over een passende vorm om de stille meerderheid structureler bij gemeentelijke vraagstukken te betrekken, inclusief een afweging over de inzet van een burgerberaad.

- De kinderraad wordt in 2027 voortgezet en betrokken bij onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van kinderen. Over de inbreng en opvolging daarvan wordt gerapporteerd.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

Inwoners en ondernemers kunnen gemeentelijke informatie en dienstverlening eenvoudig vinden, begrijpen en gebruiken zowel via persoonlijk contact als digitaal.

Wat gaan we doen?

-In 2027 wordt een start gemaakt met een digitaal portaal. Inwoners kunnen voor de aangesloten processen een aanvraag starten, de voortgang volgen en aanvullende informatie aanleveren.

-De informatie en formulieren voor de aangesloten dienstverlening worden begrijpelijk en digitaal toegankelijk aangeboden. Over de gerealiseerde verbeteringen wordt via de Agenda Dienstverlening 2026-2029 gerapporteerd.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 3

Inwoners en ondernemers ervaren eenvoudigere en voorspelbaardere aanvraagprocedures, met kortere doorlooptijden en minder onnodige administratieve lasten.

Wat gaan we doen?

-Via de rapportage over de Agenda Dienstverlening 2026-2029 rapporteren we aan de raad over dienstverleningsprocessen die in 2027 verbeterd zijn.

-Via de rapportage over de Agenda Dienstverlening 2026-2029 rapporteren we aan de raad over de optimalisaties van de gemeentelijke regels, processtappen of administratieve verplichtingen die zijn geschrapt.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

0.3 Teamspeler in de regio

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Regionale samenwerking is essentieel. Daar pakken we als middelgrote gemeente een proactieve rol in. De samenwerking binnen de Groene Metropoolregio, het Rijk van Nijmegen, het Land van Maas en Waal en met onze buurgemeenten in Brabant krijgt steeds meer vorm.

Doelstelling

Regionale samenwerking levert aantoonbare meerwaarde op voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven van Wijchen.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt de raad geïnformeerd over de inzet van Wijchen in de belangrijkste regionale samenwerkingsverbanden. Dit gebeurt minimaal in de P&C-cyclus, via de jaarstukken en zienswijze op de Gemeenschappelijke Regelingen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

0.4 Financieel gezond

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Wijchen is financieel gezond. We blijven passen op ons huishoudboekje, zodat we ook in de toekomst kunnen investeren in ons voorzieningenniveau, de bestaanszekerheid en onze dorps kwaliteit. We streven daarbij naar zo laag mogelijke lasten voor onze inwoners en ondernemers. We hebben en houden voldoende reserves om onverwachte tegenvallers op te vangen.

Doelstelling

Wijchen behoudt een structureel gezonde financiële positie, met een sluitend meerjarenperspectief, voldoende weerstandsvermogen en zo beperkt mogelijke lasten voor inwoners en ondernemers.

Wat gaan we doen?

-In de reguliere P&C-documenten wordt inzicht gegeven in het structurele begrotingsevenwicht, de ontwikkeling van de reserves en het weerstandsvermogen. Afwijkingen en noodzakelijke bijsturing worden daarbij expliciet aan de raad voorgelegd.

-Bij de Perspectiefnota 2027 ontvangt de raad een integraal financieel perspectief vanaf 2028. Daarin worden de gevolgen van de rijksfinanciën, de ambities uit het coalitieakkoord, de beschikbare reserves en eventuele maatregelen voor een structureel sluitende begroting in samenhang gepresenteerd.

-Bij de begroting 2028 wordt een structureel sluitend meerjarenperspectief ter besluitvorming voorgelegd. Als aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn, ontvangt de raad integrale keuzemogelijkheden, waaronder prioritering of fasering van ambities, ombuigingen, inzet van reserves en mogelijke aanpassing of differentiatie van de OZB.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
3992	Strategisch Kompas Wijchen2035
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
18 7b 21660	Nota verbonden partijen
22 08561	Global Goals Gemeente
237012	Participatie en cocreatie kader
238773	Deelname opgaven Groene Metropoolregio 2025-2028
271060	Financieel evenwicht 2026-2029
25/324249	Financiële- en controle verordening Wijchen 2025
26/328137	Beleidskader netwerkgericht werken in onze wijken en kernen
26/327731	Nota Verbonden Partijen
26/329863	Agenda Dienstverlening 2026-2030

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 237012 Beslisnota Participatie en cocreatie kader.pdf
- 238773 Beslisnota Deelname opgaven Groene Metropoolregio 2025-2028.pdf
- 271060 Beslisnota Financieel evenwicht 2026-2029.pdf
- 18 7B 21660a Nota verbonden Partijen, beslisnota.pdf
- 17 7 11377a Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten-Wijchen, informatienota.pdf
- 17 7 11377b Notitie prestatie-indicatoren nulmeting en rapportage, bijlage 1.pdf
- 16 7B 1635a Werkorganisatie Druten-Wijchen, beslisnota.pdf
- 15 GR 022a Beslisnota Regionale Samenwerking.pdf
- 87361 Beslisnota Vaststellen raadsversie Strategisch kompas Wijchen2035 'De kracht van Wijchen' (1).pdf
- Raadsversie Strategisch kompas Wijchen2035 okt 2022 aangepast na amendement.pdf
- Financiële verordening gemeente Wijchen 2025.pdf
- 324249 Beslisnota raad financiële- en controleverordening Wijchen 2025.pdf
- Controle verordening gemeente Wijchen 2025.pdf
- Kader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen.pdf
- 328137 Beslisnota Beleidskader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen.pdf
- 327731 Beslisnota Nota Verbonden Partijen.pdf
- Nota Verbonden Partijen 2025 (1).pdf
- Agenda dienstverlening 2026-2030.pdf

Wat kost het

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie, zoals financiering, beleggingen, dividenden etcetera.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden, zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen, zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-109.525	-112.242	-115.447	-116.775	-121.452
0.1 Bestuur	-150	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-1.078	-1.011	-1.021	-1.021	-1.021
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-438	-443	-3.681	-3.688	-3.696
0.4 Overhead	-970	-965	-974	-996	-1.019
0.5 Treasury	-475	1.577	1.492	1.701	1.886
0.61 OZB woningen	-8.126	-8.411	-9.388	-9.727	-10.086
0.62 OZB niet-woningen	-5.149	-5.416	-5.979	-6.128	-6.288
0.64 Belastingen overig	-406	-419	-433	-447	-462
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-92.733	-97.154	-95.463	-96.469	-100.766
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Lasten	26.202	24.248	25.875	26.527	27.676
0.1 Bestuur	4.179	4.121	4.067	4.187	4.356
0.2 Burgerzaken	1.658	1.745	1.681	1.735	1.792
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.363	1.324	4.599	4.648	4.695
0.4 Overhead	18.833	19.500	18.181	18.763	19.425
0.5 Treasury	-763	-2.948	-3.175	-3.348	-3.150
0.61 OZB woningen	760	358	371	384	396
0.62 OZB niet-woningen	66	63	65	67	69
0.64 Belastingen overig	93	85	87	90	93
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
0.9 Vennootschapsbelasting	13	0	0	0	0
Begroot resultaat voor inzet reserves	-83.323	-87.995	-89.572	-90.248	-93.776

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Dotaties	0	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-5.655	-3.500	-668	-382	-404
0.1 BR: Pensioenen wethouders	0	-258	0	0	0
0.10 AR: Algemene Reserve	-2.121	-1.113	-286	0	-22
0.10 AR: Rekeningresultaat	-1.156	0	0	0	0
0.2 ER: Verkiezingen	0	-100	0	0	0
0.4 Afs.R: Gemeentekantoor	-356	-356	-356	-356	-356
0.4 Afs.R: Gemeentewerf	-27	-27	-27	-27	-27
0.4 BR: Woonfonds	-1.996	0	0	0	0
0.4 BR: Implementatie toetreding BSR	0	-1.647	0	0	0
Totaal inzet reserves	-5.655	-3.500	-668	-382	-404

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-109.525	-112.242	-115.447	-116.775	-121.452
Lasten	26.202	24.248	25.875	26.527	27.676
Reserve Dotaties	0	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-5.655	-3.500	-668	-382	-404
Begroot resultaat na inzet reserves	-88.979	-91.494	-90.240	-90.630	-94.180

1. Veiligheid

Algemeen

We willen dat iedereen zich veilig voelt in onze gemeente. Thuis, op straat, in de kernen, op het bedrijventerrein en in het buitengebied. Samen met inwoners, ondernemers en onze partners werken we hieraan. We roepen mensen op om signalen van onveiligheid en zorgen te delen. Onveilige situaties en ongewenst gedrag pakken we snel aan.

Preventie, signaleren, integraal samenwerken en informatie delen, staan centraal in onze strategie. We werken hierbij steeds samen met andere beleidsdomeinen, zoals Wmo, jeugdzorg, participatie, horeca en evenementen, toerisme en recreatie, verkeer en milieu, wonen en openbare ruimte. Zo werken we integraal en investeren we in preventie. We willen voorkomen dat jeugd overlast geeft, bijvoorbeeld door inzet van ouders, jongerenwerk en straatcoaches. Crimineel gedrag pakken we aan. Bedrijven die gebruikt worden voor strafbare activiteiten, pakken we aan. We werken hierbij samen met de gemeenten in de regio. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied en de bedrijventerreinen.

Digitale veiligheid wordt steeds belangrijker. Criminaliteit in de digitale wereld neemt toe in ernst en heeft een vergelijkbare impact op inwoners als fysieke misdrijven. Net zoals in de fysieke samenleving zijn ook in de digitale omgeving criminelen actief, met soms ingrijpende gevolgen voor betrokkenen. Daarom vinden wij het van groot belang om ook deze vormen van criminaliteit effectief aan te pakken.

Naam	Soort speerpunt
1.1 Veiligheid	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 1

1.1 Veiligheid

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We zetten ons in voor veilige wijken en kernen. Daarom werken we samen met bewoners, politie, handhaving en andere partners om overlast, vandalisme en criminaliteit te voorkomen. Wijchen groeit en daarmee ook onze aandacht voor preventie en handhaving. Dit moet in balans zijn. Door samen te werken en alert te blijven zorgen we voor wijken en kernen waar iedereen prettig en veilig kan wonen.

Doelstelling

Toezicht en handhaving zijn zichtbaar en worden gericht ingezet waar veiligheidsrisico's en overlast het grootst zijn.

Wat gaan we doen?

Momenteel wordt op openbare orde en veiligheid een benchmarkonderzoek uitgevoerd door een extern bureau. Dit brengt in beeld hoe onze organisatie presteert ten opzichte van vergelijkbare organisaties. Hiermee verkrijgen we inzicht in de mate waarin we voorbereid zijn op actuele en toekomstige ontwikkelingen en waar kansen liggen voor verdere versterking van onze aanpak.

Het VTH-beleid wordt vastgesteld dat de kaders biedt voor de inzet van boa's en inzicht geeft in prioritaire overlastlocaties en meldingen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Relevante besluiten

Nummer besluit Beleidsnota	
6286	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) Wijchen 2025
110957	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2023-2026
265803	Beslisnota Raad wijziging Apv per 1-1-2025

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 265803 Beslisnota Raad wijziging Apv per 1-1-2025.pdf
- 110957 Beslisnota Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.pdf

Wat kost het

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-81	-72	-72	-72	-72
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-81	-72	-72	-72	-72
Lasten	4.936	5.531	5.819	6.020	6.228
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.641	3.942	4.194	4.331	4.471
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.295	1.589	1.625	1.689	1.757
Begroot resultaat voor inzet reserves	4.855	5.460	5.747	5.949	6.156

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Onttrekkingen	-113	-113	-113	-113	-113
1.1 Afs.R: Brandweerkazerne	-113	-113	-113	-113	-113
Totaal inzet reserves	-113	-113	-113	-113	-113

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-81	-72	-72	-72	-72
Lasten	4.936	5.531	5.819	6.020	6.228
Reserve Onttrekkingen	-113	-113	-113	-113	-113
Begroot resultaat na inzet reserves	4.742	5.346	5.634	5.835	6.043

2. Verkeer en Vervoer

Algemeen

Goede bereikbaarheid en veilig verkeer zijn essentieel voor de leefbaarheid, economische groei en het dagelijks comfort voor inwoners, ondernemers en bezoekers van Wijchen. We zetten in op goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en voldoende parkeergelegenheden voor de auto en fiets. We volgen het STOMP-principe, waarbij we kijken naar de mogelijkheden voor lopen, fietsen, het openbaar vervoer, deelvervoer en de privéauto.

De komende jaren staan we voor een aantal grote opgaven zoals de woningbouwopgave en de realisatie van onze duurzaamheidsambities. Dit heeft ook gevolgen voor hoe we bereikbaar zijn en de behoeften en de manier waarop we ons binnen de gemeente kunnen verplaatsen. Denk bijvoorbeeld aan meer inwoners en nieuwe manieren om je te kunnen verplaatsen. We willen meer ruimte geven aan fietsers en voetgangers. We spannen ons in voor een doorfietsroute naar Oss. En we onderzoeken samen met de regio of een extra tunnel voor fietsers en voetganger onder het spoor mogelijk is. Een goede bereikbaarheid met het OV en de auto, samen met gratis parkeermogelijkheden, willen we behouden. Verder willen we dat openbare ruimte toegankelijk blijft voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.

De Mobiliteitsvisie heeft 5 belangrijke onderwerpen. Deze komen overeen met belangrijke onderwerpen in de omgevingsvisie: leefbare, duurzame, (verkeers)veilige, inclusieve (“iedereen kan meedoen”) en bereikbare gebieden. In het Mobiliteitsplan beschrijven we hoe we de wensen en doelen uit de Mobiliteitsvisie kunnen behalen. Dat doen we in stappen en verdeeld over meerdere jaren. Hiervoor hebben we het Meerjarenuitvoeringsprogramma (MUP) Mobiliteit opgesteld.

Naam	Soort speerpunt
2.1 Bereikbaarheid	Coalitieakkoord
2.2 Parkeren	Coalitieakkoord
2.3 Verkeersveiligheid	Coalitieakkoord
2.4 Laadpalen	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 2

2.1 Bereikbaarheid

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We willen dat inwoners, bezoekers en ondernemers zich vlot en veilig kunnen verplaatsen. Rondom de gemeente Wijchen zijn er knelpunten als het gaat om de doorstroming van verkeer. Deze problemen blijven we aanpakken om de doorstroming te verbeteren. Steeds meer mensen hebben een elektrische fiets. We willen kansen benutten om voor een langere afstand de fiets te pakken, in plaats van de auto.

Doelstelling 1

Lokale en regionale verkeersknelpunten belemmeren de bereikbaarheid van Wijchen zo min mogelijk.

Wat gaan we doen?

De lokale en regionale bereikbaarheid wordt gemonitord. Wanneer nodig wordt er extra onderzoek gedaan of in overleg getreden met de juiste partner (Rijkswaterstaat/ Provincie).

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Kernen, voorzieningen, bedrijventerreinen en het station zijn veilig en rechtstreeks per fiets bereikbaar.

Wat gaan we doen?

In ruimtelijke projecten die relevant zijn, nemen we de bereikbaarheid van voorzieningen, bedrijventerreinen, kernen en het station mee.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 3

We blijven aandacht houden en vragen en voeren verbeteringen uit voor knelpunten in en rondom onze gemeente. Denk hierbij aan het Palkerplein, knooppunt Bankhoef en de schoenaker.

Wat gaan we doen?

Dit betreft knelpunten op grondgebied van de Provincie en Rijkswaterstaat. We zijn actief in gesprek met de Provincie over het Palkerplein en de Schoenaker. Knooppunt Bankhoef ligt stil vanwege het stop zetten van de MIRT-A50 verkenning.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 4

Het treinstation in Wijchen is van belang voor de regionale bereikbaarheid. We blijven inzetten op het uitbreiden van de frequentie richting Den Bosch.

Wat gaan we doen?

Er is samen met gemeente Oss en Nijmegen een lobby gaande voor onze spoorcorridor. Hier blijven we bij aangehaakt.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 5

We maken ons sterk voor goed en betrouwbaar openbaar vervoer en werken mee aan initiatieven op het gebied van deelmobiliteit.

Wat gaan we doen?

In 2026 is de nieuwe concessie met Transdev (onder de naam RRReis) ingegaan voor de komende 10 jaar. We blijven ons inzetten om input te leveren voor de dienstregeling.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 6

Samen met buurgemeenten werken we aan de snelfietspaden Nijmegen-Oss en Beuningen-Druten-Wijchen.

Wat gaan we doen?

Onderzoek Beuningen-Druten-Wijchen wordt eind 2026 afgerond. De maatregelen zullen verder uitgewerkt worden.

Voor de snelfietsroute Nijmegen-Wijchen-Oss tekenen we eind 2026 een bestuursovereenkomst. Waarbij we afspraken maken over realisatie en ambitie.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

2.2 Parkeren

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

De gemeente blijft gratis parkeren mogelijk maken. Voor het bruisende en gastvrije centrum van Wijchen is dit van groot belang. Ook zijn inwoners van de kernen vaak afhankelijk van de auto. We blijven vasthouden aan de huidige parkeernorm.

Doelstelling 1

Inwoners en bezoekers kunnen de centra en kernen goed bereiken en beschikken over voldoende en doelmatig gebruikte parkeergelegenheid.

Wat gaan we doen?

We monitoren langdurig parkeren in openbare parkeergarages. Eventuele beleidsmaatregelen om dit tegen te gaan, zullen ter besluitvorming worden voorgelegd als dit noodzakelijk is.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Voldoende en veilige fietsparkeervoorzieningen ondersteunen de bereikbaarheid van het centrum.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt een voorstel voorgelegd over nut, locatie, kosten en beheer van een eventuele tweede bewaakte fietsenstalling.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

2.3 Verkeersveiligheid

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Op de stoep, het fietspad en de weg; iedereen moet veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. We zetten in op goede verlichting, schone straten en veilige routes voor fietsers en voetgangers.

Doelstelling

Wegen, trottoirs en fietspaden zijn veilig ingericht en onderhouden, met extra aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers.

Wat gaan we doen?

Op basis van meldingen en verkeerskundige analyses worden aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. Dit gebeurt uit bestaande budgetten.

In 2027 wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre iedere kern via ten minste één goed verlichte fietsroute bereikbaar is en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

2.4 Laadpalen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Er komen steeds meer elektrische auto's en fietsen. Als gemeente zorgen we voor voldoende openbare laadpalen.

Doelstelling

De openbare laadinfrastructuur groeit tijdig mee met de behoefte en is evenwichtig over de gemeente verdeeld.

Wat gaan we doen?

Binnen de Lokale Energie Strategie (LES) vindt monitoring plaats, waaronder op het aantal laadpalen.

Per 1 juli 2026 is het ACM prioriteringskader ingegaan. Hierdoor komen laadpalen op een wachtlijst. Met de samenwerkingsovereenkomst netaansluitingen publieke laadinfrastructuur Oost-Nederland – Wijchen regelen we dat we de komende jaren nog laadpalen kunnen plaatsen.

Er loopt een proef met het niet reserveren van de parkeerplaatsen bij een laadpaal. In 2027 worden de resultaten van de pilot teruggekoppeld.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
20 054441	Mobiliteitsvisie Druten en Wijchen " Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal"
21 061892	Mobiliteitsplan
21 068537	Meerjaren Uitvoeringsprogramma mobiliteit (uitwerking mobiliteitsplan Wijchen)
24 2343881	Parkeerbeleid Wijchen

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 234381 Beslisnota Parkeerbeleid Wijchen.pdf
- Beslisnota Mobiliteitsplan Wijchen 2021.pdf
- Bijlage_ MUP Mobiliteit Wijchen (versie 23 dec 21).pdf
- Beslisnota MUP Mobiliteit Wijchen .pdf
- Bijlage 1. Mobiliteitsplan Druten Wijchen V1.2.pdf

Wat kost het

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-467	-399	-274	-274	-274
2.1 Verkeer en vervoer	-467	-399	-274	-274	-274
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
Lasten	6.869	6.746	6.847	7.136	7.553
2.1 Verkeer en vervoer	6.300	6.242	6.085	6.362	6.768
2.2 Parkeren	522	454	713	724	735
2.5 Openbaar vervoer	47	49	50	50	51
Begroot resultaat voor inzet reserves	6.403	6.347	6.573	6.863	7.279

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Dotaties	0	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-468	-394	-154	-154	-154
2.1 AR: Algemene Reserve	-61	-61	0	0	0
2.1 ER: Wegen en civiele kunstwerken	-407	-100	0	0	0
2.1 ER: Openbare verlichting	0	-233	0	0	0
2.2 Afs.R: Bouw parkeergarage TKWM	0	0	-154	-154	-154
Totaal inzet reserves	-468	-394	-154	-154	-154

Totaal Programma (x € 1.000)

R/E	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-467	-399	-274	-274	-274
Lasten	6.869	6.746	6.847	7.136	7.553
Reserve Dotaties	0	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-468	-394	-154	-154	-154
Begroot resultaat na inzet reserves	5.935	5.953	6.419	6.709	7.126

3. Economie

Algemeen

Een vitale lokale economie is belangrijk voor de werkgelegenheid. Wijchen heeft een sterk, lokaal geworteld ondernemersklimaat. Ondernemers moeten zich thuis blijven voelen in Wijchen en kunnen blijven groeien. Daarom investeren we in vernieuwend ondernemerschap en zijn we een gemeente die meebeweegt op wat nodig is. We stimuleren innovatie en bieden kansen aan bedrijven en inwoners die samen bouwen aan een toekomstbestendige, levendige, welvarende gemeente.

We waarderen lokaal ondernemerschap, het versterken van het ondernemersnetwerk en het aanmoedigen van bedrijvigheid. Dat zijn de drie pijlers die belangrijk zijn voor de Wijchense economie en het toerisme. We zijn trots op de vele kleine en grote ondernemers in onze gemeente. Zij zijn onze banenmotor en dat willen we graag zo houden. In het Strategisch Kompas hebben we bepaald dat we gaan voor een groene economie waarin brede welvaart en welbevinden centraal staat. We maken bedrijventerrein Wijchen- Oost toekomstbestendig en zijn bezig met de uitbreiding van bedrijventerreinen Bijsterhuizen.

Wijchen heeft verschillende wijkwinkelcentra en een bruisend centrum met een uitgebreid aanbod aan winkels, vele horecagelegenheden en mooie evenementen. Dit willen we zo houden en waar mogelijk versterken. Dat doen we door samen te werken met Centrummanagement Wijchen, Vereniging van Pandeigenaren en de Wijchense afdeling van Horeca Nederland. En natuurlijk ook Wijchen= (het promoten van heel Wijchen). We houden rekening met het veranderend gebruik van het centrum voor bijvoorbeeld horeca en evenementen. Ook toerisme biedt kansen voor Wijchen en houdt het centrum en alle kernen levendig.

Onze verantwoordelijkheid is groter dan alleen de gemeente Wijchen. Ook in de subregio Rijk van Nijmegen en de grote regio (Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen) werken we aan de gezamenlijke speerpunten. Deze speerpunten vallen onder de opgave Productieve regio (economie en arbeidsmarktbeleid) en de opgave Ontspannen Regio (Toerisme).

Ook hebben we samen met regiogemeenten de ambitie uitgesproken om de economie te verbeteren, door meer werk te creëren met een verbeterde leefbaarheid als gevolg. We werken aan de volgende vijf speerpunten: Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy tot (inter)nationale clusters, Verbeteren ondernemerschap in het MKB, invulling geven aan de Human Capital agenda, versterking van duurzame logistiek en werken aan toekomstbestendige werklocaties.

Naam	Soort speerpunt
3.1 Krachtige economie	Coalitieakkoord
3.2 Bruisend centrum	Coalitieakkoord
3.3 Arbeidsmarkt	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 3

3.1 Krachtige economie

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Onze ondernemers, op bijvoorbeeld bedrijventerreinen, spelen een cruciale rol in de economie van de gemeente. Om aantrekkelijk te blijven sluiten we aan op de actualiteit. Daarbij denken we aan het verminderen van de regeldruk en willen we startende en bestaande ondernemers kansen bieden om door te groeien. Dit geldt ook voor ondernemers in de agrarische, recreatieve en toeristische sector.

Doelstelling 1

Winkelcentrum Noord is voorbereid op toekomstige ruimtelijke, economische en verkeerskundige ontwikkelingen.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt gestart een integrale gebiedsverkenning voor Winkelcentrum Noord, inclusief bereikbaarheid, openbare ruimte en ontwikkelmogelijkheden.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Doelstelling 2

Nieuwe economische functies worden zodanig ingepast dat zij de voorzieningenstructuur versterken en geen onevenredige omgevingseffecten veroorzaken

Wat gaan we doen?

In 2027 verkennen we integraal wat de ruimtelijke, economisch en juridische kaders moeten zijn voor mogelijk beleid op pakketpunten en welke richtingen hierin wenselijk zijn.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Doelstelling 3

Recreatie en toerisme versterken de economie en passen bij de identiteit en ruimtelijke kwaliteiten van Wijchen.

Wat gaan we doen?

We geven uitvoering aan de toeristische visie.

In 2026 hebben we over de voortgang een tussentijdse evaluatie gestuurd.

Een belangrijk aandachtspunt hierin is ruimte voor recreatie en spreiding van recreatiedruk. In dat kader onderzoeken we de recreatieve mogelijkheden van de Loonse Waard en de recreatieve dooradering van het buitengebied.

We zoeken een locatie voor een uitkijktoren in het recreatieve netwerk teneinde meer spreiding aan de recreatiedruk te geven.

Met de gemeenten in het Rijk van Nijmegen werken we aan een nieuwe invulling van de regiopromotie en het gastheerschap Rijk van Nijmegen vanaf 2028.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

3.2 Bruisend centrum

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Het centrum van Wijchen koesteren we en moet aantrekkelijk, gastvrij en levendig blijven voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Hier komen wonen, werken, winkelen en evenementen samen.

Doelstelling 1

Het centrum heeft een aantrekkelijke openbare ruimte die verblijf, ontmoeting en economische activiteit ondersteunt.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt gestart met een ruimtelijke en functionele uitwerking voor de toekomst van Sterrebos. Hierbij kijken we ook naar een mogelijke koppeling met de kasteeltuin. De openbare ruimte blijft schoon en veilig, overlast door afval pakken we aan.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

In het centrum komen wonen, werken, winkelen en evenementen op een prettige manier samen.

Wat gaan we doen?

Het centrum van Wijchen is gastvrij, daarom zetten wij een kasteelconciërge in voor nog meer dienstverlening richting onze bezoekers. We houden oog voor de juiste balans van functies in ons centrum.

In het VTH-beleid wegen we integraal af of extra BOA- capaciteit, of inzet, in het centrum wenselijk en noodzakelijk is.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

3.3 Arbeidsmarkt

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We willen blijven meegroeien met economische ontwikkelingen van onze gemeente en zorgen voor een goed vestigingsklimaat. Hierbij richten we ons op de sectoren techniek, energie en gezondheid. Dit is de arbeidsmarkt van de toekomst hiermee sluiten we aan op de regionale ambitie.

Doelstelling

De ontwikkeling van de Wijchense arbeidsmarkt sluit aan op de toekomstige behoefte van werkgevers en beroepsbevolking, in het bijzonder in techniek en gezondheid.

Wat gaan we doen?

Op basis van het Human Capital Agenda (2027-2030) van de Economic Board starten we in 2027 met de analyse op de arbeidsmarkt van de toekomst voor Wijchen.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
20 051642	Economische visie 2020 - 2030
20 049334	Toeristische visie 202 - 2030
20 054571	Detailhandel structuurvisie
20 054571	Toekomstvisie Centrum Wijchen
21 061512	Toekomstvisie Wijchen Oost
26 324905	Beleidskader huisvesting internationale werknemers

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- Toeristische visie Wijchen - Deel A Visie en uitvoeringsagenda.pdf
- Beslisnota voor de raad toeristische visie.pdf
- Economische visie Wijchen 2020-2030.pdf
- Economische visie Wijchen 2030, beslisnota.pdf
- DSV gemeente Wijchen en toekomstvisie centrum Wijchen.pdf
- Beslisnota Detailhandelsstructuurvisie en centrumvisie Wijchen.pdf
- Toeristische visie Wijchen - Deel B Analyse.pdf
- Beleidskader Huisvesting Internationale Werknemers Wijchen.pdf
- 324905 Beslisnota Huisvesting Internationale Werknemers Wijchen.pdf

Wat kost het

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

Baten en lasten (x € 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-1.039	-1.063	-1.063	-1.065	-1.065
3.1 Economische ontwikkeling	-17	-19	-19	-19	-19
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-526	-552	-552	-554	-554
3.4 Economische promotie	-496	-491	-491	-491	-491
Lasten	1.756	1.727	1.761	1.776	1.833
3.1 Economische ontwikkeling	781	794	804	815	826
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23	46	48	50	53
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	230	222	230	238	247
3.4 Economische promotie	722	666	680	673	707
Begroot resultaat voor inzet reserves	717	665	699	712	768

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Onttrekkingen	-28	0	0	0	0
3.1 AR: Algemene Reserve	-28	0	0	0	0
Totaal inzet reserves	-28	0	0	0	0

Totaal Programma (x € 1.000)

R/E	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-1.039	-1.063	-1.063	-1.065	-1.065
Lasten	1.756	1.727	1.761	1.776	1.833
Reserve Onttrekkingen	-28	0	0	0	0
Begroot resultaat na inzet reserves	690	665	699	712	768

4. Onderwijs

Algemeen

In onze gemeente is er voor elke inwoner voldoende gelegenheid om dicht bij huis onderwijs te volgen en zich te ontwikkelen. We zetten actief in op kansengelijkheid. Dit doen we door te voorzien in een breed aanbod voor de jeugd en het behoud van een combinatie van voorzieningen voor onze volwassen inwoners.

Naam	Soort speerpunt
4.1 Goede voorzieningen	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 4

4.1 Goede voorzieningen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voldoende voorzieningen in de buurt zijn. We zetten ons in voor vitale voorzieningen, verenigingen en dorpshuizen. Elke inwoner heeft toegang tot zorg, onderwijs, sport en ontmoetingsplekken. Zo dichtbij mogelijk.

De bibliotheek is een laagdrempelige en toegankelijke voorziening voor alle inwoners en draagt bij aan een sterke en inclusieve samenleving. We zetten de bibliotheek in als plek voor lezen, ontwikkeling, ontmoeting en participatie.

Doelstelling 1

Onderwijsvoorzieningen in Wijchen en de kernen blijven kwalitatief goed, bereikbaar en afgestemd op de toekomstige behoefte. In de eerste termijn van het IHP wordt een onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendig scholen- en kinderopvanglandschap in de dorpen.

Wat gaan we doen?

De raad wordt geïnformeerd over de voortgang van het IHP 2026-2030.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Om de ontlening tegen te gaan, verkennen we met de Bibliotheek kansen voor meer uitleenmogelijkheden

Wat gaan we doen?

In 2027 zijn de mogelijkheden voor meer uitleenmogelijkheden verkend.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
22 91617	Kansengelijkheid voor jonge kinderen. Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wijchen 2023-2026
26/355599	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2046

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 91617 Beslisnota Onderwijsachterstandenbeleid Wijchen 2023-2026.pdf
- OAB gemeente Wijchen 2023-2026.pdf
- Beslisnota raad IHP 2026-2046.pdf
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2046.pdf

Wat kost het

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-761	-774	-774	-774	-774
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-173	-173	-173	-173	-173
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-588	-601	-601	-601	-601
Lasten	4.551	5.278	5.461	6.116	7.105
4.1 Openbaar basisonderwijs	337	338	343	347	351
4.2 Onderwijshuisvesting	2.087	2.789	2.871	3.414	4.295
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.126	2.151	2.248	2.355	2.458
Begroot resultaat voor inzet reserves	3.789	4.504	4.687	5.342	6.331

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Onttrekkingen	-8	-8	-8	-8	-8
4.2 Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	-3	-3	-3	-3	-3
4.2 Afs.R: Pro College	-5	-5	-5	-5	-5
Totaal inzet reserves	-8	-8	-8	-8	-8

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-761	-774	-774	-774	-774
Lasten	4.551	5.278	5.461	6.116	7.105
Reserve Onttrekkingen	-8	-8	-8	-8	-8
Begroot resultaat na inzet reserves	3.781	4.495	4.679	5.334	6.323

5. Sport, Cultuur en Recreatie

Algemeen

Samen maken we Wijchen: een gemeente waar verenigingen bloeien en waar tradities en nieuwe initiatieven hand in hand gaan. Wijchen blijft investeren in een gemeente waar iedereen zich thuis voelt, waar mensen voor elkaar klaarstaan. We kijken naar elkaar om. We gaan voor levendige buitenruimte en voldoende ontmoetingsplekken, bij bijvoorbeeld verenigingen en dorpshuizen. We zijn trots op onze rijke historie en willen die nog meer laten zien.

Alle inwoners van onze gemeente moeten gezond en fit kunnen leven. Daar horen in- en ontspanning bij. We vinden het daarom belangrijk dat er in alle kernen passende en goede sport-, culturele en recreatieve voorzieningen en maatschappelijke plaatsen zijn. Deze moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Het maakt niet uit welke leeftijd, wat voor inkomen, of dat iemand een eventuele beperking heeft. Dit draagt ook bij aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze hele gemeente. We moedigen de kennismaking met en beoefening van sport, kunst, cultuur en recreatieve bezigheden aan. We zijn trots op ons actieve verenigingsleven met vele vrijwilligers. Dat blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om te sporten en te bewegen aan te moedigen.

Onze geschiedenis verdient een plek in de schijnwerpers, zodat iedereen ervan kan genieten. We beschermen onze cultuurhistorische waarden en steunen nieuwe ideeën die de lokale geschiedenis in beeld brengen. Daarnaast steunen we kunst en cultuur.

In de regio werken we samen om cultuur en toerisme te stimuleren. Toerisme gaan we beter spreiden, zodat de druk op bestaande natuur- en recreatiegebieden niet te groot wordt. Bij meerdere ideeën hebben we oog voor de combinatie van en balans tussen natuur, recreatie, bedrijvigheid, verkeersveiligheid, spreiding en verdeling over onze gemeente.

Naam	Soort speerpunt
5.1 Sport, kunst en cultuur	Coalitieakkoord
5.2 Goede voorzieningen	Coalitieakkoord
5.3 Verenigingen en evenementen	Coalitieakkoord
5.4 Erfgoed en historie	Coalitieakkoord
5.5 Buitengebied	Coalitieakkoord
5.6 Natuur en groen	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 5

5.1 Sport, kunst en cultuur

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Sport, kunst en cultuur zien we als een publieke basisvoorziening. We willen dat zo veel mogelijk inwoners hier gebruik van kunnen maken. Kunst en cultuur bevorderen het welzijn en de mentale gezondheid. Sport verbindt, versterkt de gezondheid en maakt gemeenschappen veerkrachtiger. Een laagdrempelige, open voorziening, waarin inwoners elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen organiseren moet ook in het centrum van Wijchen te vinden zijn.

Doelstelling

Meer inwoners kunnen laagdrempelig sporten, bewegen en elkaar ontmoeten.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt besloten over de aanschaf van een tweede sportcontainer, met aandacht voor bereikbaarheid vanuit de kernen, gebruik en beheer.

Status doelstelling

 Opgestart, nog niet afgerond

5.2 Goede voorzieningen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voldoende voorzieningen in de buurt zijn. We zetten ons in voor vitale voorzieningen, verenigingen en dorpshuizen. Elke inwoner heeft toegang tot zorg, onderwijs, sport en ontmoetingsplekken. Zo dichtbij mogelijk.

Doelstelling 1

Wijchen beschikt over toekomstbestendige sportvoorzieningen die aansluiten op de behoefte van inwoners en verenigingen.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt over de ontwikkeling van het sportpark tussen Havenweg en Leemweg gerapporteerd op planning, financiën, gerealiseerde mijlpalen en betrokkenheid van verenigingen.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

Wijchen behoudt een kwalitatief goed en toekomstbestendig zwembad.

Wat gaan we doen?

Als uitwerking van de motie van 25 juni 2026, ontvangt de raad begin 2027 een beslisnota over:

Het 8 á 10 jaar openhouden van het bestande zwembad. De raad wordt geïnformeerd over de vervolgstappen om te komen tot een nieuw zwembad, waarin mee is genomen: de gevolgen van netcongestie, procedures, planning en financiën.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

5.3 Verenigingen en evenementen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We ondersteunen activiteiten die inwoners, verenigingen en vrijwilligers organiseren. Evenementen zijn belangrijk voor Wijchen. Ze zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten en dat het in de onze gemeente prettig en levendig blijft. Wijchen wil daarom ruimte blijven geven aan kleine én grote evenementen. We vinden het belangrijk dat evenementen veilig en toegankelijk zijn. We letten op duurzaamheid, geluid en de invloed op de omgeving, zodat iedereen ervan kan genieten. We blijven ons inzetten voor een schoon, heel en veilig buitengebied samen met onze inwoners en ondernemers.

Doelstelling 1

Verenigingen, vrijwilligers en organisatoren kunnen eenvoudiger en sneller passende gemeentelijke ondersteuning krijgen. Wij richten een centrale, laagdrempelige helpdesk in voor verenigingen en vrijwilligers die lokale activiteiten organiseren. Ons doel is om drempels te verlagen door een duidelijk aanspreekpunt te bieden voor vragen, advies en ondersteuning. Daarmee dragen we bij aan sterkere en beter georganiseerde initiatieven. We bouwen hierbij voort op de bestaande rol van team APV in het informeren en adviseren van organisaties, en maken deze dienstverlening toegankelijker en zichtbaarder.

Wat gaan we doen?

In 2027 hebben verenigingen en vrijwilligers een ingang bij de gemeente waar ze terecht kunnen voor vragen.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

Evenementen dragen op veel manieren bij aan de aantrekkingskracht van Wijchen, net als werkgelegenheid, het leefklimaat en economische vitaliteit. Evenementen verbinden bewoners, omwonende, ondernemers en bezoekers met elkaar en zorgen voor georganiseerde ontspanning voor burgers en bezoekers. Op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen vraagt het huidige evenementenbeleid om actualisatie.

Wat gaan we doen?

Met de komst van een nieuwe beleidsadviseur is het traject voor een geactualiseerd evenementenbeleid gestart. In dit evenementenbeleid zullen ook locatieprofielen worden opgesteld

voor de diverse evenementenlocaties die onze gemeente rijk is. Voor een breed gedragen beleid is een participatieproces noodzakelijk. Dit is opgestart in het najaar 2026. In 2027 stelt de raad het evenementenbeleid vast.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

5.4 Erfgoed en historie

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Kastelen, kerken, oude dorpskernen en bijzondere landschappen vertellen het verhaal van onze gemeente. We koesteren deze plekken en maken onze historie zichtbaar en beleefbaar.

Doelstelling

Cultuurhistorische en monumentale waarden blijven herkenbaar behouden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat gaan we doen?

Bij relevante ruimtelijke besluiten wordt inzichtelijk gemaakt hoe cultuurhistorische en monumentale waarden zijn meegewogen en welke beschermende maatregelen worden getroffen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

5.5 Buitengebied

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Ons buitengebied is een waardevolle en betekenisvolle ruimte waar landbouw, natuur en recreatie elkaar ontmoeten en kunnen versterken. We zoeken kansen om functies te combineren. De juiste functie op de juiste plek, waarbij we versnippering tegen willen gaan.

Doelstelling 1

De Groene Mantel, waar de landschappelijke structuren van ons buitengebied onder vallen, ontwikkelt zich tot een samenhangend gebied waarin natuur, landbouw en recreatie elkaar versterken.

Wat gaan we doen?

Over de voortgang van de Groene Mantel wordt gerapporteerd op gerealiseerde maatregelen, samenwerking en resterende opgaven. En op samenhang met andere ontwikkelingen en opgaven in het buitengebied.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Recreatie ontwikkelt zich in balans met natuur en landschap en vermindert de druk op kwetsbare gebieden.

Wat gaan we doen?

Bij relevante recreatieve voorstellen wordt de invloed op natuur, landschap en recreatiedruk expliciet aan de raad voorgelegd.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

5.6 Natuur en groen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We gaan zorgvuldig om met groen in wijken en het buitengebied. Mensen, dieren en planten maken samen gebruik van deze groene ruimte. We blijven investeren in klimaatadaptatie en het creëren van een prettige woonomgeving.

Doelstelling 1

De hoeveelheid en kwaliteit van openbaar groen en bomen nemen toe, met meer biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

Wat gaan we doen?

In 2027 blijven we uitvoering geven aan de acties uit het beleidsplan Natuur en Biodiversiteit. Waarin we onder andere inzetten op toevoegen en vervangen van bomen, vergroende locaties en de bijdrage aan biodiversiteit, schaduw en wateropvang.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Inwoners en organisaties dragen aantoonbaar bij aan vergroening van de leefomgeving.

Wat gaan we doen?

De raad wordt geïnformeerd over vergroeningsinitiatieven en resultaten van acties gericht op minder verharding.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Relevante besluiten

Nummer besluit	
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 196	Beleidskader Investerings Buitensportaccommodaties
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening
19 27162	Visie 't Mozaïek, sociaal cultureel en educatief centrum in Wijchen
20 52446	Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit
21 58857	Ecologisch groenbeheerplan
24 5423	Cultuurnota Wijchen 2024
24 5748	Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
25 306085	Speelruimtebeleid 2025-2034 Wijchen
26 322904	Beleidsnotitie sport en bewegen 2026-2030

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- Beleidsvisie De Bibliotheek Wijchen 2025-2028.pdf
- 235710 Beslisnota Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen.pdf
- 149522 beslisnota cultuurnota Wijchen.pdf
- Cultuur Nota Wijchen.pdf
- Ecologisch groenbeheerplan Wijchen 2021-2030.pdf
- informatienota raad ecologisch groenbeheerplan 2021-2030.pdf
- Concretisering BPNB Wijchen Notitie.pdf
- 69907 Informatienota natuurbeleidsplan.pdf
- Beslisnota visie Mozaïek.pdf
- Visie Gemeente voor 't Mozaïek.pdf
- 19 4 24150a Algemene subsidieverordening 2018, beslisnota.pdf
- 19 4 24150b Algemene Subsidieverordening Wijchen 2018.pdf
- Speelruimtebeleid 2025 - 2034.pdf
- 306085 Beslisnota speelruimtebeleid 2025-2034 Wijchen.pdf
- 322904 Beslisnota beleidsnotitie sport en bewegen 2026-2030.pdf
- Beleidsnotitie sport en bewegen 2026-2030.pdf

Wat kost het

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

Baten en lasten (x € 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-1.862	-1.468	-1.502	-1.528	-1.554
5.1 Sportbeleid en activering	-258	-190	-195	-200	-205
5.2 Sportaccommodaties	-1.427	-1.248	-1.277	-1.298	-1.319
5.4 Musea	-3	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	-3	-3	-3	-3	-3
5.6 Media	-41	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-130	-28	-28	-28	-28
Lasten	14.374	14.178	14.116	14.401	14.812
5.1 Sportbeleid en activering	578	556	572	583	599
5.2 Sportaccommodaties	5.589	5.520	5.375	5.522	5.611
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	796	765	779	793	807
5.4 Musea	467	477	473	486	500
5.5 Cultureel erfgoed	93	97	99	101	103
5.6 Media	1.218	1.228	1.089	1.117	1.147
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.632	5.535	5.729	5.799	6.045
Begroot resultaat voor inzet reserves	12.512	12.710	12.614	12.873	13.258

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Dotaties	727	763	783	804	826
5.2 BR: Renovaties Sportvelden	415	445	462	480	498
5.2 BR: RSA Tennis	90	95	98	102	105
5.2 ER: Gymmaterialen	91	91	91	91	91
5.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	0	0	0	0

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
5.2 AfR Afschrijvingsreserves	117	117	117	117	117
5.7 BR: Beeldende kunst	10	10	10	10	10
5.7 BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	5	5	5	5	5
5.7 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-1.114	-1.631	-1.119	-1.171	-1.140
5.2 Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	-21	-21	-21	-21	-21
5.2 Afs.R: Centrale Sporthal	-187	-187	-187	-187	-187
5.2 Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	-29	-29	-29	-29	-29
5.2 Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	-6	-6	-6	-6	-6
5.2 Afs.R: Sportzaal achterlo	-2	-2	-2	-2	-2
5.2 Afs.Res. Automatische berekening	-7	-7	-7	-7	-7
5.2 Afschrijvingsreserve RSA	-160	-193	-193	-234	-248
5.2 BR: Renovaties Sportvelden	0	-723	0	0	0
5.2 BR: RSA Tennis	-252	-281	-63	-76	-31
5.2 ER: Gymmaterialen	-131	-123	-123	-123	-123
5.2 AR: Algemene Reserve	-248	0	0	0	0
5.2 Afs.R: Havenweg velden en accommodaties	0	0	-461	-461	-461
5.3 BR: Cultuur	-16	0	0	0	0
5.4 BR: Cultuurhistorie	-20	0	0	0	0
5.7 Afs.R. Oosterpark	-15	-15	-15	-15	-15
5.7 BR: Beeldende kunst	-10	-10	-10	-10	-10
5.7 BR: Landschapsontwikkelingsplan	-10	-25	-3	0	0
5.7 ER: Groen	0	-10	0	0	0
Totaal inzet reserves	-386	-868	-336	-367	-315

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-1.862	-1.468	-1.502	-1.528	-1.554
Lasten	14.374	14.178	14.116	14.401	14.812
Reserve Dotaties	727	763	783	804	826
Reserve Onttrekkingen	-1.114	-1.631	-1.119	-1.171	-1.140
Begroot resultaat na inzet reserves	12.126	11.842	12.279	12.506	12.943

6. Sociaal Domein

Algemeen

In Wijchen kijken mensen naar elkaar om. We willen dat iedereen mee kan doen, ook als het tegenzit. Inwoners hebben zo veel mogelijk zelf regie over hun leven, maar er is hulp als dat niet lukt. Dat begint met het bevorderen van kansengelijkheid en investeren in basisvaardigheden. Dit vraagt om samenwerking tussen gemeente, scholen, maatschappelijke organisaties, het werkbedrijf, sportverenigingen, inwoners en ondernemers. De aanpak van Wijchen is laagdrempelig, dichtbij, begrijpelijk en mensgericht.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we vol in op preventie en laagdrempelige hulp. Zo voorkomen we zoveel mogelijk zware en kostbare zorg. Als het mogelijk is, heeft hulp in de buurt, of uit het sociaal netwerk de voorkeur.

Mensen die professionele zorg nodig hebben, moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders. We behouden kwalitatief goede zorg maar houden ook betaalbaarheid in het oog. Daarbij zoeken we naar manieren om kosten beter inzichtelijk te maken. Zorgfraude pakken we stevig aan. Hierin werken we zoveel mogelijk samen met regiogemeenten.

Jeugd krijgt speciale aandacht in ons programma. De jeugd is onze toekomst, ook als hun situatie kwetsbaar is. Wij willen dat alle jeugdigen in de gemeente Wijchen opgroeien in een veilig klimaat en een omgeving waarin zij kansen krijgen om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Voor goede zorg aan onze jeugd werken we samen in de regio. Begin 2024 is het regioprogramma Jeugd vastgesteld door alle raden van de regio. Hierin is een aansluiting gemaakt naar de Hervormingsagenda Jeugd. Vanaf 2026 versterken we het sociale wijkteam. Zo kan het Sociaal Team jeugdigen en gezinnen sneller ondersteunen. Ook gebruiken we de middelen om het vrij toegankelijk aanbod (sterke sociale basis) te verstevigen. Hierdoor kunnen hulpvragen laagdrempelig opgepakt worden en is het mogelijk duurdere maatwerkzorg te voorkomen.

Naam	Soort speerpunt
6.1 Zorg dichtbij	Coalitieakkoord
6.2 Aanpak armoede	Coalitieakkoord
6.3 Gezonde en vitale leefstijl	Coalitieakkoord
6.4 Statushouders en vluchtelingen	Coalitieakkoord
6.5 Maatregelen voor beheersing bestandsomvang Participatiewet	Overige speerpunten
6.6 BUIG	Thema
6.7 Jeugdwet	Thema
6.8 WMO	Thema

Speerpunten

Programma

6.1 Zorg dichtbij

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We werken aan een sterke sociale basis, waarin professionals en vrijwilligers samenwerken om inwoners te ondersteunen. We blijven inzetten op preventie met een laagdrempelig aanbod. Als professionele hulp nodig is dan zorgen we dat deze toegankelijk is.

Doelstelling 1

Inwoners ontvangen vroegtijdig en laagdrempelig passende ondersteuning dichtbij huis.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt gerapporteerd over bereik, doorlooptijd en resultaten van de sociale teams en de ontwikkeling van preventieve ondersteuning.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

Kinderen en gezinnen ontvangen eerder passende hulp en zijn minder vaak aangewezen op zware jeugdhulp.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt gerapporteerd over de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd, waaronder toegang, wachttijden, preventie en ontwikkeling van zware jeugdhulp.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

6.2 Aanpak armoede

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We willen armoede aanpakken. En dat gaan we anders doen. We werken aan een Wijchense Armoede Aanpak. We kijken breder: naar het sociale, culturele en persoonlijke aspect. In Wijchen willen we dat iedereen kan meedoen. We verhogen de inkomensgrenzen niet, maar richten ons op het bieden van passende ondersteuning en het eenvoudiger en beter toegankelijk maken van regelingen. Dat vraagt om maatwerk en goede samenwerking tussen Wmo, werk en inkomen en soms jeugdzorg. Met duidelijke informatie, persoonlijke ondersteuning en een warme aanpak zorgen we dat armoede minder grip krijgt op het leven van onze inwoners.

Doelstelling 1

Meer inwoners met een laag inkomen kunnen deelnemen door werk, opleiding, vrijwilligerswerk of andere passende participatie.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt gerapporteerd over het bereik van ondersteuning en de uitstroom naar werk, opleiding of participatie.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Inwoners krijgen eenvoudiger en samenhangender toegang tot passende inkomensondersteuning.

Wat gaan we doen?

Een externe procesmanager wordt opdracht gegeven om te komen tot een Wijchense Armoede Aanpak inclusief uitvoeringsagenda en besluitvormingsdocumenten t.b.v. College en Raad. Met de Wijchense Armoede Aanpak (beoogde datum oplevering december 2027) leggen we de basis voor effectieve ondersteuning van inwoners die armoede ervaren. De aanpak, inclusief beoogde resultaten en wijze van monitoring worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 3

Kinderen die opgroeien in armoede kunnen volwaardig meedoen en krijgen meer gelijke ontwikkelkansen.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt gerapporteerd over bereik en resultaten van ondersteuning aan gezinnen en kinderen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 4

Energiearmoede neemt af doordat kwetsbare huishoudens energie kunnen besparen en verduurzamen.

Wat gaan we doen?

De aanpak van de zgn. energiearmoede wordt in de Wijchense Armoede Aanpak opgenomen. Jaarlijks wordt gerapporteerd over bereikte huishoudens, uitgevoerde maatregelen, bereikte besparing en de ervaring van de geboden ondersteuning. Besluitvorming over aanvullende instrumenten wordt afzonderlijk voorgelegd.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

6.3 Gezonde en vitale leefstijl

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We stimuleren een gezonde leefstijl, dat is belangrijk voor iedereen. Daarbij hoort bewegen, gezond eten en elkaar kunnen ontmoeten. Meedoen in de samenleving is goed voor een gezonde leefstijl.

Wij zetten ons in voor gelijke kansen voor iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking, gender of inkomen. Dat is niet altijd vanzelfsprekend en daar hebben we als gemeente aandacht voor. Zo bouwen we samen aan een Wijchen waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt

Doelstelling 1

We blijven investeren in basisvaardigheden, zoals taalondersteuning. We ondersteunen initiatieven die inwoners helpen hun digitale vaardigheden te verbeteren.

Wij zijn trots op onze mantelzorgers en vrijwilligers, die blijven we ondersteunen.

Wat gaan we doen?

Mede n.a.v. de oproep van de raad wordt hierin de samenwerking met de bibliotheek en het ROC gecontinueerd en geïntensiveerd.

Geïnvesteed in mantelzorgconsulent, we benutten mogelijkheden rond burgerinitiatieven.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

We houden speciale aandacht voor het bevorderen van de inclusie in onze samenleving. We gaan discriminatie tegen en omarmen diversiteit.

Wat gaan we doen?

De raad wordt nadrukkelijk betrokken bij inclusie. Inclusie is een integraal onderdeel van al ons beleid.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

6.4 Statushouders en vluchtelingen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

De opvang van vluchtelingen is zowel landelijk als lokaal een ingewikkeld thema. Het kan zorgen voor onrust in de samenleving. We hebben een wettelijke taak om vluchtelingen op te vangen en statushouders te huisvesten. We pakken onze verantwoordelijkheid en hebben oog voor de nieuwe bewoners en de omgeving waarin zij gaan wonen.

Doelstelling 1

De opvang van vluchtelingen wordt zorgvuldig gerealiseerd, met aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en betrokkenheid van de omgeving. En passen bij de taakstelling en inspanningsverplichting van het rijk. Hierbij te denken aan opvang voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers

Wat gaan we doen?

Over de realisatie van het asielzoekerscentrum wordt gerapporteerd op planning, participatie, veiligheid, leefbaarheid en gemaakte afspraken. De voortgang van de opvang van Oekraïense ontheemden rapporteren we via de P&C cyclus. Daarnaast zijn we opzoek naar alternatieve huisvesting voor de langere termijn voor Oekraïense ontheemden.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Voor internationale werknemers zorgen wij met beleid en nadere regels dat het mogelijk is om huisvestingsinitiatieven te beoordelen en te vergunnen.

Wat gaan we doen?

Opstellen van het beleidskader en nadere regels. Hiermee faciliteren we de mogelijkheid voor particulieren om initiatieven in te dienen.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 3

Statushouders kunnen zo snel mogelijk meedoen door een samenhangende inzet op inburgering, opleiding, werk en inkomen.

Wat gaan we doen?

De pilot met de integrale werkwijze wordt in 2027 geëvalueerd op deelname aan werk of opleiding, doorlooptijd en samenhang van ondersteuning. De raad ontvangt op basis daarvan eventueel een voorstel over structurele voortzetting. Daarnaast geven we een andere invulling aan het TussenThuis, omdat we anders te ver gaan vooruitloppen op de taakstellingen. In plaats hiervan herijken we en breiden we het beleid uit van asielzoekers tot en met statushouders met als doelstelling een optimale integratie.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 4

We blijven ons inspannen om te voldoen aan de taakstelling op huisvesting.

Wat gaan we doen?

De inspanning op het huisvesten volgens de taakstelling van statushouders is een structureel proces.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

6.5 Maatregelen voor beheersing bestandsomvang Participatiewet

Soort speerpunt

 Overige speerpunten

Ambitie algemeen

In de afgelopen jaren gaven wij meer budget uit aan uitkeringen voor levensonderhoud dan wij van het Rijk ontvingen. De raad heeft ingestemd met een aanvraag 'Vangnetuitkering' en de maatregelen die daar bij horen om ons financieel tekort terug te dringen.

Eén van de thema's waarop Wijchen regionaal samenwerkt is ondersteuning om werk te vinden voor inwoners die onder de Participatiewet vallen. Dat doen we in de module 'WerkBedrijf' van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR). Zo realiseren wij naar ondernemers één gezicht. En creëren we voor onze inwoners een betere toegang tot werk.

In de afgelopen jaren gaven wij meer budget uit aan uitkeringen voor levensonderhoud dan wij van het Rijk ontvingen. De raad heeft ingestemd met een aanvraag 'Vangnetuitkering' en de maatregelen die daar bij horen om ons financieel tekort terug te dringen.

Doelstelling 1

Het realiseren van een zo kort mogelijke weg naar duurzaam werk voor inwoners die onder de Participatiewet vallen.

Wat gaan we doen?

Eind 2027 leggen we de raad een beleidsplan voor dat dient als kader voor een nieuwe, regionale, opdracht aan WerkBedrijf. De beleidsvorming vangt aan met een Startnotitie in januari 2027 waarop de raad input kan leveren.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Doelstelling 2

Het realiseren van evenwicht op (rijks-) inkomsten en uitgaven binnen deze collegeperiode.

Wat gaan we doen?

Bij toekenning van de vangnetuitkering door het Rijk heeft de raad de rol de resultaten van de maatregelen te beoordelen; het college legt verantwoording af aan de raad, niet aan het Rijk.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

6.6 Begroting BUIG

Inkomensbudget

Inleiding

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie. Voorafgaand aan het nieuwe jaar ontvangen we van het ministerie van SZW in de maand september de beschikking over het voorlopig budget. Tevens ontvangen we in diezelfde maand de definitieve beschikking over de hoogte van het budget BUIG over het lopende jaar.

Bestandsontwikkeling en vangnetuitkering

In 2024 heeft de instroom in het bijstandsbestand, met name in het derde kwartaal, gepiekt. Deze stijging, later in dat jaar, heeft geleid tot tekort van 19,4% (€2,4 miljoen) op de Rijksbijdrage BUIG in 2025, ondanks de beperkte bestandsstijging in dat boekjaar. Het college heeft als onderbouwing van een aanvraag voor een vangnetuitkering Participatiewet ad € 1.45 miljoen voor 2025 een aantal maatregelen genomen die moeten leiden tot kostenreductie en meer grip op de bestandsontwikkeling.

Het bijstandsbestand heeft in 2026 een gestage daling laten zien. Einde derde kwartaal is het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen bijgesteld naar 735 in plaats van 751. Deze daling lijkt vooral te ontstaan door lagere instroom in de bijstand. Dit heeft als gevolg dat de verwachting voor de komende jaren vooralsnog naar beneden bijgesteld kan worden. We blijven uitgaan, op basis van conjuncturele en geopolitieke ontwikkelingen, van een gestage bestandsstijging.

Wij verwachten voor 2026 in aanmerking te komen voor een Vangnetuitkering ter compensatie van een deel het verwachte tekort. Voor de Vangnetuitkering geldt een eigen risico. Het verwachte eigen risico is in deze begroting meegenomen. Of na dit eigen risico recht bestaat op een vangnetuitkering, en tot welk bedrag, hangt af van de omvang van het definitieve tekort over 2026. Bij verbeterde realisatie en dus een lager tekort zal het recht op een Vangnetuitkering op termijn vervallen.

Ontwikkeling inzet loonkostensubsidie

Het aantal inwoners (niet alleen mensen die een beroep doen op de Participatiewet) dat WerkBedrijf plaatst met loonkostensubsidie stijgt. In 2021 plaatste het 63 inwoners met loonkostensubsidie, waarvan 3 op een beschutte werkplek. In 2025 was dit resp. 95 en 10. Dit zijn veelal structurele banen en daarmee ook structurele lasten, die het Rijk volledig vergoedt in het BUIG budget.

Tabel: Aantallen bijstandsontvangers.					
	2027	2028	2029	2030	2031
Stand 1 januari	735	745	755	765	775
Reguliere in/uitstroom	10	10	10	10	10
Stand 31 december	745	755	765	775	785
Stand 31 december in Perspectiefnota 2026	751	761	771	781	791
Mutatie	-6	-6	-6	-6	-6
Tabel: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.					
×11.000	2027	2028	2029	2030	2031
Actueel saldo BUIG perspectiefnota 2026	-1.898	-1.980	-2.062	-2.148	-2.148
Inzet Vangnetuitkering (T-1) perspectiefnota 2026 stand	770	793	814	833	833
Saldo na Vangnetuitkering (T-1) perspectiefnota 2026	-1.129	-1.186	-1.248	-1.315	-1.315
Opbrengsten BUIG incl Loonkostensubsidie	13.902	14.432	14.980	15.546	15.546
Kosten BUIG incl Loonkostensubsidie	15.676	16.288	16.918	17.572	17.572
Saldo BUIG begroting 2027	-1.775	-1.856	-1.938	-2.026	-2.026
Inzet Vangnetuitkering(T-1) begroting 2027	600	646	670	691	711
Saldo na Vangnetuitkering (T-1) Begroting 2027	-1174	-1210	-1268	-1334	-1315
Mutatie structureel t.o.v. perspectiefnota 2026	-46	-23	-20	-19	0

Participatiebudget

Gemeenten ontvangen hun budget voor ondersteuning naar participatie en werk grotendeels via de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Gemeenten in het Rijk van Nijmegen besloten begin 2024 de Berenschot rekentool te gebruiken om te bepalen hoe hoog het bedrag is dat elke gemeente voor dit doel ontvangt in de algemene uitkering. Dit budget noemen we “participatie-“ of “werkbudget”. Het budget wordt voorlopig bepaald bij de voorbereiding van de begroting van de MGR Rijk van Nijmegen op grond van de septembercirculaire van het Rijk. Twee jaar later wordt dit definitief vastgesteld door het Rijk. Eventuele negatieve tussentijdse wijzigingen in het budget kunnen regionaal worden gedempt door de risico-reserve van WerkBedrijf.

Bovenop dit participatiebudget ontvangt elke gemeente een specifiek budget voor begeleiding beschut werk. Een derde grote geldstroom is de loonkostensubsidie die mensen met een arbeidsbeperking ontvangen. Het budget voor dit re-integratie instrument is verwerkt in BUIG.

Re-integratie

WerkBedrijf is de uitvoerder van de re-integratie opdracht in de Participatiewet; bovengenoemde budgetten worden doorgeschoven naar deze organisatie. Door ontwikkeling en uitstroom van (een deel van) ons bijstandsbestand draagt WerkBedrijf bij aan kostenreductie en grip op onze bestandsontwikkeling. Daarnaast zijn er een aantal kleinere, structurele of incidentele, budgetten die gemeenten van het Rijk ontvangen die direct, in de betrokken wetten en/of regelgeving, gekoppeld zijn aan ondersteuning naar werk: o.a. impuls gelden, ondersteuning van jongeren en de module arbeidsmarkt en participatie uit de wet inburgering.

Onderstaande tabel somt de relevante budgetten op;

€ x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Participatiebudget	1.705	1.894	2.028	2.138	2.248	2.445
* waarvan lokale accenten	275	275	295	320	337	367
* waarvan participatiecoaching	136	150	150	150	150	150
* waarvan pilot statushouders	-	60	65	-	-	-
Begeleiding nieuw beschut	312	435	466	401	406	454
Totaal	2.017	2.329	2.494	2.539	2.654	2.899

WerkBedrijf ondersteunt ruim 30% van het bijstandsbestand van Wijchen naar betaald werk. In de afgelopen jaren is de omvang van deze uitstroom aanzienlijk gedaald. In 2025 stroomden 58 bijstandsontvangers uit naar betaald werk.

Voor inwoners die WerkBedrijf plaatst op een beschutte werkplek ontvangt het specifiek budget voor begeleiding op deze werkplek. Vanaf 2028 wijzigt, landelijk, de berekening van dit budget. Het Rijk baseert dit dan niet langer op de norm die het stelt voor dit soort plaatsingen, maar op de realisatie. Aangezien WerkBedrijf aanzienlijk onder deze norm blijft, zal dit in 2028 leiden tot een daling van het totale budget van WerkBedrijf voor zijn dienstverlening.

Participatie

Onder het huidige beleidskader financiert Wijchen ondersteuning naar participatie binnen zijn participatiebudget, op grond van afspraken in onze lokale accenten met WerkBedrijf.

In 2025 maakten ruim 140 mensen gebruik van deze dienstverlening. Een klein deel ontwikkelde zich zodanig dat zij naar WerkBedrijf zijn overgedragen voor ondersteuning naar betaald werk.

6.7 Jeugdwet

De begroting 2027 van Jeugd laat in totaal een nadeel zien van € 240k in 2027 ontwikkelend naar een voordeel van € 17k in 2030. De oorzaak zit in de bijstelling van de eenheden zorggebruik (q). Er is geen sprake van een prijseffect (p), omdat de indexering 2027 (+3,59%) al was meegenomen in de perspectiefnota 2026. Onderstaande tabel toont de reguliere bijstelling. De effecten van de lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd vindt u verderop in dit thema.

	2027	2028	2029	2030
Actuele begroting thema Jeugd	20.603	20.689	21.152	21.644
Begroting 2027:				
Dagbehandeling	1.297	1.297	1.330	1.363
Verblijf	5.800	5.918	6.065	6.215
Ambulant	5.957	5.764	5.908	6.056
GGZ zorg	4.803	4.763	4.691	4.805
Bescherming/reclassering	1.220	1.250	1.281	1.313
PGB	168	172	176	181
Overig	1.598	1.634	1.673	1.694
Totaal Jeugd	20.843	20.799	21.125	21.627
Mutaties t.o.v. actuele begroting:				
Dagbehandeling	0	0	0	0
Verblijf	-88	-91	-93	-95
Ambulant	140	140	140	140
GGZ zorg	-663	-533	-395	-405
Bescherming/reclassering	67	68	70	72
PGB	0	0	0	0
Overig	305	305	305	305
Totaal mutaties Jeugd	-240	-110	27	17
<i>Indexering</i>	0	0	0	0
Totaal Jeugd incl index	-240	-110	27	17

Meerjarenperspectief per categorie

In het thema Jeugd van de Programmarapportage september 2026 is per onderdeel uitvoerig toegelicht hoe het zorggebruik zich in 2026 ontwikkelt (halfjaarbeeld) en wat het effect daarvan is op de kosten. In deze paragraaf zoomen we nog even extra in op het meerjarig beeld en ontwikkelingen.

Dagbehandeling

Op dit onderdeel zien we geen bijzonderheden in het meerjarenperspectief. Meerjarig zetten we in op het voorkomen van thuiszitters, omdat dit opvallende gebruikers zijn van deze categorie en kinderen ontwikkelkansen missen omdat ze geen onderwijs volgen. We zetten hiervoor onder andere Archimedes in waar kinderen zorg en onderwijs krijgen en daarna weer volledig terug kunnen naar regulier onderwijs. We willen de inzet van Archimedes gaan verstevigen door het in te gaan zetten als voorliggende voorziening. We zijn hiervoor in gesprek met het onderwijs.

Verblijf

Het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van verblijf neemt af. De jeugdigen die in verblijf zitten, hebben wel steeds vaker intensieve en complexe zorg nodig. Hierdoor stijgen de kosten per jeugdige. Deze ontwikkeling zien we ook over meerdere jaren.

In 2026 is er ondanks de inzet van zwaardere zorg een financieel voordeel. Dit komt vooral doordat een aantal jeugdigen is uitgestroomd. Zij zijn 18 jaar geworden of zijn overgegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz).

Tegelijkertijd zien we een verschuiving van de Landelijke Transitiearrangementen (LTA) naar de Essentiële Functies (EF). Hierdoor nemen de kosten binnen de categorie verblijf meerjarig toe. Als een jeugdige eenmaal in verblijf zit, is het vaak moeilijk om deze zorg af te bouwen.

We blijven daarom actief betrokken bij deze trajecten. We denken mee over passende zorg en over mogelijkheden om zorg af te bouwen. We hebben niet altijd invloed op de inzet van jeugdhulp. Door actief betrokken te blijven, hebben we wel beter zicht op de duur van de zorg en de verwachte kosten.

Ambulant

Het voordeel binnen deze categorie komt door het vrijvallen van de stelpost voor indirecte tijd, zorgstapeling en ambulante Essentiële Functies (EF). De verwachte kosten en risico's van EF, waaronder 1-op-1 begeleiding, zijn inmiddels verwerkt in de ramingen.

De gemeente Wijchen gaat zelf begeleiding aan jeugdigen bieden vanuit het sociaal team. Dit hoort bij de wettelijke eisen van de Hervormingsagenda Jeugd. We werken hierbij volgens een groeimodel.

We kijken eerst wat een jeugdige en het eigen netwerk zelf kunnen. Daarna kijken we welke algemene voorzieningen kunnen helpen. Als dat niet voldoende is, zetten we professionele ondersteuning in. Hiermee willen we zwaardere en duurdere jeugdhulp zoveel mogelijk voorkomen.

Meer informatie en de financiële gevolgen staan in de paragraaf Lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd. Daar staan ook de extra personeelskosten voor het sociaal team en de verwachte besparing door minder inzet van geïndiceerde jeugdhulp.

GGZ- zorg

Binnen de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) zien we een stijging bij zowel de basis-GGZ als de specialistische GGZ. We zien dat de behandelingen langer duren langer en vaak verlengd worden.

Deze ontwikkeling zien we ook in andere gemeenten in de regio. We onderzoeken daarom waar deze stijging vandaan komt. Hiervoor gaan we onder andere in gesprek met huisartsen en zorgaanbieders. Ook bespreken we deze ontwikkeling regionaal met contractmanagement en beleidsadviseurs. We kijken hierbij zowel naar de beperking van de instroom als het bevorderen van een snellere uitstroom.

We blijven inzetten op de POH-Jeugd (Praktijkondersteuner Huisarts Jeugd) en GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid). Hierbij kijken we samen met jeugdigen en gezinnen meer naar wat goed gaat en wat zij zelf kunnen. We versterken wat al werkt en kijken naar steun vanuit de omgeving. Hiermee willen we voorkomen dat problemen groter worden en specialistische zorg nodig is.

Bescherming / Reclassering

Bij de ondertoezichtstellingen (OTS) zien we een structureel financieel voordeel. Door personeelstekorten bij de jeugdbescherming kunnen minder zaken worden opgepakt. Daarnaast is het aantal zaken per medewerker verlaagd. Hierdoor hebben medewerkers meer tijd en aandacht voor iedere jeugdige.

PGB

Op dit onderdeel zien we geen bijzonderheden in het meerjarenperspectief.

Overig

Het voordeel binnen deze categorie komt door het Landelijk Transitiearrangement (LTA). In 2026 maken geen jeugdigen meer gebruik van LTA-verblijf. Er is een verschuiving naar verblijf binnen de

Essentiële Functies (EF). Tegelijkertijd zijn de kosten voor LTA-ambulant ongeveer twee keer zo hoog als begroot. Per saldo levert dit een financieel voordeel op.

Vanaf de begroting 2027 ramen we deze kosten op een andere manier. Eerder gingen we uit van de gemiddelde kosten over de afgelopen vijf jaar. De kosten kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. Daarom volgen we LTA-ambulant nu gericht. LTA-verblijf ramen we op basis van het aantal jeugdigen dat hiervan gebruikmaakt. Op dit moment zijn dat geen jeugdigen.

Beïnvloedbaarheid zorggebruik

We maken onderscheid tussen jeugdhulp waarop we als gemeente invloed hebben en jeugdhulp waarop we weinig tot geen invloed hebben. We hebben vooral weinig invloed op jeugdhulp met verblijf, Landelijke Transitiearrangementen (LTA) en opgelegde jeugdhulp. Binnen deze vormen van jeugdhulp maakt een kleine groep jeugdigen gebruik van zware en dure zorg. Hierdoor is deze groep verantwoordelijk voor een groot deel van de totale kosten van jeugdhulp.

Lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd

Bij de begroting 2026 is aan de raad toegezegd om bij de begroting 2027 te komen met een meerjarig bestedingsplan. Dit plan ligt nu voor. Hierin zijn, zoals eerder aangekondigd, zowel de meerkosten voor het sociaal team als het verwachte terugverdieneffect (minder inkoop van zorg) verwerkt. Er vindt deels dekking plaats vanuit de reserve Jeugd. Specifiek voor dit doel zijn bij de septembercirculaire 2025 middelen toegekend, namelijk ter ondersteuning van de lokale transformatie van de Jeugdhulp volgens de afspraken in de Hervormingsagenda.

Vanaf 2027 zetten we verdere stappen in de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Het doel is een sterker Sociaal Team dat inwoners eerder, dichtbij huis en met passende ondersteuning helpt. Vanaf 2028 moeten lokale teams voldoen aan nieuwe landelijke eisen. Zij regelen dan niet alleen de toegang tot hulp, maar bieden ook zelf meer lichte en generalistische ondersteuning.

Een belangrijk onderdeel is ambulante begeleiders het sociaal team. In 2027 starten we voor Jeugd met 2 fte. Vanaf 2028 breiden we de inzet uit naar 4 fte. De kosten hiervoor zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Voor Wmo starten we in 2027 met 1fte en breiden we dit in 2028 uit naar 2fte. Met deze gefaseerde groei kan het Sociaal Team steeds meer lichte en generalistische begeleiding zelf bieden.

De ambulante begeleiders kijken samen met het gezin wat nodig is. Eerst kijken zij wat het gezin en het eigen netwerk zelf kunnen. Daarna kijken zij welke algemene voorzieningen kunnen helpen. Als meer ondersteuning nodig is, kan het sociaal team deze begeleiding zelf bieden. Hiermee willen we voorkomen dat problemen groter worden en zwaardere en duurdere jeugdhulp nodig is.

Daarnaast versterken we de deskundigheid en kwaliteit binnen het sociaal team. We zetten onder andere een gedragsdeskundige en kwaliteitsmedewerker in. Ook breiden we de POH-Jeugd uit en blijven we investeren in de samenwerking met de huisartsen. Bij complexe situaties rond onveiligheid sluiten we aan bij de ontwikkeling van regionale veiligheidsteams.

Bestedingsplan 2027 Hervormingsagenda	2027	2028	2029	2030
Incidentele kosten: Projectleiding HVA en frictiekosten inrichtingsvraagstuk	€ 115.972	€ 68.743	€ -	€ -
Ambulante hulp in sociaal team JW	€ 216.995	€ 452.217	€ 472.566	€ 493.832
Ambulante hulp in sociaal team WMO	€ 108.497	€ 226.108	€ 236.283	€ 246.916
Meerkosten gedragsdeskundige, kwaliteitsmedewerker, POH en zorgdomein	€ 153.898	€ 160.256	€ 167.355	€ 174.773
Regionale veiligheidsteams	€ 67.900	€ 67.900	€ 67.900	€ 67.900
Totaal bestedingen	€ 663.262	€ 975.224	€ 944.104	€ 983.421

Terugverdieneffect Ambulante hulp in sociaal team	2027	2028	2029	2030
Aanvullend Terugverdieneffect JW	€ -549.660	€ -494.966	€ -722.570	€ -740.635
Terugverdieneffect WMO	€ -47.351	€ -147.151	€ -241.328	€ -253.546
Totaal terugverdieneffect	€ -597.011	€ -642.117	€ -963.898	€ -994.181

Totale bestedingen -/- terugverdieneffect	€ 66.251	€ 333.107	€ -19.794	€ -10.760
--	-----------------	------------------	------------------	------------------

Dekking	2027	2028	2029	2030
Incidentele bestedingen: dekking vanuit bestaand budget Robuust sociaal team (implementatieplan 2025)	€ -115.972	€ -68.743	€ -	€ -
Structurele bestedingen -/- terugverdieneffect: dekking vanuit Reserve Jeugd (specifiek voor dit doel gereserveerde middelen)	€ -	€ -264.364	€ -	€ -
Totaal Dekking	€ -115.972	€ -333.107	€ -	€ -

Saldo Effect Hervormingsagenda (voordelig)	€ 49.721	€ -	€ 19.794	€ 10.760
---	-----------------	------------	-----------------	-----------------

De investeringen gaan in de eerste jaren voor de besparingen uit. We verwachten dat de kosten voor ingekochte begeleiding geleidelijk afnemen, doordat het Sociaal Team meer ondersteuning zelf biedt.

Er is al een afbouw ingeboekt in de begroting. Deze aannames zijn gedaan als onderdeel van de begroting 2025. De al ingeboekte afbouw is enkel te behalen door de inzet van de ambulante begeleiders binnen het sociaal team. In dit voorstel wordt financieel het aanvullend terugverdieneffect weergegeven. Het totale terugverdieneffect is dus hoger.

De incidentele kosten dekken we vanuit bestaand budget (implementatieplan 2025). In 2028 vindt dekking plaats vanuit de reserve Jeugd. In de overige jaren leidt dit bestedingsplan tot een structureel voordeel. We volgen de ontwikkeling en de financiële effecten de komende jaren en stellen bij waar nodig'.

De definitieve organisatievorm van het Sociaal Team is nog niet bepaald. In 2027 onderzoeken we hiervoor verschillende mogelijkheden. De keuze over de toekomstige inrichting wordt naar verwachting medio 2027 aan het college en de raad voorgelegd.

6.8 Begroting WMO

De begroting 2027 van WMO laat in totaal een voordeel zien van € 13k in 2027 oplopend naar € 14k in 2030. De oorzaak zit in de bijstelling van de eenheden zorggebruik (q). Er is geen sprake van een prijseffect (p), omdat de indexering 2027 (+3,59%) al was meegenomen in de perspectiefnota 2026.

	2027	2028	2029	2030
Actuele begroting thema WMO	11.989	12.040	12.345	12.660
	11.989	12.040	12.345	12.660
Begroting 2027:				
Huishoudelijke hulp	5.327	5.171	5.308	5.447
Begeleiding	3.526	3.655	3.746	3.840
Hulpmiddelen	1.173	1.202	1.232	1.262
Dagbesteding	1.008	1.034	1.058	1.085
Woonvoorzieningen	448	459	470	482
PGB	429	440	451	462
Overig	66	66	66	67
Totaal WMO	11.976	12.027	12.331	12.646
Mutaties t.o.v. actuele begroting:				
Huishoudelijke hulp	0	0	0	0
Begeleiding	0	0	0	0
Hulpmiddelen	0	0	0	0
Dagbesteding	13	13	13	14
Woonvoorzieningen	0	0	0	0
PGB	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0
Totaal mutaties WMO	13	13	13	14
Indexering	0	0	0	0
Totaal WMO incl index	13	13	13	14

Meerjarenperspectief per categorie

In het thema WMO van de Programmarapportage september 2026 is per onderdeel uitvoerig toegelicht hoe het zorggebruik zich in 2026 ontwikkelt en wat het effect daarvan is op de kosten. In deze paragraaf zoomen we nog even extra in op het meerjarig beeld en ontwikkelingen.

Huishoudelijke hulp

Voor de komende jaren verwachten we dat de ontwikkeling binnen de huishoudelijke verzorging wordt bepaald door twee effecten. Het prijseffect wordt vooral beïnvloed door de prijsstijgingen binnen de cao-VVT, waardoor de tarieven en daarmee de kosten per uur verder zullen stijgen. De hoeveelheid wordt voornamelijk gedreven door de vergrijzing, die zorgt voor een toenemende vraag naar huishoudelijke ondersteuning. We dempen deze vraagontwikkeling door een consistente toepassing van het Indicatieprotocol Huishoudelijke Hulp bij nieuwe aanvragen en herbeoordelingen. Hierdoor worden indicaties gemiddeld soberder toegekend.

Begeleiding

Vanaf 2027 gaat de gemeente Wijchen, in het verlengde van de Hervormingsagenda Jeugd, volgens een groeimodel zelf (in beperkte mate) begeleiding WMO bieden in het sociaal team. Hierbij kijken we eerst naar wat de inwoner zelf kan, daarna naar het sociale netwerk en algemene voorzieningen, en pas daarna naar professionele ondersteuning. De inzet is erop gericht zwaardere ondersteuning zoveel mogelijk te voorkomen. Voor een verdere toelichting en het financieel effect, verwijzen we u

naar de paragraaf Lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd, waar ook de hiermee gemoeide personele kosten (ophogen formatie sociaal team) en het verwachte terugverdieneffect (minder geïndiceerde zorg op dit onderdeel) zijn opgenomen als onderdeel van het totale bestedingsplan voor Jeugd en WMO.

Dagbesteding

Bij de dagbesteding voor volwassenen (niet zijnde mensen met een geriatrische problematiek) zien we de 1e helft 2026 een opvallende daling van het gebruik. Deze daling geeft aanleiding om de begroting structureel naar beneden bij te stellen.

Woonvoorzieningen

De uitgaven voor woonvoorzieningen kennen een open-eindkarakter, waardoor de kostenontwikkeling beperkt voorspelbaar is. Trapliften hebben een belangrijk aandeel in de kosten. Vanaf november 2026 hebben wij een nieuwe leverancier van trapliften, Savaria. De huidige trapliften blijven in onderhoud bij Otolift.

PGB

Bij de PGB voor hulp bij het huishouden en begeleiding zien we een stabiel beeld.

Ontwikkelingen

Het kabinet werkt aan de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Het Rijk verwacht hierdoor een afname van het gebruik van Wmo-voorzieningen, waaronder huishoudelijke hulp. De invoering is uitgesteld naar 2028.

Daarnaast heeft het kabinet het voornemen uitgesproken om huishoudelijke hulp vanaf 2029 grotendeels uit de Wmo te halen. Huishoudelijke hulp zou dan vooral een voorziening worden voor inwoners die de ondersteuning niet zelf kunnen regelen of betalen.

De uiteindelijke effecten van deze twee maatregelen zijn nog onzeker omdat ze nog afhankelijk zijn van verdere besluitvorming en wetgeving.

Beïnvloedbaarheid zorggebruik

Bij WMO zien we dat er sprake is van vergrijzing, langer thuis blijven wonen, verscherping van toetsing op Wlz-toegang en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Op deze onderdelen hebben we geen invloed op het aantal zorggebruikers, maar kunnen we wel sturen op de juiste grondslag en doorverwijzen naar de Wet langdurige zorg (WLZ) als dit voorliggend is.

Hervormingsagenda

De huidige Wmo-begeleiding omvat ongeveer 16.000 begeleidingsuren voor 262 cliënten. De ambitie is om op termijn een gedeelte van de begeleiding zelf uit te voeren. Om risico's te beperken en ervaring op te doen wordt gekozen voor een gefaseerde groei. Voor de begroting wordt voorlopig uitgegaan van uitbreiding met 1 fte in 2027 en 2 fte vanaf 2028. Hiermee kan het Sociaal Team zelf geleidelijk meer lichte en generalistische begeleidingsvragen oppakken.

Daarnaast wordt vanaf september 2026 een pilot Algemeen Maatschappelijk Werk uitgevoerd, gericht op vroegsignalering en het voorkomen van zwaardere zorg. De effecten van zowel de eigen uitvoering van begeleiding als de AMW-pilot worden gemonitord, zodat eventuele verdere uitbreiding van de formatie zorgvuldig en onderbouwd kan plaatsvinden.

Gebaseerd op de huidige omvang van de ingekochte begeleiding wordt verwacht dat de investering in eigen uitvoering op termijn gecompenseerd wordt door lagere uitgaven aan ingekochte Wmo-begeleiding.

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
144439	Beleidskader arbeidsmarkt en re-integratie "Klaar voor nieuwe kansen!"
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
21 62331	Betaalbaarheid Hulp bij het huishouden
23 1055312	Beslisnota Beleidsplan 'Geldzorgen, armoede en schulden'
23 138869	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
23 140751	Regioprogramma Jeugd
299103	Informatienota Robuust sociaal team en stevige sociale basis

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 299103 Informatienota Robuust sociaal team en stevige sociale basis.pdf
- Bijlage 1 - Regioprogramma Publicatieversie.pdf
- 140751 Beslisnota Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028.pdf
- Bijlage 2 - Begroting regioprogramma jeugd.pdf
- 138869 beslisnota Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord.pdf
- 105532 Beslisnota Beleidsplan 'Geldzorgen, armoede en schulden'.pdf
- Bijlage 1 - beleidsplan Geldzorgen armoede en schulden.pdf
- Beslisnota Betaalbaarheid Hulp bij het huishouden.pdf
- Beslisnota Beleidsplan Wmo jeugd en gezondheid Wijchen.pdf
- 144439 Beslisnota Arbeidsmarktbeleid 'Klaar voor nieuwe kansen!'.pdf
- Bijlage 1 - Arbeidsmarktbeleid 'Klaar voor nieuwe kansen!' - Beleidskader.pdf

Wat kost het

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
- 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgesplitst naar Wmo.
- 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgesplitst naar Jeugd.
- 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die niet kunnen worden uitgesplitst naar Wmo en Jeugd
- 6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.
- 6.4 WSW en beschut werk; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening, die de MGR voor Wijchen uitvoert.
- 6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.
- 6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo); Tot dit taakveld behoren hulpmiddelen en diensten om zelfstandig te kunnen functioneren voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.
- 6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo); Hulp bij het huishouden en eigen bijdragen die vallen onder het abonnementstarief.
- 6.712 Begeleiding (Wmo); Begeleiding, Persoonlijke verzorging, Kortdurend verblijf, Overige ondersteuning gericht op het individu of huishouden/gezin.
- 6.713 Dagbesteding (Wmo); Dagbesteding en Overige groepsgerichte ondersteuning.
- 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo); Baten en lasten van overige maatwerkarrangementen moeten op dit taakveld worden geboekt als ze niet kunnen worden toebedeeld aan de taakvelden 6.711, 6.712 of 6.713.
- 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal; Dit taakveld omvat lokaal ingekochte jeugdhulp (alleen eigen gemeente) en subregionaal ingekochte jeugdhulp (waarbij een deel, maar niet alle gemeenten uit de regio samen inkopen). Ambulante zorg in natura betreft vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder.
- 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau ingekochte ambulante zorg: vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder. Bij dit taakveld wordt de hulp met de volledige jeugdzorgregio ingekocht, maar niet landelijk. Daarmee omvat dit taakveld ook bovenregionale ingekochte zorg (meerdere regio's gezamenlijk).
- 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte ambulante zorg in natura, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). Bij ambulante hulp woont een jongere thuis, dus niet bij de aanbieder.
- 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal; In dit taakveld gaat het om op lokaal niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.
- 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.
- 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.

6.791 PGB Wmo; Op dit taakveld staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.792 PGB Jeugd; Op deze functie staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.811 Beschermd wonen (Wmo); dagbesteding voor mensen die in Beschermd Wonen verblijven, lasten die betrekking hebben op het pakket Beschermd Thuis.

6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo); Opvang, spoedopvang, overige beschermd wonen en opvang.

6.821 Jeugdbescherming; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdbescherming. Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter dwingend opgelegd. Het doel van de jeugdbeschermingsmaatregel is het opheffen van de bedreiging voor de ontwikkeling van het kind.

6.822 Jeugdreclassering; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdreclassering. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo; Op dit taakveld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Wmo, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Wmo.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd; Op dit taakveld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Jeugd, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Jeugd.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-22.054	-21.052	-21.849	-22.516	-19.740
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.968	-4.484	-4.571	-4.661	-1.282
6.3 Inkomensregelingen	-15.296	-14.963	-15.539	-16.112	-16.700
6.5 Arbeidsparticipatie	-932	-857	-677	-677	-677
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-68	-73	-78	-84	-90
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-360	-373	-382	-392	-402
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	-416	-426	-426
6811 Beschermd wonen (WMO)	-396	-303	-185	-164	-164
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-34	0	0	0	0
Lasten	77.987	77.903	78.526	77.710	76.260
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.613	8.788	8.813	9.183	5.883
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.265	1.226	1.274	1.324	1.376
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.247	1.357	1.412	1.472	1.536
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.044	848	1.098	1.071	1.113
6.3 Inkomensregelingen	19.907	20.079	20.551	22.210	22.959
6.4 WSW en beschut werk	4.410	4.193	3.918	3.550	3.358
6.5 Arbeidsparticipatie	4.597	4.816	4.990	5.232	5.498
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.665	2.722	2.823	2.929	3.041
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	5.735	6.262	6.139	3.030	3.054

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
6712 Begeleiding (WMO)	4.095	4.156	4.209	4.232	4.340
6713 Dagbesteding (WMO)	1.100	1.142	1.178	1.214	1.249
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	252	196	204	214	224
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	410	363	198	207	220
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.753	12.037	11.913	11.815	12.119
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	341	641	642	643	645
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	19	33	34	36	37
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.508	5.577	5.690	5.832	5.978
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	637	31	32	34	35
6791 PGB WMO	150	157	161	166	171
6792 PGB Jeugd	227	242	250	258	266
6811 Beschermd wonen (WMO)	346	301	185	172	195
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	137	130	133	138	143
6821 Jeugdbescherming	1.089	1.055	1.085	1.116	1.149
6822 Jeugdreclassering	239	259	266	274	281
6.91 Coördinatie en beleid WMO	662	729	745	761	778
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	540	566	582	596	612
Begroot resultaat voor inzet reserves	55.933	56.851	56.677	55.194	56.520

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Dotaties	658	0	0	0	0
6.1 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	0	0	0	0
6.22 ER: 2D's WMO-JEUGD	25	0	0	0	0
6.752 ER: 2D's WMO-JEUGD	201	0	0	0	0
6.762 ER: 2D's WMO-JEUGD	368	0	0	0	0
6.821 ER: 2D's WMO-JEUGD	54	0	0	0	0
6.822 ER: 2D's WMO-JEUGD	9	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-1.509	-258	-475	-142	-142
6.1 Afs.R: Kulturhus Bergharen	-42	-42	-42	-42	-42
6.1 Afs.R: MFA Huurlingsedam	-11	-11	-11	-11	-11
6.1 Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	-25	-25	-25	-25	-25
6.1 AR: Algemene Reserve	-101	0	0	0	0
6.1 BR: Woonfonds bestaande wijken	-211	0	0	0	0
6.1 Afs.R: Verduurzaming mozaiek	-23	-65	-65	-65	-65
6.23 ER: 2D's WMO-JEUGD	-140	-116	-333	0	0
6.5 BR: Integratie en participatie statushouders	0	0	0	0	0
6.752 ER: 2D's WMO-JEUGD	-26	0	0	0	0
6.762 ER: 2D's WMO-JEUGD	-931	0	0	0	0
Totaal inzet reserves	-851	-258	-475	-142	-142

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-22.054	-21.052	-21.849	-22.516	-19.740
Lasten	77.987	77.903	78.526	77.710	76.260
Reserve Dotaties	658	0	0	0	0
Reserve Onttrekkingen	-1.509	-258	-475	-142	-142
Begroot resultaat na inzet reserves	55.083	56.593	56.201	55.052	56.377

7. Volksgezondheid en Milieu

Algemeen

We zijn zuinig op het groen in onze wijken en in het mooie buitengebied. Mensen, dieren en planten delen deze ruimte met respect voor elkaar. Wijchen blijft haar verantwoordelijkheid in de energietransitie nemen. In een wereld waarin veel onzeker is en crisissen elkaar in een rap tempo opvolgen, houden we vast aan onze actieve koers en volgen we het landelijke tempo om energieneutraal te worden. Hoewel we niet blij zijn met de komst van een hoogspanningsstation, proberen we er wel zo veel mogelijk maatschappelijke meerwaarde voor onze gemeente uit te halen.

We streven naar een schone en aantrekkelijke leefomgeving met toelaatbare milieurisico's en voldoende grondstoffen, nu en in de toekomst. Dit betekent dat we het beheer van de openbare ruimte en de openbare gebouwen op orde moeten hebben. We stimuleren de samenleving tot milieubewust en duurzaam handelen. De focus ligt daarbij op het aanpassen aan de klimaatverandering, andere energiebronnen gebruiken en zaken hergebruiken.

Duurzaamheid is een breed begrip en kent meer opgaven. Het gaat bij volksgezondheid en milieu vooral over energietransitie, klimaatadaptatie, waterbeheer, afvalreductie en gezondheid. Hierin pakken we onze verantwoordelijkheid en we zetten er actief op in. In het Strategisch Kompas staat dat we actief op zoek gaan naar andere energiebronnen. Hierbij volgen we het landelijke beleid en tempo. En zoeken we actief naar nieuwe ideeën en kansen.

Naam	Soort speerpunt
7.1 Schoon en groen	Coalitieakkoord
7.2 Duurzaamheid	Coalitieakkoord
7.3 Energietransitie	Coalitieakkoord
Begroting energietransitie	Thema

Speerpunten

Programma 7

7.1 Schoon en groen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Onze woon- en werkomgeving is groen en klimaatadaptief, passend bij het dorpse karakter. Burgerinitiatieven om groen in de wijken te realiseren omarmen we. Niet ten koste van, maar in combinatie met parkeren in de wijk. Hierdoor blijft de straat een plek waar mensen elkaar prettig kunnen ontmoeten en naar elkaar om kunnen kijken. We willen een schoon en opgeruimd straatbeeld en de hoeveelheid restafval terugdringen.

Doelstelling

De hoeveelheid restafval neemt af door een doelmatige en toekomstbestendige afvalinzameling.

Wat gaan we doen?

In 2027 is verkend of het mogelijk is om een proef te starten voor het anders inzamelen van grof afval.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

7.2 Duurzaamheid

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Duurzaamheid is noodzakelijk om Wijchen leefbaar te houden voor huidige en toekomstige generaties. Dat doen we als gemeente niet alleen. Duurzaamheid vraagt om samenwerking met en ondersteuning van inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. We zetten in op duurzaamheid met draagvlak vanuit inwoners en ondernemers. We staan achter het principe van korte ketens; producten worden zo veel mogelijk op duurzame wijze in de regio geteeld, gemaakt en verkocht.

Doelstelling 1

Inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners passen vaker circulaire oplossingen toe.

Wat gaan we doen?

In 2027 inventariseren we bij bedrijven en -verenigingen welke initiatieven er al zijn en waar behoefte is.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

De gemeente geeft aantoonbaar het goede voorbeeld met circulair inkopen, bouwen en beheren.

Wat gaan we doen?

-In 2027 onderzoeken we wat er aanvullend mogelijk is op het gebied van duurzaamheid en circulariteit in het inkoop- en aanbestedingsbeleid, binnen de CO2-prestatieladder.

-Jaarlijks wordt gerapporteerd over de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en wagenpark en de daarbij gerealiseerde energie- en emissiereductie. Hierbij houden we rekening met de natuurlijke momenten, waarop dit plaats kan vinden.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 3

We pakken kansen waar we circulair en biobased kunnen bouwen.

Wat gaan we doen?

We verkennen waar kansen zijn om meer circulair en biobased te bouwen en borgen dit in onze werkwijze. We streven ernaar een voorbeeldproject te selecteren waar we een stapje extra zetten.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

7.3 Energietransitie

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Met het hoogspanningsstation levert Wijchen een grote bijdrage aan de landelijke en regionale energietransitie. Dit heeft grote impact op ons buitengebied en onze schaarse ruimte. Daarom kiezen we ervoor om kleinschalige ontwikkelingen te stimuleren en zijn we terughoudend als het gaat om aanvullende grootschalige projecten zoals zon op land en windmolens. De energietransitie stopt niet bij de gemeentegrens. Daarom werken we hierin samen met de regio. We nemen de bijdrage die Wijchen met het hoogspanningsstation levert mee in de regionale afspraken over de energietransitie. We volgen het landelijk tempo om energieneutraal te worden en van het aardgas af te gaan en benutten kansen als die zich voordoen.

Doelstelling 1

We werken in samenhang aan de energietransitie.

Wat gaan we doen?

We maken nog meer inzichtelijk hoe de verschillende sporen binnen de energietransitie samenhangen en bijdragen aan onze doelstellingen.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

Doelstelling 2

Het energiegebruik van woningen verminderen door inwoners te stimuleren isolatiemaatregelen te nemen.

Wat gaan we doen?

In 2027 blijven we inwoners informeren en adviseren over vermindering van energieverbruik. We rapporteren over de inzet en resultaten

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 3

Het aantal aardgasvrije woningen vergroten door regie te nemen op de warmtetransitie.

Wat gaan we doen?

In 2027 stellen we het warmteprogramma vast.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 4

Het energiegebruik van bedrijven verminderen door ondernemers te stimuleren isolatiemaatregelen te nemen.

Wat gaan we doen?

In 2027 blijven we ondernemers informeren en adviseren over de vermindering van energieverbruik. Ook stimuleren we samenwerkingen op dit vlak.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 5

Meer energie opwekken van verschillende energiebronnen.

Wat gaan we doen?

In 2027 blijven we ons inzetten voor de realisatie van de ontwikkeling van Windpark Bijsterhuizen en zonnepark Bankhoef.

We stimuleren zon op daken.

We verkennen alternatieve energieopwek en -dragers

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 6

Lokaal opgewekte energie zo veel mogelijk lokaal benutten.

Wat gaan we doen?

We verkennen knelpunten rondom netcongestie en kansen om deze te verzachten.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Relevante besluiten

Nummer Besluit	
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
22 4038	Beleidsplan water en riolering 2023-2027 (Z/21/067634)
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021 (verlengd)
19 32035	Concept startnotie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen
21 47504	Definitief bod Regionale Energie Strategie 1.0 van Arnhem Nijmegen
22 89926	Stand van zaken en aanpak actieplan inzake Klimaatadaptatie Wijchen
22 101378	Warmteplan Wijchen en TransitieVisie Warmte
23 1126830	Actieplan Klimaatadaptatie (campagne Een groener Wijchen)
23 133830	Route voor de Lokale Energiestrategie
24 241973	Visie op wind- en zonne-energie gemeente Wijchen: Op weg naar 2035
250902	Routekaart duurzame warmte Wijchen
26 299651	Laadvisie
26 319018	Dierenwelzijnsbeleid

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

- 250902 beslisnota- routekaart duurzame warmte Wijchen.pdf
- 250902 Routekaart duurzame warmte Wijchen.pdf
- bijlage 1_ Visie op wind- en zonne-energie gemeente Wijchen_ Op weg naar 2035.pdf
- 133830 Beslisnota Lokale Energiestrategie Wijchen en Uitvoeringsprogramma.pdf
- Bijlage 1 - LES gemeente Wijchen.pdf
- 228891 informatienota Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie.pdf
- Z 24 228891 Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie-Een groener Wijchen v3_1.pdf
- 101378 Beslisnota Vaststellen Warmteplan en Transitievisie Warmte.pdf
- Warmteplan Wijchen.pdf
- Definitief bod Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen 1.0.pdf
- Bijlage Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen 1.0.pdf
- Beslisnota - Toekomstbestendig Wonen Gelderland - gemeente Wijchen (30636).pdf
- Raadsinformatienota concept startnotitie RES Arnhem Nijmegen.pdf
- Bijlage_ Definitief Concept Startnotitie RES Arnhem Nijmegen mei 2019_1.pdf
- Beslisnota Verlenging Milieubeleidsplan 2018-2021.pdf
- Z 16001048_Milieubeleidsplan 2018 - 2021.pdf
- 18 1 1047a Strategische waternota 2019-2028, beslisnota.pdf
- 18 1 1047b Strategische Waternota 2019-2028, bijlage 1.pdf
- 18 2 13777a Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen.pdf
- 67634 Beslisnota Beleidsplan water en riolering Wijchen 2023-2027.pdf
- Wijchen _ Beleidsplan water en riolering_def.pdf
- RBP Wijchen definitief versie 1.0.pdf
- 16 RZ 092a Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040, beslisnota.pdf
- Laadvisie - Wijchen.pdf (PDF, 928,2 KB)
- 299651 Beslisnota Vaststellen laadvisie .pdf
- Beleidsnotitie Dieren Wijchen - Nieuw.pdf
- 319018 Beslisnota Dierenwelzijnbeleid.pdf

Wat kost het

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging en onderhoud van begraafplaatsen/crematoria.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-11.322	-11.386	-13.255	-13.463	-13.028
7.1 Volksgezondheid	-535	-588	-694	-791	-73
7.2 Riolering	-4.659	-4.693	-4.778	-4.851	-4.923
7.3 Afval	-5.441	-6.039	-6.415	-6.450	-6.660
7.4 Milieubeheer	-687	-65	-1.368	-1.370	-1.372
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
Lasten	15.130	15.420	16.045	16.419	16.137
7.1 Volksgezondheid	3.147	3.290	3.455	3.648	3.028
7.2 Riolering	3.822	3.831	3.897	3.953	4.007
7.3 Afval	4.516	5.013	5.343	5.371	5.538
7.4 Milieubeheer	3.622	3.263	3.321	3.418	3.533
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	24	24	28	29	30
Begroot resultaat voor inzet reserves	3.809	4.034	2.790	2.957	3.108

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Onttrekkingen	0	-4	-4	-4	-4
7.3 Afs.R: Containers afvalverwijdering	0	-4	-4	-4	-4
Totaal inzet reserves	0	-4	-4	-4	-4

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-11.322	-11.386	-13.255	-13.463	-13.028
Lasten	15.130	15.420	16.045	16.419	16.137
Reserve Onttrekkingen	0	-4	-4	-4	-4
Reserve	0	-4	-4	-4	-4
Begroot resultaat na inzet reserves	3.809	4.030	2.786	2.953	3.104

8. Wonen en Bouwen

Algemeen

Ook de komende jaren ontwikkelt Wijchen door, er komen meer inwoners. Onze voorzieningen en economie groeien mee. Het oplossen van het woningtekort blijft een belangrijke opgave. Met de huidige plannen groeit Wijchen naar ongeveer 45.000 inwoners. De opgaven die op Wijchen afkomen vragen om ruimte, schaarse ruimte.

In de periode 2022 t/m 2034 hebben we een opgave om ruim 3.000 woningen te bouwen. We versnellen de woningbouwopgaven met de bouw van Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid. Ook is er ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere plannen. Met name in de kleine kernen zorgt dat ervoor, dat mensen in hun dorp kunnen blijven of komen wonen. Denk hierbij aan bouwen in collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). Naast nieuwbouw willen we ook de mogelijkheden in de bestaande woningvoorraad beter benutten. Denk aan het verruimen van de mogelijkheden voor woningsplitsing en woningdelen.

We vinden ook de kwaliteit van wonen en van de leefomgeving belangrijk. We streven naar variatie binnen nieuwbouwwijken en bestaande wijken. Zo blijven wijken veerkrachtig en leefbaar. Bij het ontwikkelen van de woningen kijken we naar de woonbehoefte van de mensen waarvoor we bouwen, zoals starters, ouderen en één- en tweepersoonshuishoudens. Dit zijn vooral sociale huurwoningen en betaalbare huur- en koopwoningen, of levensloopgeschikte woningen en seniorenwoningen. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we of de bouwhoogte past bij de omgeving en helpt bij het bouwen van betaalbare woningen. En we ontwikkelen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren circulair en natuur inclusief bouwen.

We vinden ook de kwaliteit van wonen en goede voorzieningen in de buurt heel belangrijk. We zorgen ervoor dat de buitenruimten levendig, aantrekkelijk en veilig zijn. Zo zorgen we voor meer mogelijkheden voor ontmoetingen in de buurt. Ouderen en inwoners met een zorgvraag moeten hier kunnen blijven wonen; kleinschalig en zoveel mogelijk als onderdeel van de wijk. Daarbij staan we open voor nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg.

Naam	Soort speerpunt
8.1 Groei van Wijchen	Coalitieakkoord
8.2 Ruimtelijke ontwikkeling	Coalitieakkoord
8.3 Slim gebruik van ruimte	Coalitieakkoord
8.4 Betaalbaar wonen	Coalitieakkoord
8.5 Goed wonen	Coalitieakkoord
8.6 Levendig	Coalitieakkoord

Speerpunten

Programma 8

8.1 Groei van Wijchen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Groeien is geen doel op zich. Er zitten ook grenzen aan. We zetten in op groei passend bij de dorpse kwaliteit. Het behoud en versterken van het levendige dorpse karakter vinden we van groot belang. Daarom zijn we terughoudend bij hoogbouw. We zorgen voor de juiste balans tussen ruimtelijke opgaven, zetten in op voorzieningen met allure en koesteren de dorpse kwaliteiten van Wijchen en de kernen. We houden regie op onze groei, want de ruimte is schaars. Daar maken we toekomstbestendige keuzes in.

Doelstelling

De groei van Wijchen en de kernen vindt evenwichtig plaats, met behoud van dorpse kwaliteit en een passende balans tussen wonen, werken, groen, recreatie en voorzieningen.

Wat gaan we doen?

De raad stelt in 2027 de kaders vast voor de ruimtelijke ontwikkeling van Wijchen vanaf 2030.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

8.2 Ruimtelijke ontwikkeling

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

Komende jaren zijn er ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken mogelijk in en aan de kern van Wijchen en de kleine kernen. Ook houden we rekening met toekomstbestendige uitgangspunten, zoals het principe dat bodem en water leidend zijn, klimaatadaptief bouwen en bouwen aan bestaande kernen.

Doelstelling 1

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen versterken de leefbaarheid van de kernen en zijn klimaatbestendig en ruimtelijk zorgvuldig ingepast.

Wat gaan we doen?

In de kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling van Wijchen vanaf 2030 is het versterken van de leefbaarheid van de kernen, klimaatbestendigheid de ruimtelijke inpassing opgenomen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Initiatiefnemers van kleinschalige ruimtelijke plannen krijgen een duidelijke, voorspelbare en tijdige beoordeling.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt, op basis van de kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling een uniforme beoordelingswijze voor woningbouwinitiatieven (waaronder kleinschalige) ingevoerd.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

8.3 Slim gebruik van ruimte

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We blijven ontwikkelen, maar de ruimte is schaars. Daarom gebruiken we de ruimte zo slim mogelijk en geven we bestaande plekken een nieuwe functie, als dat nodig en zinvol is. Of we geven één plek meerdere functies. Activiteiten moeten passen bij de plek. Leefbaarheid staat voorop. Ook zorgen we dat banen en economische activiteiten behouden blijven.

Doelstelling

Transformatielocaties ontwikkelen zich tot toekomstbestendige gebieden met een goede balans tussen wonen, werken en leefkwaliteit.

Wat gaan we doen?

1. In 2027 is inzichtelijk, op basis van het kader voor ruimtelijke ontwikkeling waar transformatie een mogelijke denkrichting is. De raad besluit over dit kader.
2. Voor het hoogspanningsstation wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin ruimtelijke inpassing en maatschappelijke meerwaarde zijn uitgewerkt.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

8.4 Betaalbaar wonen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We willen dat wonen betaalbaar blijft. Regionaal zijn daar afspraken over gemaakt. We werken samen met woningcorporaties en andere partijen om de kosten voor wonen zo laag mogelijk te houden. Ook zorgen we ervoor dat nieuwe woningen duurzaam en toekomstbestendig zijn. Door slim te bouwen en goed te plannen, zorgen we ervoor dat wonen in Wijchen betaalbaar blijft voor iedereen.

Doelstelling 1

De woningvoorraad bevat voldoende sociale huur-, middenhuur- en betaalbare koopwoningen, passend bij de regionale afspraken en lokale behoefte.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt gerapporteerd over het aantal geprogrammeerde en gerealiseerde betaalbare woningen, uitgesplitst naar sociale huur, middenhuur en betaalbare koop.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 2

Betaalbare woningen blijven ook op langere termijn beschikbaar voor de beoogde doelgroepen.

Wat gaan we doen?

Bij relevante woningbouwbesluiten wordt aangegeven welke instrumenten en afspraken worden ingezet om betaalbaarheid en beschikbaarheid duurzaam te borgen.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

8.5 Goed wonen

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We willen wijken en kernen waar mensen van verschillende leeftijden en achtergronden prettig samenleven. Nieuwe woonvormen kunnen daarbij helpen. Zo kunnen jongeren in Wijchen blijven wonen en kunnen oudere inwoners langer zelfstandig wonen. Dit helpt ook om de eenzaamheid te verminderen. Dit geldt voor nieuwbouw, maar ook in bestaande wijken. Flexibele woonvormen zoals tijdelijke woningen, kleine woningen en nieuwe woonconcepten, kunnen helpen om sneller woonruimte te bieden. We juichen initiatieven voor kleinschalige woningbouw en collectieve woonprojecten (CPO's) toe.

Doelstelling 1

Inwoners kunnen in verschillende levensfasen passend en zo zelfstandig mogelijk in Wijchen wonen.

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt gerapporteerd over de programmering van woningen voor jongeren&starters, senioren, mensen met een zorgvraag en woonwagewoners.

Status doelstelling

 Reeds afgerond

Doelstelling 2

Collectieve en vernieuwende woonvormen dragen bij aan ontmoeting, zelfstandigheid en onderlinge ondersteuning.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt aangegeven welke initiatieven voor onder meer seniorenhofjes, zorg-voor-elkaar-woningen en CPO zijn ondersteund en tot welke concrete vervolgstappen dit heeft geleid.

Status doelstelling

 Bestaand beleid

Doelstelling 3

Flexibele woonvormen bieden sneller passende huisvesting aan doelgroepen met een urgente of tijdelijke woonbehoefte.

Wat gaan we doen?

Flexibele woonvormen nemen we integraal mee in het volkshuisvestingsprogramma.

Status doelstelling

 Opgestart, maar nog niet afgerond

8.6 Levendig

Soort speerpunt

 Coalitieakkoord

Ambitie algemeen

We zetten in op levendige wijken en kernen, waar mensen samen kunnen komen en activiteiten kunnen organiseren. Activiteiten zoals sportdagen, markten, ontmoetingsprojecten en buurtfeesten helpen om bewoners met elkaar te verbinden. Ook vinden we het belangrijk dat inwoners kunnen meedenken over hun buurt en zelf ideeën kunnen aandragen. Door goede voorzieningen, actieve bewoners en ruimte voor ontmoeting blijven onze wijken en kernen levendig en prettig om in te wonen.

Doelstelling 1

Inwoners beschikken dichtbij huis over toegankelijke mogelijkheden voor ontmoeting, beweging en spelen.

Wat gaan we doen?

1. In 2027 wordt een voorkeurslocatie voor een aanvullend speel- en losloopgebied voor honden voorgelegd.
2. In 2027 werken we de kaders voor een pilot van een ontmoet-en-groetstraten uit.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Doelstelling 2

Er zijn voldoende financieringsmogelijkheden om te investeren in de leefbaarheid van bestaande wijken en kernen.

Wat gaan we doen?

In 2027 wordt onderzocht of er extra bronnen voor het woonfonds mogelijk en geschikt zijn voor verdere uitwerking.

Status doelstelling

 Nog niet opgestart

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
20 052299	Verordening Starterslening gemeente Wijchen 2020
20 046928	Gebiedsvisie Kraanvogel
21 59350	Gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Wijchen West
22 098659	Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
23 133900	Woonfonds bestaande wijken
23 147079	Woonvisie Wijchen 2024-2028
54571	Toekomstvisie centrum
24/270823	Beleidsregels plussenbeleid gemeente Wijchen (voor de niet-grondgebonden veehouderij)
26/311916	Actualisatie woonzorgvisie 2025-2030
26/320700	Woonwagengebeleid Wijchen

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- 147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028.pdf
- 20240123 Woonvisie Wijchen.pdf
- 133900 Beslisnota Oprichten Woonfonds bestaande wijken.pdf
- 299738 Informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.pdf
- Bijlage 1 - Addendum woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.pdf
- Bijlage 2 - Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen.pdf
- 98659 Beslisnota Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen.pdf
- 285826 beslisnota Wijchen-West.pdf
- Beslisnota Gemeenteraad Wijchen West - Gebiedsvisie.pdf
- Bijlage 1_ Eindrapportage Gebiedsvisie en Ontwikkelstrategie Wijchen-West.pdf
- Beslisnota Gebiedsvisie Kraanvogel.pdf
- Beslisnota verordening starterslening Wijchen 2020.pdf
- 16 1 1701a Herijking visie Oostflank Westflank Centrum, beslisnota.pdf
- 16 1 1701b Gebiedsperspectief Oostflank Westflank Centrum.pdf
- 5a Centrumvisie 2013.pdf
- Beslisnota Detailhandelsstructuurvisie en centrumvisie Wijchen391051.pdf
- DSV gemeente Wijchen en toekomstvisie centrum Wijchen.pdf
- 270823 beslisnota beleidsregels plussenbeleid.pdf
- Bijlage 1 Beleidsregels plussenbeleid gemeente Wijchen .pdf
- 311916 Beslisnota actualisatie Woonzorgvisie 2025 - 2030.pdf
- Actualisatie Woonzorgvisie Wijchen 2025 - 2030.pdf
- Woonwagengebeleid gemeente Wijchen 2025_1.pdf
- 320700 beslisnota woonwagengebeleid Wijchen.pdf

Wat kost het

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

Baten en lasten (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-3.151	-2.101	-3.191	-5.400	-3.325
8.1 Ruimte en leefomgeving	-120	-90	-90	-90	-90
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-974	0	0	-3.682	-1.567
8.3 Wonen en bouwen	-2.057	-2.011	-3.101	-1.628	-1.668
Lasten	4.517	3.999	3.995	4.080	4.262
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.198	1.691	1.634	1.711	1.791
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	67	105	109	113	117
8.3 Wonen en bouwen	2.251	2.202	2.253	2.256	2.354
Begroot resultaat voor inzet reserves	1.365	1.898	804	-1.320	937

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reserve Dotaties	2.000	497	1.512	3.682	1.567
8.2 AfR Afschrijvingsreserves	0	0	0	0	0
8.2 BR: Woonfonds bestaande wijken	880	0	0	0	0
8.2 Afs.R: Havenweg velden en accommodaties	0	0	0	3.682	1.567
8.3 BR: Woonfonds	1.120	497	1.512	0	0
Reserve Onttrekkingen	-572	-30	0	0	0
8.1 ER: Actualiseren bestemmingsplannen	-15	0	0	0	0
8.1 AR: Algemene Reserve	-542	0	0	0	0
8.3 BR: Eenmalige middelen	-15	-30	0	0	0
Totaal inzet reserves	1.429	467	1.512	3.682	1.567

Totaal Programma (x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-3.151	-2.101	-3.191	-5.400	-3.325
Lasten	4.517	3.999	3.995	4.080	4.262
Reserve Dotaties	2.000	497	1.512	3.682	1.567
Reserve Onttrekkingen	-572	-30	0	0	0
Begroot resultaat na inzet reserves	2.794	2.364	2.316	2.362	2.504

Paragrafen

Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf geven we meer inzicht in de posten overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten, welke in programma 0 zijn opgenomen.

Overzicht Overhead

De kosten van overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV vallen hieronder. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris en een deel van de huisvestingskosten.

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030
Personeels gerelateerd	12.503	13.074	11.638	12.144	12.662
ICT	3.693	3.758	3.813	3.894	4.002
Huisvesting	1.667	1.703	1.756	1.729	1.742
Totaal Overhead taakveld 0.4	17.783	18.535	17.207	17.767	18.406
Inzet reserves	2.378	2.029	382	382	382
Totaal Overhead inclusief reserves	15.485	16.506	16.825	17.385	18.024

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen presenteren we in onderstaande tabel. De OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn de grootste onderdelen daarvan. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen, evenals de specifieke uitkeringen, worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten. Onvoorzien ramen we niet specifiek, maar we gebruiken hiervoor het begrotingssaldo.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029	2030
0.5	Treasury - resultaat financieringen	2.200	1.332	1.645	1.607	1.225
0.5	Treasury - Dividend	39	39	39	39	39
0.61	OZB Woningen	8.126	8.411	9.388	9.727	10.086
0.62	OZB niet woningen	5.149	5.416	5.979	6.128	6.288

Taakveld	Dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029	2030
0.64	Belastingen overig	406	419	433	447	462
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	92.733	97.154	95.463	96.469	100.766
	Onvoorzien	0	0	0	0	0
Totaal		107.652	112.771	112.947	114.418	118.866

0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in bovenstaande tabel gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen in combinatie met de dorberekende omslagrente op de investeringen naar de taakvelden.

0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf "Lokale heffingen" van de programmabegroting wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing/ reinigingsrechten,
- Reclamebelasting,
- Precariobelasting*,

De met * gemarkeerde belastingen zijn vrij besteedbaar.

0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds is herleid uit de septembercirculaire 2026. Zie voor toelichting Financiën, meerjarig Perspectief.

Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift, een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening is opgenomen dat een structureel resultaat begroot dient te worden. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Overzicht Overige baten / Lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord. In het meerjarenperspectief hebben we vanaf 2026 geen stelposten opgenomen.

x € 1.000

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Baten					
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
Lasten					
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
Totaal overige baten en lasten	0	0	0	0	0

Overzicht Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Ontwikkelingen in de rechtspraak hebben tot gevolg dat reclameactiviteiten en verstrekken van personeelshypotheek, beide van toepassing bij onze gemeente, in het kader van de VPB worden gekwalificeerd als een onderneming in fiscale zin. Dit betekent dat eventuele winst die wordt behaald met deze activiteiten is belast. Onder protest hebben wij de VPB op deze onderdelen betaald. Wij zijn van mening dat dit ten onrechte is en nemen derhalve nog geen bedrag op in de begroting.

x € 1.000

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Baten					
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Lasten					
0.9 Vennootschapsbelasting	13	0	0	0	0
	13	0	0	0	0

Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijtscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tariefontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?

De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.

Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag

het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);
- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet);
- bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones).

Lokale Heffingen

De lokale heffingen zijn gebaseerd op de gewenste opbrengsten, die in de voorliggende begroting en dus in deze paragraaf zijn opgenomen. De tarieven die hierbij zijn vermeld en afhankelijk zijn van de WOZ-waarden, zullen mogelijk nog een wijziging ondergaan. Dit komt omdat de definitieve WOZ-waarden ontwikkelingen nog niet bekend zijn. Bij de behandeling van de voorstellen over de belastingverordeningen is dat wel het geval. De tarieven zullen dan ook op basis daarvan, definitief worden vastgesteld. Voor de duidelijkheid, alleen de tarieven die in de vastgestelde verordeningen staan, zijn dus rechtsgeldig.

Overgang belastingtaken van Munitax naar de BSR

De toetredingsprocedure is afgerond, zodat met ingang van 1 januari 2027 de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen over gaan van Munitax naar de Gemeenschappelijke Regeling Belasting samenwerking Rivierenland (BSR). Via social media zijn de inwoners hier al over geïnformeerd en begin 2027 zal de BSR de communicatie richting alle inwoners van de deelnemende gemeenten verder oppakken.

Onroerende Zaakbelasting

De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De voorlopige tarieven voor 2027 zijn:

Soort OZB	Tarieven 2026 (% van WOZ-waarde)	Tarieven 2027 * (% van WOZ-waarde)	OZB opbrengst 2027 (x € 1.000)
Woningen eigenaar	0,0950%	0,0974%	8.411
Niet-woning eigenaar	0,2598%	0,2663%	3.197
Niet-woning gebruiker	0,1995%	0,2045%	2.219
Totaal			13.827

* Bij de berekening van de tarieven voor 2027 is nog geen rekening gehouden met de verwachte waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ).

De basis voor de meerjarenraming van de OZB is het jaar 2026. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan daarbij uit van de percentages uit de meicirculaire 2026. Voor 2027 bedraagt deze 2,50%. Daarnaast houden we rekening met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de definitieve bepaling van de tarieven rekening gehouden met de meest actuele waardeontwikkeling van de onroerende zaken (WOZ).

Naast de hierboven genoemde uitgangspunten is vanaf 2028, conform hetgeen door de gemeenteraad bij de Perspectiefnota 2026 is vastgelegd, rekening gehouden met de beoogde extra OZB-verhoging van 7,5%.

In onderstaande tabel wordt het meerjarenperspectief weergegeven van de gewenste inkomsten OZB.

x € 1.000	% / aantal	2027	2028	2029	2030
Totaal begroting 2026		13.644	15.124	15.605	15.033
Mutatie Perspectiefnota 2026		55	101	105	125
Actuele begroting 2026		13.698	15.225	15.710	16.225
Berekening 2027:					
Basis (raming jaarschijf 2026)		13.400	13.400	13.400	13.400
Nieuwbouw / woningtoename	t/m 2033: 260 woningen per jaar	92	193	297	404
Prijsindex 2027	2,50%	335	335	335	335
Prijsindex 2028	2,90%		401	401	401
Extra verhoging 2028	7,50%		1.037	1.037	1.037
Prijsindex 2029	2,50%			385	385
Prijsindex 2030	2,60%				412
Totaal Begroting 2027		13.827	15.366	15.855	16.374
Mutatie t.o.v. Perspectiefnota		+129	+141	+145	+149

Afweging tariefdifferentiatie OZB

De verhouding tussen de tarieven woningen en niet-woningen is ongewijzigd. Zoals in de Perspectiefnota 2026 is vermeld, willen we richting de Begroting 2028 een afweging maken of en op welke wijze we de huidige verhouding in de gewenste opbrengsten OZB woningen / niet woningen willen aanpassen.

Reinigingsheffing

We streven er naar dat onze inwoners hun afval kwalitatief en kwantitatief goed (blijven) scheiden om zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen. Het taakveld afval is altijd een dynamisch dossier. Wij hebben nog steeds het motto “de vervuiler betaalt” hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.

Het diftar-systeem zetten we in 2027 voort, waarbij we de huidige grondslagen van de tarieven in stand houden. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft, evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar, maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en -verwerking.

Met ingang van 2026 geldt de nieuwe overeenkomst met Verpact. De nieuwe vergoeding is afhankelijk van de kwaliteit van de ingezamelde PMD. Voor de begroting 2027 is uitgegaan van het inzameltarief kwaliteitsstaffel 2.

Met betrekking tot het tarief voor woonzorgcomplexen is een evaluatie gestart van de huidige regeling en tariefssystematiek. Hierbij wordt beoordeeld of de huidige uitgangspunten en tarieven nog aansluiten bij de praktijk. De resultaten van deze evaluatie worden in december 2026 aan de raad aangeboden.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf, gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter).

Bedragen x € 1	Mini container 240 liter 2026	Mini container 240 liter 2027	Mini container 140 liter 2026	Mini container 140 liter 2027	Afvalzak 50 liter 2026	Afvalzak 50 liter 2027
Vast tarief	209,00	221,00	209,00	221,00	209,00	221,00
Variabel Tarief	9,52	10,24	5,55	5,97	1,98	2,13
Woonzorgcomplex					95,04	102,24

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroot 2026	Begroot 2027
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW excl. Egalisatievoorziening	4.369	4.712
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-505	-529
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	3.863	4.184
Taakveld 7.3 Mutaties voorzieningen: Egalisatievoorziening	0	-70
Netto kosten taakveld(en)	3.863	4.114
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	135	135
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	75	82
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	62	100
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	64	63
Toe te rekenen compensabele BTW op de directe kosten en opbrengsten	664	721
Totale kosten	4.864	5.215
Opbrengsten heffingen	4.864	5.215
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffing

Ons uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is, dat we een solide beleid voeren, waarin inkomsten en uitgaven op een lange termijn in balans zijn en waarin we doelmatig omgaan met de beschikbare middelen.

Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het beleidsplan Water en Riolerings voor de periode 2023 -2027. Daarbij wordt, conform art. 228a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende btw meegerekend.

Onze rioolheffing berekenen we als percentage over de WOZ-waarde. We maken hierbij onderscheid naar eigenaren en gebruikers, alsook naar woningen en niet-woningen.

We hebben de middelen nodig om invulling te kunnen geven aan onze (verbrede)zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater zoals deze in het beleidsplan zijn opgenomen.

Tabel: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	Tarief 2026 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2027 * (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0270%	0,0269%
Woning gebruiker	0,0130%	0,0128%
Niet-woning eigenaar	0,0790%	0,0788%
Niet-woning gebruiker	0,0360%	0,0355%

* Voorlopige tarieven 2027.

Bij de berekening hiervan is nog geen rekening gehouden met de verwachte waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ). Zodra Munitax de waardeontwikkeling heeft verstrekt, zullen de tarieven worden herrekend en zullen deze aan de gemeenteraad, in zijn vergadering van december 2026, ter vaststelling worden voorgelegd.

Tabel: Kosten en opbrengsten rioolheffing

Soort Rioolheffing (x € 1.000)	Kostentoedeling 2027 *	%	Heffingsopbrengst 2027 *	%
Woning eigenaar	€ 2.293	49%	€ 2.293	49%
Woning gebruiker	€ 1.066	23%	€ 1.066	23%
Niet-woning eigenaar	€ 931	20%	€ 931	20%
Niet-woning gebruiker	€ 390	8%	€ 390	8%
Totaal kosten in de heffing te betrekken	€ 4.680		€ 4.680	
Dekkingsgraad			100%	

* Inclusief toerekenbare Btw-componenten en kwijschelding.

De af te dekken kosten, inclusief toegerekende compensabele Btw, bedragen € 4.680k.

De gewenste opbrengst zit op hetzelfde bedrag, zodat de dekkingsgraad 100% is. Daarbij is ook rekening gehouden met een inschatting van oninbare heffingen en verminderingen, die ook binnen het tarief afgedekt mogen worden.

Onder de eigenaarsheffingen dekken we de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud. Met de gebruikersheffingen dekken we de overige kosten gerelateerd aan ons verbrede zorgplicht. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel: Grondslag tariefstelling

(x €1.000)	Begroot 2027
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.831
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-13
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0
Netto kosten taakveld(en)	3.818
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	82
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40
Taakveld 0.4 Overhead: Op basis van toegerekende fte's	161
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	579
Totale kosten	4.680
Opbrengst heffingen	4.680
Dekkingspercentage	100%

Hondenbelasting

De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in veel andere gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast en strookt de heffing met het principe "de vervuiler betaald". De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. Met name de hogere doorberekening van overhead en de lichte daling van het aantal honden, hebben per saldo geresulteerd in een stijging van de tarieven met 3,9%. In onderstaande tabel zijn de tarieven voor 2026 en 2027 weergegeven.

Aantal honden	2026	2027
Eerste hond	€ 93,50	€ 97,15
Tweede en volgende hond	€ 171,90	€ 178,65
Kennel	€ 403,90	€ 419,75

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk is beperkt door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

x € 1.000	2027
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	226
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente, excl. BTW	83
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0
Netto kosten taakveld(en)	309
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	70
Toe te rekenen BTW op de kosten	24
Totale kosten	403
Opbrengst heffingen	403
Dekkingspercentage	100%

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van de toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. Conform de vastgestelde beslisnota in oktober 2021 en de besluitvorming over de tarieven door de gemeenteraad bij de begroting 2024, zijn de tarieven met ingang van 2024 extra verhoogd naar respectievelijk € 2,00 per overnachting en € 1,00 per overnachting op een vaste standplaats. Daarnaast is met ingang van 2024 een tarief van € 2,00 per overnachting op festival ingevoerd.

Tarieven eens in de vijf jaar verhogen.

Vanuit praktisch oogpunt en om te voorkomen dat de toeristenbelasting maar met een paar centen per jaar verhoogd gaat worden, stellen we voor, conform hetgeen we ook bij de begroting 2026 hebben voorgesteld, om de tarieven ééns in de vijf jaar te verhogen. Dus voor het eerst weer met ingang van 2029. Dit op basis van de prijsindex van het bruto binnenlands product over de alsdan verstreken jaren.

	2026 afgerond	2027 afgerond
Tarief per overnachting	€ 2,00	€ 2,00
Tarief per overnachting op vaste standplaats	€ 1,00	€ 1,00
Tarief per overnachting op een festival	€ 2,00	€ 2,00

Reclamebelasting

De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Gemeenteraad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. We heffen reclamebelasting voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld.

Ontwikkelingen tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2026	2027*
Minimum bedrag per WOZ-object	€ 389,00	€ 354,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	€ 150.000	€ 157.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	€ 2,60	€ 2,26
Maximumbedrag per WOZ-object	€ 1.130,00	€ 1.028,00

Ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	2026	2027*
€ 0,00	€ 138.000	€ 95	€ 85
€ 138.001	€ 343.000	€ 190	€ 170
€ 343.001	€ 685.000	€ 310	€ 280
€ 685.001	€ 1.372.000	€ 695	€ 625
€ 1.372.001	€ 2.744.000	€ 960	€ 865
€ 2.744.001	€ 4.114.000	€ 1.155	€ 1.040
€ 4.114.001	€ 5.486.000	€ 1.540	€ 1.385
€ 5.486.001	€ 6.855.000	€ 1.925	€ 1.730

WOZ-waarde van:	Tot	2026	2027*
€ 6.855.001	€ 13.714.000	€ 2.695	€ 2.425
Meer dan € 13.714.000	-----	€ 3.080	€ 2.770

Ontwikkelingen tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	2026	2027*
€ 0,00	€ 131.000	€ 135	€ 140
€ 131.001	€ 263.000	€ 190	€ 200
€ 263.001	€ 392.000	€ 275	€ 285
€ 392.001	€ 655.000	€ 435	€ 455
€ 655.001	€ 984.000	€ 600	€ 620
€ 984.001	€ 1.308.000	€ 765	€ 790
€ 1.308.001	€ 1.963.000	€ 985	€ 1.020
€ 1.963.001	€ 2.619.000	€ 1.310	€ 1.360
€ 2.619.001	€ 3.927.000	€ 1.640	€ 1.700
Meer dan € 3.927.000	-----	€ 2.035	€ 2.105

* Tarieven zijn in overleg met de betreffende stichtingen bepaald. Mogelijk vindt nog bijstelling plaats op basis van de informatie van Munitax over de meest actuele WOZ-waarde-ontwikkelingen.

Marktgelden

De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 2,5%, Dit is het percentage dat we ook in de kostenontwikkeling hebben opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Marktgelden	2026	2027
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	€ 25,10	€ 25,70
Vermeerdering luifel bij standplaats	€ 2,50	€ 2,55
Vermeerdering auto/cabine	€ 11,40	€ 11,70
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	€ 4,40	€ 4,50
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	€ 14,50	€ 14,85
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	€ 4,40	€ 4,50

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven verhogen we met een prijsindex van 2,5%. Dit is hetzelfde percentage als dat we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen.

Bedrijven Investerings-Zone (BIZ)

Met ingang van 2021 heft de gemeente een belasting van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De opbrengst gaat naar de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum en is bestemd om deze vereniging meer financiële slagkracht te geven om te investeren in een aantrekkelijk centrum voor Wijchen. De verordening die ten grondslag ligt aan de heffing is door de gemeenteraad in september 2025 vastgesteld. Deze geldt voor 5 jaar en loopt vanaf 1 januari 2026 tot en met 31 december 2030. Het tarief ligt voor die periode van 5 jaar vast en bedraagt voor al die jaren 0,19% van de WOZ waarde met een minimum van € 270 en een maximum van € 540.

Leges

In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges.

De personeelskosten maken onderdeel uit van de directe kosten en zijn op basis van ureninzet toegerekend aan de verschillende hoofdstukken. In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen, de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. We streven naar 100% kostendeckendheid, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendeckendheid.

Voor Wijchen is ervoor gekozen het bouwpromillage te verhogen. Het gehanteerde promillage lag in Wijchen relatief laag ten opzichte van het regionale gemiddelde. Met de verhoging wordt deze achterstand gecorrigeerd. Druten hanteert een gelijk tarief. Dit past ook bij het uitgangspunt van één werkorganisatie, waarbij voor inwoners van beide gemeenten dezelfde werkzaamheden worden uitgevoerd.

Door de verhoging van het bouwpromillage en het beter en zuiverder toedelen van de kosten aan de verschillende legesproducten is de kostendeckendheid ten opzichte van 2026 aanzienlijk verbeterd. Voor Wijchen stijgt de kostendeckendheid van 62% in 2026 naar 85,88% in 2027. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet richting het uitgangspunt van 100% kostendeckendheid.

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	25.137	38.085	30.284	84.095	89,93%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	367.667	190.633	151.587	604.398	85,14%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	87.349	125.970	75.835	197.593	68,34%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	3.629	7.436	4.476	9.834	63,28%
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	1.694	2.413	1.919	7.332	121,69%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief		3.866	3.074	8.663	124,81%
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	12.100	115.280	96.015	185.087	82,85%
Paragraaf 1.10 - Diversen					
Totaal hoofdstuk 1	497.576	483.683	363.190	1.097.002	81,60%
Hoofdstuk 2 - Omgevingswet					
Paragraaf 2.2 - Voorfase		27.019	18.052	33.228	73,72%
Paragraaf 2.3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	67.450	848.749	706.287	1.435.108	88,45%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		1.104	738	808	43,87%
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten		6.147	4.107	6.229	60,74%
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten		3.202	2.140	3.792	70,98%
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten		8.834	5.903	45.848	311,11%
Totaal hoofdstuk 2	67.450	895.055	737.227	1.525.013	89,72%
Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn					
Paragraaf 3.1 - Horeca		1.824	1.308	2.839	90,64%
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet		368	246	343	55,86%
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt		26.702	19.599	32.990	71,25%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen		1.106	812	1.349	70,37%
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		1.944	1.427	2.332	69,20%
Totaal hoofdstuk 3		31.944	23.392	39.853	72,02%

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Kostendekking Hoofdstuk 1	497.576	483.683	363.190	1.097.002	81,60%
Kostendekking Hoofdstuk 2	67.450	895.055	737.227	1.525.013	89,72%
Kostendekking Hoofdstuk 3		31.944	23.392	39.853	72,02%
Kostendekking totale tarieventabel	565.026	1.410.682	1.123.809	2.661.868	85,88%

Overzicht geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote inkomsten gemeentelijke heffingen.

	2026	2027	2028	2029	2030
Onroerende zaakbelastingen	13.275	13.827	15.367	15.855	16.374
Toeristenbelasting	319	319	319	319	319
Hondenbelasting	389	403	417	431	446
Rioolheffing	4.646	4.680	4.764	4.838	4.910
Leges bouwvergunningen	892	1.435	1.510	1.549	1.590
Marktgelden	24	24	24	24	24
Reinigingsheffingen	4.864	5.215	5.504	5.783	6.040
Precariobelasting	45	36	36	36	36
Reclamebelasting	419	448	448	448	448
Bedrijven Investerings Zone (BIZ)	83	80	80	82	82
Totale opbrengst	24.956	26.467	28.469	29.365	30.269

Lokale lastendruk

Op basis van de voorgestelde tarieven kan een vergelijking worden gemaakt tussen de lokale lastendruk voor woningen in 2027 ten opzichte van 2026. De belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden) zijn in dit overzicht meegenomen. Bij deze vergelijking wordt uitgegaan van onroerende zaken met een WOZ-waarde van respectievelijk € 300k, € 450k, € 600k en € 750k.

De voorbeeldaanslagen 2027 zijn, in afwachting van de gegevens van Munitax, berekend op basis van een woningwaarde van 2026. Dit omdat de voorlopige tarieven voor 2027 daar ook nog op gebaseerd zijn.

Voorbeeldaanslagen

Hieronder treft u de voorbeeldaanslagen aan, waarbij we de totale woonlasten berekenen voor een meerpersoonshuishouden, uitgaande van de in de tabel genoemde WOZ-waarden. Voor de afvaltarieven is rekening gehouden met gemiddeld 7 ledigingen per jaar.

Aanslag gemeentelijke belastingen	2026	Aanslag gemeentelijke belastingen	2027
WOZ-waarde	300.000	WOZ-waarde	300.000
OZB – eigendom	285,00	OZB – eigendom	292,20
Rioolrecht eigendom	81,00	Rioolrecht eigendom	80,70
Rioolrecht gebruik	39,00	Rioolrecht gebruik	38,40
Afvalstoffenheffing meerpersoons	275,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	292,68
Lastendruk 2026	680,64	Lastendruk 2027	703,98
Aanslag gemeentelijke belastingen	2026	Aanslag gemeentelijke belastingen	2027
WOZ-waarde	450.000	WOZ-waarde	450.000
OZB – eigendom	427,50	OZB – eigendom	438,30
Rioolrecht eigendom	121,50	Rioolrecht eigendom	121,05
Rioolrecht gebruik	58,50	Rioolrecht gebruik	57,60
Afvalstoffenheffing meerpersoons	275,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	292,68
Lastendruk 2026	883,14	Lastendruk 2027	909,63
Aanslag gemeentelijke belastingen	2026	Aanslag gemeentelijke belastingen	2027
WOZ-waarde	600.000	WOZ-waarde	600.000
OZB – eigendom	570,00	OZB – eigendom	584,40
Rioolrecht eigendom	162,00	Rioolrecht eigendom	161,40
Rioolrecht gebruik	78,00	Rioolrecht gebruik	76,80
Afvalstoffenheffing meerpersoons	275,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	292,68
Lastendruk 2026	1.085,64	Lastendruk 2027	1.115,28
Aanslag gemeentelijke belastingen	2026	Aanslag gemeentelijke belastingen	2027
WOZ-waarde	750.000	WOZ-waarde	750.000
OZB – eigendom	712,50	OZB – eigendom	730,50
Rioolrecht eigendom	202,50	Rioolrecht eigendom	201,75
Rioolrecht gebruik	97,50	Rioolrecht gebruik	96,00
Afvalstoffenheffing meerpersoons	275,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	292,68
Lastendruk 2026	1.288,14	Lastendruk 2027	1.320,93

Woonlastenvergelijking

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, liggen de bruto woonlasten voor meerpersoons-huishoudens landelijk in 2026 gemiddeld op € 1.095. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2026 op plaats 68 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2026. De lastendruk van Wijchen voor 2027 stijgt ten opzichte van 2026 met ca. 2,9%. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan de doorberekening van de inflatie.

Tabel: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2026)

	Wijchen	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Nederland
Gemeentelijke woonlasten						
Eenpersoonshuishouden 2026	943	1.118	1.003	959	1.183	1.001
Meerpersoonshuishouden 2026	974	1.129	1.094	1.043	1.200	1.095
Rangnummer						
Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	68	219	188	131	262	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2026

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige niet in staat is om de belastingaanslag te betalen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Dat kan alleen als het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die we kunnen inzetten als financiële tegenvallers zich voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom aan de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een beeld van de financiële positie van Wijchen volgend uit de verplichte kengetallen, gevolgd door een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserve.

Kengetallen

In onderstaande tabel houden we de categorisering aan, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt.

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor Wijchen is dit relatief laag. Doordat we in het meerjarenperspectief rekening houden met aan te trekken leningen, stijgt dit wel enigszins, maar het blijft op een gezond niveau.

Op het gebied van solvabiliteit scoort de gemeente Wijchen op de grens van "goed" (groen) en "matig" (oranje), wat op zichzelf niet alarmerend is en tevens nog te nuanceren valt. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (eigen vermogen + vreemd vermogen). In ons balanstotaal is onder het vreemd vermogen een aanzienlijk deel opgenomen voor leningen, welke niet voor eigen financiering zijn aangetrokken, maar door zijn verleend aan derden als gevolg van voormalige gemeentelijke taken en bouw AZC. Dit verlaagt en vertroebelt daarmee in feite het solvabiliteitspercentage. Doordat we ervoor gekozen hebben niet langer te sparen voor vervangingen wegen en verlichting en een aantal grote investeringen aan het voorbereiden zijn, neemt de lening portefeuille toe en daalt het solvabiliteitspercentage.

De structurele exploitatieruimte is tot 2028 positief. Vanaf 2028 presenteren we een negatief structureel begrotingssaldo vanwege het gat in de algemene uitkering.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe groter dit getal, hoe hoger het risico. De grondexploitaties van Wijchen vertegenwoordigen een beperkte boekwaarde, daarmee is het risico beperkt.

De lokale lasten in Wijchen stijgen mee met de inflatie. De systematiek is dat de lasten 2027 worden vergeleken met het landelijke gemiddelde van 2026. Met de voorgestelde stijgingen vanaf 2028 in het OZB-tarief verwachten we richting het gemiddelde te gaan bewegen. Omdat we niet kunnen anticiperen op besluitvorming bij andere gemeenten, kunnen we daar meerjarig geen cijfer aan verbinden.

Kengetallen:	Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
netto schuldquote	-10%	-2%	28%	40%	41%	40%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-22%	-10%	22%	36%	38%	36%
solvabiliteitsratio	57%	58%	46%	41%	42%	43%
structurele exploitatieruimte	5,7%	2,2%	0,1%	-0,6%	-0,5%	-0,6%
grondexploitatie	0%	-4%	-4%	-3%	-5%	-3%
belastingcapaciteit	90%	89%	89%	89%	89%	89%

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de capaciteit die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Structureel weerstandsvermogen

Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Bij een toets op de artikel-12 procedure (preventief toezicht door provincie) wordt vooral hiernaar gekeken. Hiertoe is ons structureel meerjarensaldo van belang. Hiervoor verwijzen we naar meerjarenramingen in het onderdeel "financiële begroting". Ook de belastingcapaciteit is onderdeel van het structureel weerstandsvermogen. Dat wil zeggen, het bedrag waarmee we de OZB zouden moeten verhogen voordat we in aanmerking komen voor de artikel-12-status.

Omdat Wijchen een solide incidenteel weerstandsvermogen heeft, toetsen we in eerste instantie aan ons structurele meerjarenperspectief. Dat is tot 2028 positief.

Incidenteel weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen is bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Deze zijn dus sterk gerelateerd aan onze benoemde risico's.

Het belangrijkste element van het incidenteel weerstandsvermogen is de algemene reserve. Ook stille reserves behoren hiertoe. Dit zijn bezittingen, die bij verkoop een waarde hebben, maar tegen een lagere waarde zijn gewaardeerd op onze balans. Bijvoorbeeld een pand dat meer waard is dan waarvoor het in de boeken staat. Het Wijchense beleid is, dat we ten aanzien van het incidentele weerstandsvermogen alleen kijken naar de algemene reserve. Deze moet voldoende zijn om de

gewogen risico's af te kunnen dekken, rekening houdend met een algemene ondergrens van € 50 per inwoner. De gewenste ondergrens van de algemene reserve stelt de gemeenteraad twee keer per jaar vast. Indien de algemene reserve lager is dan de gewenste ondergrens is een herstelplan noodzakelijk.

Samenvatting en conclusie

Het weerstandsvermogen in Wijchen is toereikend om de gewogen risico's binnen het huidige meerjarenperspectief van 2027-2030 af te dekken.

De verderop in deze paragraaf beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 109 miljoen, na weging € 6,8 miljoen. Daarnaast nemen we ter afdekking van algemene risico's, die niet nader in deze paragraaf zijn gespecificeerd, een bedrag op van € 2,1 miljoen. Hiermee komen we op een af te dekken risicobedrag van € 8,9 miljoen.

Gezien de beschreven risico's blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk. Op basis van de huidige meerjarenraming beoordelen we de hoogte van de stand van de algemene reserve als ruim toereikend.

Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Bedragen X €1.000

Wat	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserve	28.426	19.638	19.931
Bestemmingsreserve	53.176	49.940	50.615

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kunnen we bijvoorbeeld inzetten voor het realiseren van grote projecten of afdekken van exploitatietekorten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders inzetten. De raad dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2025 de ondergrens van de algemene reserve vastgesteld op € 8.354k. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf. De hoogte van het risicoprofiel is vergelijkbaar gebleven.

Bedragen X €1.000

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserve	28.426	19.638	19.931
Ondergrens risicoprofiel	8.354	10.596	8.929
Weerstandsratio	3,4	1,9	2,2

Risicomanagement

Inleiding

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage 1.

Gemeentebegroting

MGR Regio Rijk van Nijmegen

De risico's zijn in een bijlage bij de begroting van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency en 4. Economische risico's. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt het aantal inwoners gehanteerd.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	357.000	543.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

Lopende bouwgrondexploitaties

Bij het opstellen van de MPG 2026 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Voor een inhoudelijke toelichting hierop verwijzen we naar de vertrouwelijke nota MPG.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	21.045.000	21.045.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,12	0,12

Bouwgrondexploitaties in voorbereiding

Onderstaande bouwgrondexploitaties zijn in voorbereiding. De kosten van deze voorbereidingskredieten worden meegenomen bij het vaststellen van een bouwgrondexploitatie. We nemen hier het risico op dat deze kosten niet verhaald kunnen worden binnen een positieve grondexploitatie, of dat de voorbereiding niet leidt tot het openen van een grondexploitatie in z'n geheel.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Hart van Zuid	1.179.000	1.179.000
Bijsterhuizen	300.000	300.000
CPO Hoogbroek Alverna	30.000	30.000
CPO Niftrik	50.000	50.000
Financieel risico:	1.559.000	1.559.000

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

Bouwleges

We gaan in de begroting uit van ontvangsten in het kader van bouwleges. Structureel ramen we hiervoor ruim € 1 miljoen aan opbrengsten. We nemen hier een risico op, voor het geval dat de begrote bedragen, bijvoorbeeld door uitstel van grote projecten, niet in z'n geheel ontvangen worden.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

Gemeentelijk vastgoed algemeen

De gemeente beheert circa 70.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen, zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen. Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 300k. Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de toren (2016). Er worden regelmatig deformatiemetingen uitgevoerd. Vanwege de bouwwerkzaamheden aan de kasteellaan is het poortgebouw tijdelijk gestut. Met de constructeur zal worden bepaald wanneer het veilig genoeg is om de stutten te verwijderen.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	300.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Algemene uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de circulaire doorerekend. Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op. Geadviseerd wordt om de onderuitputting BTW compensatiefonds niet te begroten, omdat dit plafond meer bereikt wordt dan in het verleden. Wij bouwen dit in 4 jaar af naar nihil in de begroting. Risico bestaat daarmee dat we in de eerste jaren hierop minder gaan ontvangen.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	400.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

Werkorganisatie Druten Wijchen

In de jaarrekening van de WDW is de benodigde weerstandscapaciteit becijferd op € 1.323k. Conform verdeelsleutel nemen we hiervan 67,9% op als risico voor Wijchen, omdat de WDW geen eigen vermogen heeft om risico's op te kunnen vangen. De grootste risico's komen voort uit ziekteverzuim en AVG.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.323.000	1.323.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,68	0.68

Sociaal domein Jeugd / WMO

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel opneinderegelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. Het risico blijft bestaan dat de zorgvraag hoger blijkt dan aangenomen in de begroting. We schatten het risico in op 5% van de omvang. Omdat de egalisatiereserves voldoende gevuld zijn, kunnen we het risico deels opvangen.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.600.000	1.450.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

GGD

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's die de algemene reserve van de GGD overstijgen, nemen wij ons aandeel in onze risicoparagraaf op. Het bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de GGD begroting. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	194.847	182.651
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

Claims van derden

Juridische procedures

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.439.500	1.439.500
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Fiscaliteit

Binnen de gemeente hebben we aandacht voor de fiscale beheersing, waarbij we binnen de belastingwetgeving opereren en bij grote opgaven fiscaal advies inwinnen en afstemming zoeken met de belastingdienst. In brede zin is de gemeente aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw aangiften, opgave Btw compensatiefonds, de VpB en de WKR.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.000.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Milieu

Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)

In Wijchen zijn 13 voormalige stortplaatsen bekend. De grootste is de locatie aan de Heumenseweg 80 (Wijchense berg). Hiervoor is in 2026 budget vrijgemaakt voor een gerichte aanpak van de deklaag ten behoeve van het behoud van de recreatieve functie. Het betreft allemaal oude stortplaatsen, van vóór 1987 (jaar inwerkingtreding Wet bodembescherming), het merendeel in eigendom van derden. Gezien de ouderdom van deze stortlocaties is de kans dat de gemeente met succes aansprakelijk wordt gesteld op grond van haar handelen destijds bijzonder klein.

Dit risico in de begroting 2027 is samengevoegd onder het risico Onvoorziene en noodzakelijke bodemsanering.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	0	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,00	0,1

Bestaande en nieuwe risico's i.h.k.v. het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit, of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid, kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Aanpak saneringswoningen

Vanaf 2012 is het Rijk verantwoordelijk voor het saneren van woningen die te veel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50 en A73. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woningen. Vanaf 1 januari 2024 is de Wet geluidhinder vervallen en wordt de sanering van woningen geregeld via de

Omgevingswet en komen alleen woningen langs een gemeentelijke weg met een geluidbelasting boven de grenswaarde van 70 dB voor subsidie van het rijk in aanmerking. Voor woningen met een geluidbelasting van 66 dB tot en met 70 dB bestaat de mogelijkheid tot cofinanciering. Om hoeveel woningen het in de gemeente Wijchen gaat is nu nog niet bekend, hiervoor is nog nader onderzoek nodig.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Milieu bodemverontreiniging

Hoewel het grootste deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet was voorzien.

Dit risico is samengevoegd onder het risico Onvoorziene en noodzakelijke bodemsanering

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	0	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	0,1

Onvoorziene en noodzakelijke bodemsanering

Hiermee worden gedoeld op de kosten voor de bodemsaneringen in de volgende situaties:

- illegale dumpingen van bijvoorbeeld drugsafval op gemeenteground voor zover de kosten niet verhaald kunnen worden op een dader en niet worden vergoed door het Rijk;
- calamiteiten op gemeenteground, bijvoorbeeld het uitbranden van een auto, waarvan de veroorzaker c.q. eigenaar niet in beeld is;
- calamiteiten waarbij de gemeente/WDW de veroorzaker c.q. eigenaar is;
- oude bodemverontreinigingen op gemeenteground die op grond van humane risico's of bedreiging drinkwaterwinning moeten worden veiliggesteld of gesaneerd (zogenaamde "toevalsvondsten").

Deze categorie gaat dus niet over bodemsaneringen die onderdeel uitmaken van herinrichting van het openbaar gebied door de gemeente en die alleen noodzakelijk zijn vanwege de herinrichting. Deze saneringen vormen onderdeel van het desbetreffende project.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	150.000	0
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,2	0,0

Uitgeleende gelden en garantstellingen

Verstrekte hypotheke aan ambtenaren

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheke verstrekt aan medewerkers.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.165.000	1.422.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodragers. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	69.642.000	69.642.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00) .	0,01	0,01

Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangevane geldleningen.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico sport	778.000	778.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Overig

Crisis algemeen

De afgelopen jaren hebben we te maken gehad met het organiseren van een crisisorganisatie i.v.m. corona en opvang vluchtelingen Oekraïne. Beide situatie hebben om extra inzet gevraagd van gemeenten, waarvoor we ook volledig gecompenseerd zijn. Inmiddels kunnen we spreken van het nieuwe normaal. Maar we laten in z'n algemeenheid wel een bedrag staan voor een mogelijk crisis.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.000.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Databeveiliging

De verdergaande digitale vastlegging van gegevens vraagt om alert te zijn op de risico's die automatisering met zich meebrengt. Op basis van het vastgestelde Informatieveiligheidsbeleid werken we verder aan de realisatie van alle te nemen stappen. Daarnaast streven we ernaar te

voldoen aan de AVG. We nemen hier het risico op voor schendingen van de privacy, datalekken of cyberincidenten en de mogelijke claims daardoor.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

AVG

Op het moment dat er een incident plaatsvindt met overtreding van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een boete opleggen. De kans daarop is klein. De AP gaat in geval van een datalek eerst in gesprek met partijen voordat een officieel onderzoek wordt gestart. Als er eventueel een officieel onderzoek wordt gestart hoeft dat niet te leiden tot een boete. Een boete opleggen gebeurt alleen in het uiterste geval. De boete kan oplopen tot 4% van de “wereldwijde” omzet met een maximum van € 20mln.

	Begroting 2027	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	6.000.000	0
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Wijchen is ca 6.958 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. Openbare ruimte is veel meer dan alleen fysieke ruimte tussen de gebouwen en woningen in. Het geeft zowel ruimte aan praktische zaken zoals mobiliteit, wonen, werken, spelen en recreëren. Maar draagt ook bij aan de sociale samenhang en ontmoeting in de wijk. Voor het beheer en behoud zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, spelen, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het beheer en onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Wijchen voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- Beleidsplan water en riolering 2023-2027, vastgesteld in 2022;
- IBOR-plan 2023-2027, vastgesteld in 2022;
- Beleidsnota Openbare Verlichting 2023-2030, vastgesteld in 2023;
- Wijziging beleidsplan openbare verlichting, vastgesteld 2026
- Beleidsplan Natuur en biodiversiteit , vastgesteld in 2020;
- Kadernota gemeentelijk vastgoed Gemeente Wijchen 2020-2025;
- Portefeuilleplan gemeentelijk vastgoed 2020-2030
- Reserves en voorzieningen, jaarlijks geactualiseerd bij de begroting.

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in de omvang en besteding.

Beheerplannen

	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van Programma
1	Wegen	2023-2027	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2024-2030	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2023-2027	2
4	Groen	2023-2027	5
5	Riolering	2023-2027	7
6	Watergangen/Baggeren/Beschoeiingen	2023-2040	5
7	Gebouwen	2023-2043	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van ruim € 9,5 miljoen.

Integraal beheer openbare ruimte (IBor)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de onlangs vastgestelde nota IBor 2023 t/m 2027. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Discipline	Winkelgebied	Bedrijventerrein	Buitengebieden kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur
Bomen	C	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verhardingen	B	C	C	C	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verhard	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Onderstaand een korte beschrijven wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau:

1. A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak
2. A= Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit en functioneel
3. B= Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak
4. C= Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

Met de vaststelling van het IBor-plan 2023-2027 is afgesproken dat met machinale groenonderhoud m.u.v. de zone winkelgebied op niveau C en het handmatige groenonderhoud op niveau B onderhouden wordt.

Het machinaal onderhoudsbestek (groen, onkruid, vegen) wordt eind 2026 opnieuw aanbesteed. Het huidige bestek loopt tot en met 2026. Gezien de ontwikkelingen in de markt is de verwachting dat de uitvoeringskosten hoger zijn dan de huidige indexeringen. Krapte op de arbeidsmarkt en sterk toegenomen brandstofprijzen overstijgen de prognoses.

Beleidsindicatoren

Indicator	Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Klanttevredenheidsonderzoek	Gaat in 2026 van start	7,0	7,0
Aantal klachten	8.829	7.100	7.000
Aantal burgerparticipatiecontracten	381	483	500
Afhandeling meldingen buiten normtijd	47%	45%	43%
Aantal ontevreden melders	3%	3%	3%

Financiële aspecten

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning, genaamd jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). In deze planning zijn benodigde (integrale) vervanging en werkzaamheden voor groot onderhoud van en aan wegen, riolering, kunstwerken, openbare verlichting, bomen en groen opgenomen.

Voor de diverse disciplines zijn structurele onderhoudsbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn egalisereserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht

1- Wegen

Wat	Aantal	Grondslag
Asfaltverharding	1.357.415	m2
Geluidsreducerend asfalt	54.800	m2
Elementenverharding beton	988.698	m2
Elementenverharding gebakken	435.286	m2
Betonverhardingen	18.156	m2
Halfverharde paden	103.806	m2
Totaal	2.958.161	m2

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor zowel de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie, conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de C.R.O.W.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investerings in wegen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven in 68 jaar. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer projecten wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma voor wegvervanging. Daarnaast hebben we een egalisereserve gekoppeld aan de normbudgetten voor het onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen

Tweejaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit december 2025. Deze inspecties zijn geanalyseerd. Hierbij zijn geen grote gebreken aangetroffen. Wat opvalt is dat het noordelijk deel van Wijchen steeds slechter wordt. Daarom zullen de vervangingsprojecten de komende jaren hoofdzakelijk in dit deel plaats vinden.

Qua onderhoud zien we veel wegen in het buitengebied langzaam teruglopen in kwaliteit. Dit komt ook doordat deze deklaag ongeveer 20/25 jaar terug vervangen zijn. De kosten hiervoor kunnen we opvangen met de reserve. In 2027 wordt er € 100.000 uit de reserve onttrokken voor het vervangen aan deze deklagen.

2- Openbare Verlichting

Wat	Aantal	Grondslag
Lichtmasten > 8m	1.790	Stuks
Lichtmasten <8m	8.777	Stuks
Overige voorzieningen	50	Stuks
Aantal armaturen	10.600	Stuks
Waarvan % Led	30	Procent

Beleidskader

Een nieuw beleidsplan OVL is vastgesteld in juni 2023. Het uitgangspunt is 'Donker waar mogelijk, licht waar nodig.' In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, wordt gecontinueerd en uitgebreid. Op basis van de uitgevoerde pilot is het beleidsplan OVL geactualiseerd en in 2026 is de aangepaste versie van het beleidsplan OVL vastgesteld. Op basis van dit gewijzigde beleidsplan wordt het beheerplan verder opgepakt en uitgewerkt.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Investeringsbetreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Daarnaast is er een egaliseringsreserve voor het onderhoud van de openbare verlichting. Op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn. In het IBor-plan hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

Voor het nieuwe beleids- en beheerplan zijn benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Achterstallig onderhoud

Er is achterstand op diverse onderhoudsmaatregelen en vervangingen. Met het nieuwe beleidsplan is ook een beheerplan gemaakt, waarmee achterstallig onderhoud op den duur zal worden weggewerkt. In 2027 wordt € 233.000 onttrokken voor het schilderen en het nummeren van masten.

3- Civiele kunstwerken

Wat	aantal	Grondslag
Brug (hout)	42	Stuks
Brug vast = Viaduct	15	Stuks
Geluidswerende constructies	6	Stuks
Tunnel (auto)	1	Stuks

Wat	aantal	Grondslag
Tunnel (fietser-voetganger)	4	Stuks
Faunarasters	37	Stuks
Kademuur (staal)	17	Stuks
Walbescherming (=Beschoeiing)	18	Stuks
Hek	2	Stuks
Steigers	61	Stuks
Muur metselwerk	61	Stuks
Strekdam (visplek De Meer)	10	Stuks

Beleidskader

Afgelopen jaren is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (Ibor) uitgevoerd. Dit is het gevolg van de inspecties en keuringen die wij doen. Grootschalige vervangingen nemen wij mee in het JUP. Voor 2027 plaatsen we 2 faunapassages in de Leurseweg. Dit doen we samen met het asfaltonderhoud dat gepland staat. Zo maken we werk met werk.

Financiële aspecten

Investerings in civiele kunstwerken betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Hieraan gekoppeld hebben we de egaliseringsreserve voor onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

In 2023 is de laatste inspectieronde geweest. Hierbij is geen achterstallig onderhoud vastgesteld.

4- Groen

Wat	Aantal	Grondslag
Bomen	31.698	Stuks
Bosplantsoen	593.069	m2
Bos en natuur	656.825	m2
Sierplantsoen	186.151	m2
Hagen	31.012	m2
Gazon	1.373.855	m2
Ruw gras en bermen	994.518	m2
Overige	799.534	m2

Beleidskader

Voor onderhoud en vervanging van openbaar groen zijn het beleidsplan Natuur en biodiversiteit (2021) samen met de groenstructuurplannen Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. De voorbereidende werkzaamheden voor het ecologisch beheer en onderhoud conform het vastgestelde Ecologisch groenbeheerplan zijn van start gegaan in 2024. Verzoeken voor grondverkoop of –verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen.

Groen en beplantingen

Voor het dagelijks beheer van het groen, waaronder de bomen zijn in het IBOR randvoorwaarden gesteld. Het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepaalt de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen.

Gebieden waar ecologisch groenbeheer wordt toegepast, gaan we uitbreiden. Zoals het Oosterpark, de hoofdwegen en het buitengebied. Ook gebieden binnen de bebouwde kom gaan onderdeel worden van het ecologisch groenbeheer. Deze zomer is er een verdiepingsslag gegeven in het opnemen van kansrijke locaties waar omvorming gaat plaats vinden. Komende jaren blijft dit een doorlopend proces.

Eind 2026 wordt het bestek Machinaal onderhoud Openbare Ruimte opnieuw aanbesteed voor de periode van ca 4 jaar. Dit omvat werkzaamheden zoals maaien bermen, gazons en sloten; het goten vegen langs verhardingen en onkruidbestrijding op verhardingen. Het te leveren beeldkwaliteitsniveau is vastgesteld in het IBOR-beleidsplan. Ook bij dit beheer- en onderhoud blijft de biodiversiteitsopgave onder de aandacht. Gewijzigde wetgeving vereist een andere aanpak in het beheer van onze grasarealen. Gezien de ontwikkelingen in de markt is de verwachting dat de uitvoeringskosten hoger zijn dan de huidige indexeringen. Krapte op de arbeidsmarkt en sterk toegenomen brandstofprijzen overstijgen de prognoses.

Burgerparticipatie

Indien mogelijk dan wel wenselijk worden inwoners betrokken bij de ontwikkeling van renovatieplannen en het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte. Er zijn vrijwilligers die meehelpen in het groen en bij het opruimen van zwerfafval.

Bomenonderhoud

Op dit moment wordt er invulling gegeven aan het opstellen van het integrale beleidsstuk Programma Leefomgeving, m.b.t. hoofdstuk Groenbeleid. Zodra de nieuwe uitgangspunten zijn vastgesteld wordt aansluitend gewerkt aan een integraal boombeheerplan met daarin inzichtelijk het dagelijks onderhoud en benodigde vervangingen voor de komende jaren.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egaliseringsreserve Groenbeheer die een egaliserend karakter heeft over de jaren. De geraamde kosten voor bomen in het JUP 2027 zijn hoger dan het exploitatiebudget. Het verschil wordt onttrokken uit de egaliseringsreserve Groenbeheer.

5- Riolering

Wat	Aantal	Grondslag
Vrijvervalriolering	229,5	Km
Persleiding	16,8	Km
Drukriolering	89	Km
VacuüMRIOLERING	9	Km
Putten	6.054	Stuks
Gemalen	40	Stuks
Pompputten	517	Stuks
IBA's	14	Stuks
Wadi's	31	Stuks
Randvoorzieningen	11	Stuks

Beleidskader

Beleidsplan water en riolering.

Eind 2022 is het nieuwe Beleidsplan water en riolering (Bwr) voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Het Bwr is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan

haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.

Het nieuwe Bwr is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe Bwr afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe Bwr bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan

Aan de basis van het Beleidsplan water en riolering staat het Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2023-2027. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe Beleidsplan water en riolering.

Financiële aspecten

De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er twee voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het beleidsplan water en riolering, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestond er nog een egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen. Deze reserve is conform BBV en Bwr in 2022 omgezet naar een egaliserende voorziening.

Achterstallig onderhoud

Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoerings- programma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. Begin 2024 is een nieuw reinigings- en inspectieplan voor de riolering opgesteld.

6- Watergangen

Wat	Aantal	Grondslag
Lengte B-Watergangen	13	Km
Lengte C-Watergangen	83	Km
Oevers vijvers, plassen, etc	6	Km
Ontv.plicht A-watergangen	36	km

Beleidskader

Het Baggerplan 2021-2040 vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater in eigendom van de gemeente.

Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit. Daarnaast is het van belang dat neerslag en kwel kan worden opgevangen (geborgen) en afgevoerd.

Regelgeving omtrent explosieven en archeologie vragen om standaard uitgebreidere en meer onderzoeken. Hierdoor nemen de onderzoeks- en voorbereidingskosten toe.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:

- Het peilgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het peilgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, Leur en Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het peilgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het peilgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan, dat is vastgesteld in het voorjaar 2022. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten

Vanuit het taakveld Riolering wordt een voorziening gevormd voor het Baggeren van Waterpartijen en beschoeiingen. De dotatie is gebaseerd op de gepresenteerde kosten uit het Baggerplan. Voor de C-watergangen is de keuze gemaakt om eerst een nader onderzoek in te stellen naar de benodigde maatregelen. Dit onderzoek heeft in 2023 plaats gevonden. Hieruit is gebleken dat er geen planmatig onderhoud nodig is voor de C –watergangen en er hoeft enkel incidenteel onderhoud plaats te vinden.

Achterstallig onderhoud

Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is er onduidelijkheid over het Wijchens Meer. Het Wijchens Meer is gedeeltelijk een A-watergang waarover de gemeente een ontvangstplicht heeft voor het bij baggeren vrijkomende slib. De kosten daarvan komen voor rekening van de gemeente. Het grootste deel van het Wijchens meer is C-watergang met een dikke sliblaag. Het gaat hier om grote hoeveelheden slib waarvan de verwerkingskosten zijn meegenomen in het nieuwe baggerplan. De kosten verbonden aan de daadwerkelijke baggerwerkzaamheden zijn meegenomen in de begroting 2026. Ook zijn de werkzaamheden ondergebracht in het project Gebiedsgerichte visie kwaliteit watersysteem.

7- Gebouwen

Wat	Aantal	Grondslag
Gebouwen bedrijfsvoering	3	Stuks
Wijkcentra/MFA's	14	Stuks
Sportzalen/sporthallen	6	Stuks
Woningen	3	Stuks
Monumenten	3	Stuks
Kunstwerken	51	Stuks
Overige	16	Stuks

In de toekomst worden de volgende gebouwen afgestoten in verband met nieuwbouw of ontwikkelingen:

De nieuwe MFA West is in ontwikkeling, deze zal later dit jaar worden opgeleverd.

Veenhof 1712: In verband met planontwikkeling hebben we dit gebouw tijdelijk in de portefeuille

Huissteden 1401: Het pand wordt beheert door een leegstandbeheerder, het zal worden gebruikt voor Wijchense jongeren. Vanuit plangebied Hart van Zuid is geen toekomst voor dit pand en het zal later worden gesloopt.

Leemweg 121: Maaswaalcollege is bezig met het realiseren van een uitbreiding aan hun locatie Veenseweg. Daarna heeft Maaswaalcollege dit gebouw niet meer nodig voor onderwijsdoeleinden. In het pand zit namens Gemeente Wijchen de broedplaats voor kunst. Er moeten nog afspraken worden gemaakt over de toekomst van het pand.

Onlangs is het pand Elckerlycweg 3 aangekocht, dit pand wordt nog een paar jaar verhuurd en wordt daarna gesloopt in het kader van Tussen Kasteel en Wijchens meer.

Beleidskader

Het huidige beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 wordt onderhouden. Onze monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767. Het onderhoudsplan voor de komende 20 jaar wordt jaarlijks geactualiseerd door onze adviseurs conform de NEN2767 methodiek. In 2024 heeft een herijking plaats gevonden van het onderhoudsfonds door een externe adviseur.

Verduurzaming

Het vastgoed van gemeenten valt onder de doelen uit het Klimaatakkoord voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. De vereiste CO2-reductie voor ons gemeentelijk vastgoed bedraagt 55% in 2030 en 95% in 2050. Voor gemeenten betekent de opgave van verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed dat zij als gebouweigenaar een routekaart opstellen met daarin de eigen aanpak van de verduurzaming van de vastgoedportefeuille tot 2050. We verwachten de routekaart in Q4 2026 aan de gemeenteraad te kunnen voorleggen inclusief de financiële impact daarvan. De verduurzaming van 't Mozaïek is dit jaar afgerond.

Financiële aspecten

Investerings in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen.

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Tot en met 2025 onderhielden we een egaliserende reserve voor het onderhoud van gebouwen. Vanaf 2026 passen we dit aan naar een voorziening. Een voorziening past beter bij de aard van de te maken kosten. Met deze aanpassingen sluiten we beter aan bij de voorschriften van de BBV. Het resterende bedrag in de reserve storten we in 2026 in de voorziening. De jaarlijkse dotaties in de voorziening onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning (20 jaar). Bij de jaarlijkse actualisatie van het onderhoudsplan wordt ook een financiële doorrekening gemaakt. We analyseren dan ook of de hoogte van de dotatie volstaat. Op de volgende pagina's presenteren we het onderhoudsplan vastgoed per gebouw, met een doorrekening van de voorziening.

Achterstallig onderhoud

Voor Zwembad de Meerval is een plan gemaakt voor het onderhoud dat nog noodzakelijkerwijs moet worden uitgevoerd in de komende jaren, grote uitgaven worden hierbij zorgvuldig afgewogen. We gaan uit van instandhouding tot 2036.

Voor de overige gebouwen geldt dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed.

In onderstaande tabellen laten we de reguliere onderhoudskosten voor instandhouding per gebouw, per jaar zien, volgend uit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het verloop van de voorziening onderhoud gebouwen, op basis van deze kosten en de jaarlijkse dotaties in de exploitatie hiervoor.

Onderhoudskosten per gebouw (x € 1.000)

Gebouw	2027	2028	2029	2030	2031	gem 20jr
Gemeentelijke gebouwen	710	655	470	826	366	749
Kasteel-Raadhuis	81	87	84	304	85	132
Fractiekamers Koetshuis	67	29	9	26	8	20
Beltmolen	26	146	15	35	30	32
Gemeentewerf	217	90	92	176	99	134
Muziekkiosk Bergharen	0	0	0	3	0	2
Pompgebouwen	2	2	9	2	2	3
Toren Balgoij	16	5	16	8	4	10
Gemeentekantoor	296	289	240	266	125	327
Kiosk Hart van Alverna	2	2	2	4	8	3
Parkeergarage Keerspoor	1	1	1	1	1	77
MOB complex (2 bunkers)	2	3	2	2	3	7
Gymzalen	885	1.204	331	493	313	613
Gymzaal de Buizerd	11	222	9	79	11	32
Sportzaal Achterlo/Smashing	97	66	11	11	26	38
Sportzaal Zuiderpoort	20	4	4	41	4	24
Zwembad de Meerval	253	154	127	100	109	190
Sportzaal De Slingert	16	148	12	14	21	31
Sporthal Arcus	487	609	168	249	141	298
MFA	1.037	1.435	540	807	740	891
MFA Noorderlicht	241	501	72	153	396	209
MFA Suikerberg	91	327	114	62	98	165
MFA De Zandloper/Kulturhus	304	391	150	184	57	149
MFA de Brink	164	78	57	159	54	123
MFA Batenburg	146	48	57	158	45	87
MFA Westwijzer	91	91	91	91	91	159
Overig	66	42	64	88	46	58
Kunstwerken	42	36	56	75	45	51
Woning Oosterweg 144	24	6	8	14	1	7
Wijkcentra	1.386	1.929	666	1.016	653	883
Wijkcentrum Achterom (incl Achterlo/Smashing)	111	161	83	67	54	84
Wijkcentrum Ozo	38	210	21	57	38	72
Wijkcentrum Zuiderpoort (incl sportzaal)	25	297	24	169	42	79
Wijkcentrum Paschalishonk	211	26	35	73	24	64
Wijkcentrum Waaijershof	226	395	24	51	27	75
Dorpshuis de Oase	60	126	109	32	19	69
Dorpshuis 't Ballegoyke	110	145	114	57	40	71
Dorpshuis de Mijlpaal	18	193	26	32	127	60
SCEC 't Mozaiek	492	310	228	463	282	296
Peuterspeelzaal Olleke Bolleke	2	1	3	15	1	5
BSM School	28	0	0	0	0	1
Voormalige basisschool 't Palet	65	65	0	0	0	7
Totaal kosten gebouwen	4.083	5.265	2070	3.231	2.118	3.194

Verloop voorziening onderhoud gebouwen (x €1.000)

Verloop voorziening	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Stand reserve 1 januari	3.161	2.414	1.798	1.633	1.530	1.439	1.451	694	623	1.346
Dotatie reserve	2.218	2.633	2.965	3.032	3.104	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196
Inzet eigen uren op uitvoering MJOP	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Kosten begroot	-3.000	-4.083	-5.265	-2.070	-3.231	-2.118	-3.988	-2.602	-2.508	-3.684
Verdelen werkzaamheden op workload en jaarlijks uitstel	0	800	2.100	-1.100	0	-1.100	0	-700	0	0
Totaal saldo voorziening	2.414	1.798	1.633	1.530	1.439	1.451	694	623	1.346	892

De gemiddelde kosten voor het onderhoud van gebouwen bedragen per jaar € 3,2 miljoen. Dat is ook het bedrag dat we jaarlijks vanuit de exploitatie gemiddeld doteren aan de voorziening. Jaarlijks kunnen we ongeveer €3 miljoen aan werk wegzetten. Daarom verdelen we de werkzaamheden over verschillende jaren, die volgens het onderhoudsplan in enig jaar daar ruim boven komen.

Jaarlijks uitvoeringsprogramma

De gemeente stelt het onderhoudsprogramma op basis van de technische levensduur, uitgevoerde inspecties, meldingen en risicoanalyses. De gemeente werkt daarbij zoveel mogelijk volgens een integrale aanpak. De gemeente stemt het onderhoud en de vervangingen van alle onderdelen van de openbare ruimte op elkaar af.

Dit betekent dat de gemeente binnen een plangebied alle onderdelen van de openbare ruimte bekijkt. Het eerder beschikbare budget vormt mede de basis voor de keuzes in het programma. De gemeente kijkt hierbij ook naar mogelijke toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Alles bij elkaar leidt dit tot het integrale uitvoeringsprogramma dat hieronder staat.

Vervangings- en verbeterprojecten

Straat	Werkzaamheden	Disciplines	Project budget
Wijchense berg	Vervangen bosvak(ken door hakhout)	Bomen	15.000
Den Bogerd (doodlopend deel)	Vervangen verhardingen	Wegen	63.000
S. Toonen Dekkersstraat	Vervangen verhardingen / verruimen riolering	Wegen	280.000
Schaarsestraat	Jaarlijks vervangen wilgen	Bomen	20.000
Burg. Luskestraat	Vervangen verharding/ verruimen riolering	Wegen, groen en bomen	538.800
Homberg 26e en 27e straat	Vervangen verhardingen en klimaatbestendig inrichten terrein	Wegen	215.000
Leurseweg	Aanbrengen faunapassage/ vervangen deklaag	Wegen en kunstwerken	291.000
Ringlaan	Bedieningspad, vervangen verharding, periodiek vervangen platanen	Wegen, groen en bomen	661.000
Ringlaan	Inhammen, vervangen verharding inclusief vervangen riolering. Afkoppelen verhard oppervlak in samenwerking met Talis	Wegen, groen en bomen	804.000
Zevendreef	Vervangen gazon	Groen en bomen	24.000

Groot onderhoud

Straat	Werkzaamheden	Disciplines	Project budget
Heumenseweg	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	55.000
Hoogbroekseweg	Nieuw asfalt profileerdeklaag	Wegen en bomen	51.000
Boomsestraat	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	276.000
Leurseweg	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	191.000
Veldsestraat	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	61.000
De Beemd	Uitdunnen bomen (in combi met vervangen rioolpersleiding)	Bomen	45.000
Uitvliet	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	30.000
Buys Ballotstraat	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	70.000
Vijverlaan	Vervangen asfaltdeklaag	Wegen	40.000
Diverse	Onderhoud asfalt	Wegen	77.000

Financiering

Begripsbepaling

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding

Vanaf 2001 is de Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen. Gelijktijdig met het aanbieden van de begroting 2017 heeft de raad het huidige financieringsstatuut vastgesteld. Daarin staan onze eigen regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsmede de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften

Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Beleid omtrent financiering en rentevisie

De hoofdpunten van het beleid omtrent financiering zijn opgenomen in het financieringsstatuut. Daarin staat dat we zoveel als mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe (want risicomijdend). Dit resulteert erin, dat we aan de bovenkant van de bandbreedte gaan zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer

Het risicobeheer is ook in ons financieringsstatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie over gaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag aan mede-overheden geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm. Het drempelbedrag voor de gemeente Wijchen is € 2.800.000 op de lopende rekening of spaarrekening, of beleggingen aan te gaan.

Drempelbedrag:

De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's:** De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt, omdat we onze overvloedige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. De laatste schatkistpapieren zijn in 2015 verkocht. Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.
- **Renterisicobeheer:** De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente, grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt niet structureel overschreden.
- **Renterisiconorm:** De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering - van leningen met een looptijd vanaf 1 jaar - niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden door verstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
20% van Begrotingstotaal	31.006	32.373	32.850	32.373

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Aflossingen	164	424	874	1.000
Rente herzieningen	0	0	0	0
Saldo	30.842	31.949	31.976	31.373

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorporaties

De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Nationale hypotheekgarantie

Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. Op basis van de in 2020 opgestelde liquiditeitsprognose van Stichting waarborgfonds Eigen Woningen is de verwachting dat in de periode 2027-2030 geen aanspraak wordt gedaan op de achtervang. Vanaf 1 januari 2011 staan gemeenten niet langer garant, maar rust dit geheel op het Rijk.

Opgenomen leningen

Stand per 31 december	2026 (verwacht)	2027 (prognose)	2028 (prognose)	2029 (prognose)	2030 (prognose)
Eigen financiering	10.334	18.169	26.745	37.871	36.397
Specifiek voor Woningbouw	2.787	2.425	2.052	1.667	1.270
Specifiek voor investering AZC	0	0	21.000	20.475	19.950
Opgenomen leningen totaal	13.121	20.594	49.797	60.013	57.617

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financieringen aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen. Vanwege forse investeringen zal de gemeente de komende jaren kortlopende leningen aan gaan trekken.

Eind september 2024 heeft de raad ingestemd met een investeringsbudget van € 21 miljoen voor de bouw van een AZC. Het COA gaat dit gebouw van ons huren. We gaan er vooralsnog vanuit dat we hier een specifieke lening voor aantrekken, waarvan we de aflossing en rente in de vorm van huur terugkrijgen van het COA. We gaan eerst in gesprek met de inzet om deze bedragen zo vroeg mogelijk te ontvangen. Voor de overige financiering maakt de gemeente gebruik van kasgeldleningen of de kredietfaciliteit bij de BNG bank. Bij BNG kunnen we tot € 7 miljoen rood staan, waarvan we voor € 2 miljoen goedkoop rood kunnen staan en voor de overige € 5 miljoen een hoger tarief betalen. Gezien de huidige lage rentestand geven we de voorkeur aan het aantrekken van kasgeldleningen.

Uitgezette leningen en deelnemingen

Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Stand per 31 december (x €1.000)	2026 (Verwacht)	2027 (Prognose)	2028 (Prognose)	2029 (Prognose)	2030 (Prognose)
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	428	428	428	428	428
Specifiek voor Woningbouw	2.802	2.440	2.065	1.679	1.279
Overige langlopende leningen	8.760	5.342	5.031	3.860	3.768
Uitgezette leningen totaal	11.990	8.210	7.524	5.967	5.475

Hypotheek en garanties ambtenaren

Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheek en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido (Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypotheekaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheek meer verstrekt. Bestaande hypotheek lopen via een zogenaamde "sterfhuiskonstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uit- dan wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige langlopende leningen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de

bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.

Op basis van de liquiditeitsplanning en inclusief het aantrekken van nieuwe langlopende leningen is de verwachte ontwikkeling van ons banksaldo als volgt:

Verwacht banksaldo inclusief korte financiering	1 jan 2027	1 jan 2028	1 jan 2029	1 jan 2030
	5.958.036	2.901.970	2.965.828	2.181.713

Rente

Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. Door de gevolgen van de oorlog in Oekraïne is grotere onzekerheid ontstaan op de kredietmarkten, met inflatie en uiteindelijk met stijgende rentes tot gevolg. Wijchen hanteert voor de berekening van de aan te trekken leningen voorzichtigheidshalve een percentage van 3%. Daarmee voldoen we aan de provinciale toets, die staat voor een voorzichtig rentebeleid.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Rente langlopende geldleningen	173	409	666	1.000
Rente kortlopende geldleningen	1	1	1	1
Rente geldleningen woningbouw	89	78	66	53
Rente overig	0	0	0	0
Rentekosten	264	488	733	1055
Hypotheekrente ambtenaren	-55	-53	-51	-51
Rente langlopende geldleningen	0	0	0	0
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	-92	-81	-68	-55
Rente overig	-93	-88	-89	-70
Rente huurkoop	-4	-4	-3	-3
Rentekosten kapitaallasten	-1.956	-2.131	-2.135	-2.135
Rente Eigen vermogen berekend	1.374	1.604	1.708	1.708
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-1.374	-1.604	-1.708	-1.708
Renteopbrengsten totaal	-2.201	-2.355	-2.346	-2.314
Saldo	-1.937	-1.868	-1.613	-1.259

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende begroting rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten zijn verwerkt:

Grondexploitaties:

De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Vanaf 2025 geldt ook hier de omslagrente.

Reserves:

We rekenen rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend als er geen aangetrokken financiering is.

Verdeling naar taakvelden:

We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en –lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in het meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenoemen investeringen.

	Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
a	Rentelasten korte en lange financiering	173	409	666	1.000
b	Externe rentebaten totaal	152	144	143	123
a-b	Totaal door te rekenen externe rente	21	265	524	877
c1	Rente aan grex	-26	11	87	31
c2	Rentelast "projectfinanciering	89	78	66	53
c3	Rentebaten "projectfinanciering (m.n AZC en Talis)	-92	-81	-68	-55
c	c1+c2+c3	-30	8	85	29
1-c	Saldo door te berekenen externe rente	51	256	439	848
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	1.374	1.604	1.708	1.708
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0	0	0
e	Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.425	1.861	2.147	2.556
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	1.956	2.131	2.135	2.135
	Renteresultaat Taakveld Treasury	-531	-270	12	421

Het renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een positief (afnemend) renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de BBV voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend.

	2027	2028	2029	2030
Vaste Activa 1-1	102.178.000	130.425.000	142.038.000	142.353.000
Rente Bouwgrondexploitaties	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Rente Eigen vermogen	0,96%	1,53%	1,76%	2,75%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,39%	1,43%	1,51%	1,80%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering. Deze ontwikkelingen ondersteunen de ambities, programma's, taken en processen van de gemeente. De uitvoering vindt plaats vanuit de ambtelijke Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW), een gemeenschappelijke regeling die in 2018 is opgericht.

De meerwaarde van de WDW is vertaald in vijf strategische doelstellingen, de zogenoemde 5 K's. Deze geven richting aan een doelmatige en doeltreffende uitvoering van gemeentelijke en regionale taken:

1. Verhogen van de Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Versterken van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid van de organisatie;
4. Vergroten van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

Ad 1. Verhogen van de Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering

Met de Agenda Dienstverlening verbeteren we onze dienstverlening en bedrijfsvoering. De Agenda is in 2025 vernieuwd waarbij een aantal nieuwe deelprojecten staan benoemd die we de komende jaren uitvoeren. Hiermee zetten we de eerder ingezette beleidslijn uit de Agenda Dienstverlening 2021 voort.

Voor 2027 e.v. zijn de volgende deelprojecten benoemd:

1. Procesoptimalisatie op basis van klantreizen
2. Nieuw digitaal portaal voor laatste stand van zaken bij aanvragen
3. Sneller en beter antwoord o.a. door KCC doordat informatie op inhoud en medewerkers actueel is
4. Betere dienstverlening op basis van klantsignalen
5. Inwonerspanel met representatieve afvaardiging per gemeente
6. Slimmere en efficiënte dienstverlening met AI instrumenten
7. Vervolgtraject dienstverleningsprincipes met o.a. communicatie en trainingen
8. Vervolgtraject Participatie en cocreatie met o.a. nieuwe invulling wijk- en kerngericht werken in Wijchen en nieuw participatie-en ontmoeten beleid in Druten

Ad 2. Versterken van de bestuurlijke Kracht in de regio

Het versterken van de bestuurlijke kracht in de regio blijft ook in 2027 belangrijk. Op de thema's waar er belangrijke belangen voor de gemeente Druten en gemeente Wijchen spelen, zijn we actief. We voeren hierin pro-actief het gesprek, nemen actief deel in samenwerkingsverbanden en met gerichte lobby en public affairs brengen we onze belangen en ideeën onder aandacht in de regio, bij provincie, rijk of andere partners. Daarbij is het de komende periode belangrijk om ook op dit vlak meer projectmatig- en opgavengericht te werken waarbij er duidelijke afspraken worden gemaakt over de gewenste resultaten en de benodigde tijdsinvestering. Zo weten we ook als opdrachtgever en opdrachtnemer beter wat er nodig is qua benodigde capaciteit en wat de impact hiervan is.

Met de Groene Metropool Regio werken we aan de regioagenda 2024-2028 en de vijf opgaven. Daarbij focussen we ons in 2027 o.a. op het Groene Mantel-plan, de Verstedelijkingsstrategie en het gebiedsprogramma Rijk van Nijmegen.

Naast het gebiedsprogramma in Rijk van Nijmegen werken we in 2027 in het Rijk van Nijmegen verder aan de uitvoeringsagenda van VSA op ruimte, economie en sociaal; zie onderstaand:

Ad 3. Verminderen van de Kwetsbaarheid van de organisatie

Het jaar 2027 zal vooral in het teken staan van de uitvoering en inrichting van het uitvoeringsplan doorontwikkeling WDW. Zie hiervoor de tekst bij het volgende hoofdstuk Organisatieontwikkeling.

Ad 4. Vergroten van Kansen voor medewerkers

We geven uitvoering aan het strategisch personeelsbeleid door onder meer FIT-gesprekken (Functioneren, Inzetbaarheid & Talent), talentschouw, loopbaanbegeleiding en maatwerk in training en opleiding via de WDW-academie of externe aanbieders. Het lukt ons steeds beter om medewerkers te laten doorstromen op interne vacatures. Hier geven wij in 2027 een vervolg aan. Tevens geven wij opvolging aan het uitvoeringsplan Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit met aandacht voor onderwerpen als meer bewegen, persoonlijke gezondheidscheck en adviezen. Op het thema diversiteit en inclusie werken we nauw samen met het werkbedrijf en laten wij vluchtelingen werkervaring opdoen binnen bedrijfsvoering en bieden wij kansen aan arbeidsmigranten bij ruimtelijk beheer.

Overige thema's:

Verduurzaming gemeentelijke huisvesting: We werken verder aan de verduurzaming van de gemeentekantoren, in lijn met de ambitie om in 2050 als overheidsinstantie CO₂-neutraal vastgoed te bezitten. Facilitair en vastgoedbeheer trekken hierin gezamenlijk op en werken aan verdere planvorming;

CO₂-Prestatieladder: De WDW is sinds 2024 gecertificeerd voor de CO₂-Prestatieladder. Ook in 2027 blijven we voldoen aan de vereiste normen. Daarbij zetten we onder meer in op energiebesparing, duurzaam gebruik van materialen, duurzame energie, betrokkenheid van leveranciers en bewustwording bij medewerkers.

Begroting 2027 WDW

De WDW heeft haar Begroting 2027 in juli 2026 vastgesteld, rekening houdend met de ingediende zienswijzen van de beide gemeenten. Deze begroting is technisch van aard en volledig opgezet vanuit het bestaande beleid. De financiële effecten hiervan zijn verwerkt in de Perspectiefnota.

Kostenverdeling & verdeelsleutel

De beide colleges hebben op 12 maart 2024 een besluit genomen over de evaluatie en herijking van de kostenverdeelsleutel. Dit besluit passen we toe in deze begroting.

Dit betekent concreet het volgende:

- De kosten tot € 33,9 miljoen verdelen we op basis van de originele verdeelsleutel (35,2% Druten en 64,8% Wijchen);
- De kosten boven dit bedrag verdelen we op basis van inwoneraantallen. Voor 2027 gaan we uit van het aantal inwoners per 1-1-2025. Dat leidt tot een verhouding 32,2% Druten en 67,8% Wijchen.

Uitdagingen

De komende coalitieperiode, het financiële ravijn van de gemeenten vanaf 2028 en de onzekere situatie over of het Rijk extra middelen beschikbaar stelt aan de gemeenten, maakt dat de WDW haar begroting binnen het bestaande financieel kader, rekening houdend met de indexering en de vastgestelde formatie opstelt. Dit zorgt voor een beleidsarme begroting binnen het huidige takenpakket, zoals dat in 2025/2026 gold. Consequenties als gevolg van bezuinigingen op de gemeentelijke begrotingen 2028 – 2030 zijn op verslagdatum nog niet bekend en zijn dus niet vertaald in deze begroting. Om het huidige takenpakket en bijbehorende ambities te realiseren, zal de WDW sowieso de zeilen moeten bijzetten om alle uitdagingen te realiseren. Dit vraagt om focus en het maken van heldere strategische keuzes. Keuzes maken over wat wel en niet kan, of op zoek gaan naar eventuele creatieve oplossingen. Denk hierbij aan nieuw beleid vervangen door oud, of het meer in samenhang en samenwerking oppakken van bestaande taken, zoals regionale samenwerkingsverbanden.

De arbeidsmarkt blijft een uitdaging. Bij de reguliere functies zien we een toename van reacties als er een vacature wordt geplaatst. Helaas geldt dat nog niet voor hele specifieke functies zoals juristen, veiligheidsadviseurs of planeconomen. Naast uitdagingen biedt dit ook kansen op andere gebieden, zoals het vaker inzetten van afgestudeerden en schoolverlaters, het starten van pilots met ketenpartners of het meeliften op de ontwikkeling van een buurgemeente. In 2026 zijn AI-pilots gestart. In 2027 zullen de resultaten hiervan bekend zijn en kunnen we gericht keuzes maken om deze inzet te vergroten en/of specifiek inzetten. Eventuele kosten kan de WDW dragen vanuit het kwaliteitsfonds.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf verslagjaar 2023 legt het college van B&W in de jaarrekening verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. Hierbij gaat het om het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. Eventuele afwijkingen boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De afgelopen jaren is dit proces goed verlopen. De verbijzonderde interne controles zijn ingericht

om de rechtmatigheidsverantwoording voldoende te onderbouwen. Voor 2027 worden geen inhoudelijke wijzigingen verwacht; wij blijven de ontwikkelingen in wet- en regelgeving volgen.

Fraude

Fraude, integriteitsschendingen, misbruik en oneigenlijk gebruik kunnen leiden tot financiële schade en reputatieschade voor de gemeente. Het college is verantwoordelijk voor het voorkomen en beheersen van deze risico's, het naleven van wet- en regelgeving en het bevorderen van een cultuur van integriteit. Externe partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente Wijchen en haar medewerkers betrouwbaar, eerlijk en zorgvuldig handelen.

Daarom is in april 2026 het beleid Fraude, Integriteit, Misbruik en Oneigenlijk gebruik vastgesteld. Dit beleid richt zich op bewustwording, duidelijke verantwoordelijkheden en passende beheersmaatregelen. De werking en naleving van het beleid worden periodiek besproken in het college, het bestuur van de WDW en het management van de WDW. De monitoring hierop wordt meegenomen in de verbijzonderde interne controle (VIC). Daarbij ligt de nadruk op de beheersing van risicovolle processen, met aandacht voor functiescheiding, naleving van interne richtlijnen en het tijdig opvolgen van verbeteracties.

Openbaarheid

Wet Open Overheid (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. Deze wet heeft als doel de transparantie van de overheid te vergroten en vraagt om een cultuurverandering in de wijze waarop wordt omgegaan met overheidsinformatie. Naast het afhandelen van informatieverzoeken, die voorheen onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vielen, introduceert de WOO ook verplichtingen op het gebied van actieve openbaarmaking van informatie.

De WOO bestaat uit drie delen: de actieve openbaarmaking, de passieve openbaarmaking (Woo verzoeken) en het op orde krijgen van de informatiehuishouding van de gemeente. Deze onderdelen hangen nauw met elkaar samen. Een goede informatiehuishouding is immers een randvoorwaarde voor zowel tijdige openbaarmaking als een zorgvuldige afhandeling van de Woo-verzoeken.

De invoering van de WOO raakt een groot aantal werkprocessen binnen de Gemeente Wijchen. Het vraagt niet alleen om passende IT-voorzieningen en ondersteunende systemen, maar ook om bewustwording van de gevolgen van de wet voor zowel ambtenaren als bestuurders. De WOO heeft daarmee invloed op het dagelijks handelen van een groot deel van de organisatie en zal de komende jaren een belangrijke impact hebben op de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Actieve openbaarmaking

Op 1 november 2024 is de eerste tranche van de verplichte actieve openbaarmaking onder de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Gemeente Wijchen en de Werkorganisatie Druten Wijchen voldoen aan deze verplichtingen. Daarnaast wordt, vanuit de inspanningsverplichting van de WOO, ook aanvullende informatie actief openbaar gemaakt. Zo worden bijvoorbeeld alle behandelde Woo-verzoeken vanaf 2025 gepubliceerd, evenals openbare vergaderstukken van de gemeenteraad.

Voor de tweede en daaropvolgende tranches van de verplichte actieve openbaarmaking is op landelijk niveau vertraging ontstaan. Hierdoor is de invoering uitgesteld en wordt momenteel verwacht dat deze informatiecategorieën vanaf het derde kwartaal van 2027 moeten zijn geïmplementeerd. Het projectteam volgt de landelijke ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende verplichtingen nauwlettend.

Om tijdig aan toekomstige openbaarmakingsverplichtingen te kunnen voldoen, is een projectteam ingericht. Dit team onderzoekt hoe nieuwe informatiecategorieën, vooruitlopend op de verplichte invoering, al vanuit de inspanningsverplichting openbaar kunnen worden gemaakt en hoe medewerkers hierbij optimaal kunnen worden ondersteund. Daarbij wordt ingezet op bewustwording binnen de organisatie, het in kaart brengen van informatiestromen en het verder professionaliseren van de informatiehuishouding.

De vertraging in de landelijke invoering biedt de organisatie daarnaast de gelegenheid om de informatiehuishouding verder op orde te brengen. Deze extra implementatieruimte wordt benut om processen, systemen en verantwoordelijkheden zodanig in te richten dat ook toekomstige Woo-verplichtingen duurzaam kunnen worden uitgevoerd.

Passieve openbaarmaking

Het aantal WOO-verzoeken neemt de afgelopen jaren toe en dat doet een toenemend beroep op de organisatie. In 2025 ontving de gemeente Wijchen 43 Woo-verzoeken. Tot op heden (augustus 2026) staat dit aantal voor dit jaar op 23 Woo-verzoeken. Naast de toename in aantallen worden verzoeken ook steeds omvangrijker en complexer, waardoor de benodigde behandeltijd en de druk op de organisatie toenemen.

Om de afhandeling van Woo-verzoeken in goede banen te leiden is sinds februari 2026 een Woo-coördinator aangesteld. Deze coördineert het proces, bewaakt de wettelijke termijn en de voortgang van de behandeling en ondersteunt betrokken medewerkers daarbij. Hierdoor ontstaat meer grip op de behandeling van Woo-verzoeken en wordt de kwaliteit, uniformiteit en tijdigheid van de afhandeling verder versterkt.

Informatiehuishouding op orde

De gemeente werkt met het programma Informatie op Orde aan de verdere professionalisering van het informatielandschap. Een goed ingerichte informatiehuishouding vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van de Woo. Door informatiestromen, werkprocessen en zaaksystemen/informatiesystemen te verbeteren, wordt informatie beter vindbaar. Dit draagt bij aan een tijdige en zorgvuldige afhandeling van toekomstige Woo-verzoeken en maakt het mogelijk om informatie actief openbaar te maken.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waarbij sprake is van zowel een bestuurlijk als financieel belang. In deze paragraaf hebben we onderscheid gemaakt in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Bij iedere partij wordt aangegeven welk openbare belang zij behartigen en welke ontwikkelingen in 2027 worden verwacht. Afsluitend presenteren we een financiële tabel met onder andere de Wijchense bijdrage in de totaalomzet van de verbonden partijen.

Op 28 mei 2026 heeft de gemeenteraad de Nota Verbonden Partijen 2025 vastgesteld. Met deze nota zijn de afspraken over het aangaan, monitoren, sturen en opheffen van de verbonden partijen opnieuw vastgelegd. De diverse verbonden partijen zijn ingedeeld in risicoprofielen, met bijbehorend toezichtarrangement, waarmee de informatievoorziening en de sturing maatwerk worden.

In deze paragraaf nemen we op in welk profiel iedere partij is ingedeeld. In de nota Verbonden Partijen is ook vastgelegd dat iedere verbonden partij periodiek wordt geëvalueerd.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

De GGD Gelderland-Zuid is een gemeenschappelijke regeling. Naast Nijmegen nemen de gemeenten Beuningen, Berg en Dal, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel deel.

Deze Gemeentelijke Gezondheidsdienst is ingesteld op grond van de Wet Publieke Gezondheid, artikel 14, waarin de verplichting is opgenomen dat het College van Burgemeester en Wethouders een dergelijke Gemeentelijke Gezondheidsdienst in moet stellen. Het bestuur van de GGD Gelderland Zuid bestaat uit het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De dagelijkse leiding van de organisatie ligt bij de Directie Publieke Gezondheid (DPG).

Algemene doelstelling

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid is een gemeente verplicht om een gemeentelijke gezondheidsdienst in te stellen en in stand te houden. Het komt de efficiëntie en kwaliteit ten goede wanneer een gezondheidsdienst een bepaalde omvang heeft. Taken zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, dienstverlening in het kader van Veilig Thuis zijn niet lokaal specifiek. Om die reden is er een gemeenschappelijke regeling voor een gezondheidsdienst met een regionale functie in plaats van een eigen gemeentelijke gezondheidsdienst voor de gemeente Wijchen. Binnen de afspraken met de GGD maken wij lokaal specifieke afspraken indien de lokale situatie dat vereist.

Ontwikkelingen 2027

De complexiteit van de opgaven en taken van de GGD nemen toe. Dit betekent dat zij voorbereid moeten zijn op 'sneller, complexer en op schaarste van mensen en middelen'. We blijven werken aan een verbeterd samenspel tussen opdrachtgevers (gemeenten) en GGD én als opdrachtgevers onderling om zo tot een betere sturing te komen. In 2027 wordt de bedrijfsvoering van de GGD en VRGZ van elkaar gescheiden en bouwt de GGD aan een eigen bedrijfsvoering. We verwachten hierdoor vanaf 2027 een structurele kostenuitzetting van maximaal €50.000 voor de gemeente Wijchen. Hiervoor ontvangen we in maart 2027 een aangepaste begroting van de GGD waar u als raad een zienswijze op kan geven

MGR Rijk van Nijmegen, WerkBedrijf en IRvN (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Het WerkBedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het WerkBedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt, waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband, omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Op 1 januari 2016 is de tweede module gestart: ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). De ICT-samenwerking is de basis voor verdere samenwerking op dit onderwerp in de regio Rijk van Nijmegen. Een samenwerking op de 'harde' ICT is de eerste focus. De huidige gemeentelijke netwerken zijn inmiddels, via glasvezelverbindingen, gekoppeld tot één netwerk dat centraal beheerd wordt.

Algemene doelstelling

Het doel van deelname aan de module WerkBedrijf is het in regionaal verband uitvoeren van gemeentelijke taken op het gebied van arbeidsbemiddeling.

Voor een effectieve dienstverlening op het gebied van arbeidsbemiddeling zijn de werkgevers in de regio van groot belang. We willen 'één gezicht' naar deze werkgevers hebben. In plaats van meerdere gemeenten, een SW-bedrijf, UWV en aanbieders van dagbesteding, heeft een werkgever te maken met één organisatie: WerkBedrijf.

Arbeidsbemiddeling is niet aan gemeentegrenzen gebonden; door deel te nemen aan de verbonden partij WerkBedrijf, kunnen we regionaal werken. We sluiten op deze manier ook aan op de (landelijke) indeling van arbeidsmarktregio's. Dit maakt de samenwerking met UWV, werkgevers- en werknemersorganisaties en partners vanuit het onderwijs gemakkelijker.

Met deelname aan deze verbonden partij willen we het volgende bereiken:

- Zo hoog mogelijke uitstroom naar werk vanuit een uitkering op grond van de Participatiewet ('bijstand').
- Zo veel mogelijk kansen op werk bieden aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Werk bieden aan mensen met een SW-dienstverband, met daarbij als doel om de kosten en opbrengsten van het SW-bedrijf zo veel mogelijk in evenwicht te brengen (zodat de gemeentelijke aanvulling op de rijkssubsidie zo laag mogelijk is.)

Voor ICT is de doelstelling kennis delen met regio gemeenten, kwetsbaarheid verkleinen en samenwerken aan minder meerkosten voor ICT-diensten.

Ontwikkelingen 2027

In 2027 wordt het meerjarige plan op basis van de extra "impulsgelden" (om de sociale infrastructuur toekomstbestendig te maken) verder uitgerold. Daarnaast wordt gewerkt aan een nieuw kader voor de opdracht van gemeenten aan WerkBedrijf vanaf 2028. Daarin zullen de wijzigingen uit het programma "Participatiewet in balans" worden meegenomen.

Voor 2026 zijn er voor WerkBedrijf geen extra landelijke kortingen, naast de 1,2 miljoen bezuiniging die vanaf 2024 op basis van het beleidskader "Klaar voor nieuwe kansen!" geldt. Evenals in 2025

houdt WerkBedrijf oog voor een meer kandidaatsgerichte dienstverlening om de mismatch op de arbeidsmarkt (gevraagde competenties in vacatures passen niet of minder bij die van de kandidaten) te temperen. In 2026 krijgt de nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur zijn beslag, o.a. in een versterkte samenwerking in de vorm van een Werkcentrum voor de arbeidsmarktregio. In 2026 ontplooit WerkBedrijf ook nadere initiatieven op basis van de extra “impulsgelden” die het Rijk (meerjarig) beschikbaar heeft gesteld aan de centrumgemeenten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Tot slot zullen in de loop van 2026 de gevolgen van de Participatiewet in balans scherper worden voor WerkBedrijf.

De iRvN en deelnemers werken samen aan een regionale strategische i-agenda. Deze projecten kennen een grote onderlinge afhankelijkheid en daarmee ook risico's. Om die reden vragen ze om nauwe regionale samenwerking. Als onderdeel van deze agenda vinden in 2027 de volgende grote projecten plaats:

Verdere implementatie van Microsoft 365. Met name het in gebruik nemen van MS Teams als centrale digitale samenwerkingsplatform in de cloud, inclusief het werken met documenten. Dit ter vervanging van de fysieke netwerkschijven van iRvN.

Uitvoering van projecten uit het meerjarige programma voor informatiebeveiliging.

Uitvoeren van het gezamenlijke cloud beleid, waarbij iRvN en deelnemers geleidelijk steeds meer overstappen naar Software as a Service (SaaS) contracten met leveranciers. In plaats van gebruik te maken van on premise software gefaciliteerd via de Citrix oplossing van iRvN.

Nadere uitwerking van het gezamenlijke beleid voor Mobile Device Management (MDM). Om meer grip te krijgen op de beveiliging van alle apparaten die door werknemers worden gebruikt.

Nadere uitwerking regionale samenwerking op het gebied van datagedreven werken.

Daarnaast wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de regionale samenwerking tussen de gemeenten en iRvN. We onderzoeken een nieuw scenario voor de samenwerking om op regionale schaal meer slagkracht te krijgen voor de i-opgaven.

G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) in Wijchen (toezichtarrangement basis -)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de WMO en de Jeugdwet. Het IBO is een gemeenschappelijke Regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Algemene doelstelling

Dit betreft onderzoek naar misbruik en oneigenlijk gebruik en andere misstanden van de sociale zekerheid (bijstand e.d.), de WMO en de jeugdzorg. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek.

Ontwikkelingen 2027

De colleges van B&W in Gelderland Zuid hebben maatregelen ten aanzien van de bestrijding van zorgfraude genomen. De sociaal rechercheurs van IBO werken samen met het ROB en de andere

sociaal rechercheursdiensten in Gelderland Zuid in de bestrijding van zorgfraude. Vanuit de regio neemt het aantal verzoeken aan IBO voor ondersteuning en onderzoek naar zorgfraude toe.

Euregio Rijn-Waal in Kleve en 's-Heerenberg (toezichtarrangement basis -)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Euregio Rijn-Waal is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Nederlandse en Duitse overheden. Het is een openbaar lichaam dat is opgericht op basis van het Verdrag van Anholt. Ongeveer 50 gemeenten en regionale overheden uit Nederland en Duitsland zijn aangesloten, waaronder regionale overheden uit Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en Nordrhein-Westfalen. Ook organisaties zoals de Duitse Kamer van Koophandel zijn lid.

De Euregio Rijn-Waal werkt aan het verbeteren van de samenwerking in de grensregio en behartigt de belangen van de grensregio bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen. Het doel is om voorzieningen en diensten – zoals werk, onderwijs, mobiliteit en cultuur – beter toegankelijk te maken voor inwoners aan beide zijden van de grens. Daarbij stimuleert de Euregio Rijn-Waal gezamenlijke initiatieven en samenwerking, zodat partijen gebruik kunnen maken van elkaars kennis en kracht (synergie-effecten).

Algemene doelstelling

De Euregio Rijn-Waal is actief op veel maatschappelijke terreinen, zoals economie, onderwijs, arbeidsmarkt, mobiliteit, gezondheidszorg, veiligheid, recreatie en cultuur. Door deze brede inzet draagt de Euregio bij aan een sterke, goed verbonden grensregio. Daarnaast biedt de Euregio Rijn-Waal platforms voor samenwerking tussen verschillende groepen en instellingen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

1. Platform Arbeidsmarkt / GrensInfoPunt (GIP): Het aanspreekpunt voor vragen over wonen en werken in het buurland.
2. Euregionaal Forum Gezondheidszorg: Dit netwerk heeft als doel zorg-organisaties uit Duitsland en Nederland met elkaar in contact te brengen en te verbinden
3. Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid.

Ook ondersteunt de Euregio Rijn-Waal werkgroepen die zich richten op actuele grensoverschrijdende thema's. Deze groepen kunnen snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en zorgen voor praktische oplossingen.

Ontwikkelingen 2027

In 2027 blijft de Euregio Rijn-Waal zich richten op het versterken van de grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en Duitsland. De focus ligt op het benutten van kansen voor duurzame economische groei en sociale ontwikkeling in de regio.

Een belangrijk onderdeel van deze aanpak is de platformfunctie. De Euregio Rijn-Waal brengt publieke en private partijen samen, zodat zij gezamenlijk projecten kunnen starten die de regio als geheel versterken. Denk hierbij aan initiatieven op het gebied van weerbaarheid, onderwijs, mobiliteit en cultuur.

De gemeente Wijchen speelt een actieve rol door strategisch te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden over de grens. Daarbij wordt ook onderzocht of projecten in aanmerking komen voor INTERREG-subsidie, een Europees programma dat grensoverschrijdende samenwerking ondersteunt.

Door voort te bouwen op bestaande structuren en samenwerkingen, willen we als gemeente binnen de Euregio Rijn-Waal in 2027 bijdragen aan een goed verbonden, toekomstbestendige regio waarin inwoners en organisaties optimaal kunnen profiteren van de mogelijkheden op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking.

Belastingssamenwerking Rivierenland

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De deelnemers van BSR zijn Avri, Waterschap Rivierenland en de gemeenten Culemborg, Gorinchem, IJsselstein, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Wijk bij Duurstede.

Vanaf 1 januari 2027 sluiten naast de gemeente Wijchen, ook de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen zich ook aan als deelnemende gemeenten aan bij BSR.

We werken samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Algemene doelstelling

BSR voert het lokale belastingbeleid uit. Dit is de wettelijke taak, volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ), voor het jaarlijks taxeren van woningen, bedrijven en onroerende zaken en het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen volgens de gemeentelijke belastingverordeningen. Ook neemt de BSR bezwaren in behandeling.

Ontwikkelingen 2027

Vanaf 2027 voert de BSR de belastingoplegging uit voor de gemeente Wijchen. Samen met de andere gemeenten die voorheen bij Munitax waren aangesloten zijn we overgestapt. De BSR voert de oplegging conform onze verordeningen uit. Verder wikkelen we in 2027 zaken af die nog tot 1-1-2027 bij Munitax liepen, zoals invordering en beroepszaken.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid in Nijmegen (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Gemeenschappelijke Regio Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een regionaal samenwerkingsverband van de veertien gemeenten in onze regio, op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De VRGZ is de organisatie voor de voorbereiding op en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing, voor de brandweezorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening en meldkamer.

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Algemene doelstelling

Artikel 2 van de Wet Veiligheidsregio's belast het College van B&W met de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. De Veiligheidsregio moet garant staan voor een organisatie die kwalitatief goede dienstverlening biedt.

De inwoners en gemeenten dienen ervan op aan te kunnen dat de operationele dienstverlening op de terreinen van ambulancezorg, brandweer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crises betrouwbaar en adequaat is.

Ontwikkelingen 2027

De beleidsdoelstellingen uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 zijn vertaald naar activiteiten voor deze periode. Dit zijn: een sterk netwerk, een weerbare organisatie en informatiemanagement. Voor 2027 zet de VRGZ in op het ontwikkelen van een IV-architectuur die continuïteit, stabiliteit, wendbaarheid en informatieveiligheid centraal stelt en daarmee de continuïteit van onze dienstverlening waarborgt. Dit alles om beter te anticiperen op nieuwe risico's en onvoorspelbare veiligheidsrisico's.

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool ODGM (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) is een gemeenschappelijke regeling van de colleges van burgemeester en wethouders van meerdere gemeenten en provincie Gelderland.

De ODGM heeft als visie om als onafhankelijke en deskundige partner samen met gemeenten en provincie te werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Kernwaarden zijn betrouwbaarheid, bevoegdheid en verantwoordelijkheid.

De omgevingsdienst doet dit door namens de gemeenten taken uit te voeren, zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu.

Algemene doelstelling

De ODGM verleent milieuvergunningen, controleert of bedrijven zich aan de milieuregels houden en grijpt in bij overtredingen. Ook voert de ODGM bepaalde asbesttaken uit voor onze gemeente. Verder voert de ODGM taken uit voor Seveso-bedrijven in Gelderland en Overijssel en geeft zij gemeenten en de provincie advies over milieuzaken.

Ontwikkelingen 2027

De ODGM is een relatief nieuwe organisatie. Zij is ontstaan op 1 januari 2026 uit de samenvoeging van twee omgevingsdiensten. De aankomende jaren staan daarom nog veel in het teken van het verder samenvoegen van de organisaties. Zo worden de manier van financieren, de werkprocessen, werkafspraken en programma's verder op elkaar afgestemd. Tegelijkertijd blijft de ODGM haar werkzaamheden uitvoeren en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) verzorgen voor alle deelnemende gemeenten en de provincie.

MARN

GR MARN (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West-Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Algemene doelstelling

Een groot deel van het Wijchense huishoudelijke afval wordt door of via ARN verwerkt. De MARN, waarin de gemeente Wijchen en regiogemeenten zijn verenigd, is aandeelhouder in ARN bv en heeft als belangrijke rol om namens de regiogemeenten onze belangen in de ARN te behartigen, te weten:

- een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde verwerking van afvalstoffen;
- het toezien op de continuïteit in de afvalverwerking;
- Verder kan ARN bv via het aandeelhouderschap van de MARN een belangrijke partner-rol vervullen in de transitie naar een circulaire economie door de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Ontwikkelingen 2027

Geen nieuwe ontwikkelingen

Werkorganisatie Druten Wijchen (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met de oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal. In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en de beide wethouders Financiën zitting.

Algemene doelstelling

Een samenwerking die meer robuustheid, efficiency en slagvaardigheid moet leveren. Om daarmee te leiden tot meer bestuurlijke kracht, minder kwetsbaarheid, betere kansen voor medewerkers, beheersbare kosten en, tot slot, verhoogde kwaliteit van bedrijfsvoering en dienstverlening aan onze gemeenschappen, ons gebied én de gemeentebesturen.

Ontwikkelingen 2027

Doorontwikkeling Werkorganisatie Druten Wijchen

In 2026 heeft het bestuur van de Werkorganisatie Druten Wijchen het uitvoeringsplan voor de doorontwikkeling van de organisatie vastgesteld. Met dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het advies over de verdere ontwikkeling van de werkorganisatie.

De doorontwikkeling richt zich op drie samenhangende ontwikkellijnen: het versterken van sturing en prioritering, het versterken van leiderschap en professioneel handelen en het aanpassen van de organisatiestructuur.

Agenda dienstverlening

In 2027 geven we uitvoering aan de nieuwe Agenda Dienstverlening die begin 2026 is vastgesteld. De nieuwe Agenda Dienstverlening helpt ons te prioriteren en gericht onze dienstverlening te verbeteren. De koers is vertaald naar acht projecten en deelprojecten die aansluiten bij de (toekomstige) behoefte van inwoners, ondernemers en partners en de ontwikkelingen van deze tijd.

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN) (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Wijchen heeft samen met de andere 18 deelnemende gemeenten in regio Arnhem-Nijmegen een samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer, vervoer voor inwoners die geen of niet altijd gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer. Deze samenwerking is vormgegeven in een bedrijfsvoeringsorganisatie, de DRAN (Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen).

De DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.

De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer zijn overgedragen aan de DRAN.

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Algemene doelstelling

Bij het nemen van dit besluit is uitgegaan van de verwachtingen (gewenste effecten) dat:

- samenwerking de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners zal vergroten.
- samenwerking ook zal leiden tot kostenbesparingen en een verhoging van de efficiency.

Ontwikkelingen 2027

BVO Dran blijft het doelgroepenvervoer uitvoeren conform de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kaderbrief 2027 BVO DRAN.

Groene Metropoolregio (toezichtarrangement basis+)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Groene Metropoolregio (GMR) is op 1 januari 2021 opgericht als opvolger van het samenwerkingsverband Regio Arnhem-Nijmegen. Het bestaat uit zeventien gemeenten en is één van de vijf metropoolregio's in Nederland. De deelnemende gemeenten zijn: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.

Gemeenten worden door de provincie en het Rijk verplicht om bepaalde maatschappelijke opgaven in regionaal verband aan te pakken. Voorbeelden van opgaven die we in regionaal verband oppakken zijn de Woondeal, de regionale Woonzorgvisie, het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en de Regionale Energiestrategie (RES).

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan de vijf opgaven binnen de regionale agenda 2025-2028: Verbonden Regio, Circulaire Regio, Groene Groeiregio, Productieve Regio en Ontspannen Regio. Centrale thema's in de samenwerking zijn onder andere het verbinden van de ruimtelijke opgaven via de gebiedsprogramma's, het versnellen van de woningbouw, het uitvoeren van het Regionaal programma Werklocaties (RPW), het verbeteren van de mkb-dienstverlening en het versterken van het groen-blauw raamwerk en landelijk gebied.

Algemene doelstelling

Als gemeente streven we naar een goede en opgavegerichte samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en partners in de regio om zo een wezenlijke bijdrage aan het realiseren van de gezamenlijke ambities te kunnen leveren. De opgaven en ambities zijn vastgelegd in de Regionale Agenda 2025-2028 en worden jaarlijks uitgewerkt in een programma.

Hierbij wordt samengewerkt met The Economic Board (TEB), een zogenaamde triple helix-organisatie. TEB is een netwerk van ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties. The Economic Board zet zich in voor het versterken van de brede welvaart en het innovatiepotentieel in de regio. De gemeente Wijchen subsidieert The Economic Board (TEB) via de GMR.

Ontwikkelingen 2027

De regionale agenda 2025-2028 vormt het fundament voor de ambities en samenwerking binnen de GMR in 2027. Deze vierjaarlijkse agenda bevat de gezamenlijke ambities van de regio op het gebied van economie, leefomgeving, woningbouw, mobiliteit en circulariteit.

De samenwerking in 2027 bevindt zich nadrukkelijk in de uitvoeringsfase. Dit houdt concreet in dat de gemeente Wijchen samen met andere partners binnen de opgave 'Groene groeiregio' werkt aan het verder versterken en uitwerken van het Gebiedsprogramma Rijk van Nijmegen. Daarnaast wordt in het kader van de Woondeal verder uitvoering gegeven aan het versnellen van de woningbouw.

Op het gebied van economie (productieve regio) ligt de focus op de afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). In dit kader wordt in het bijzonder aandacht besteed aan herstructurering en intensivering van bestaande werklocaties.

Binnen de opgave 'Ontspannen Regio' zetten we in 2027 in op het verder versterken van het groen-blauw raamwerk, het landelijk gebied, recreatie, toerisme en cultuur. Zo wordt in 2027 de uitvoeringsagenda voor het groen-blauw raamwerk en landelijk gebied voortgezet en waar nodig geactualiseerd en wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de regionale verhaallijnen binnen recreatie en toerisme, waarbij ook de kwaliteit van het wandelroutenetwerk wordt versterkt.

Op het gebied van mobiliteit ligt de focus op het versterken van de positie van de spooras Nijmegen-Wijchen-Oss-Den Bosch op provinciaal en nationaal niveau. Tegelijkertijd blijft de GMR zich inzetten voor de verbreding van de A50. Om de bereikbaarheid van de zuidflank in het Rijk van Nijmegen te waarborgen, wordt daarnaast ingezet op aanvullende investeringen van het Rijk in het regionale fietsnetwerk.

Binnen de opgave 'Circulaire regio' wordt in 2027 onder andere verder invulling gegeven aan de Regionale Energiestrategie (RES) en de regionale warmtestrategie.

Overige verbonden partijen

De Meerval B.V. in Wijchen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Meerval BV is verantwoordelijk voor de BTW belaste exploitatie van het zwembad De Meerval. Het eigendom en de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de Gemeente Wijchen. De gemeente verhuurt het gebouw tegen een marktconforme huursom aan De Meerval BV.

Algemene doelstelling

Het Wijchense zwembad laten exploiteren aan de hand van de Wijchense beleidsdoelstellingen.

Ontwikkelingen 2027

De Meerval BV blijft het huidige zwembad contractueel exploiteren conform overeenkomst.

Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) in Nijmegen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Daarna is de aandelenportefeuille diverse malen herijkt, voor het laatst met het toetreden van de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente Wijchen heeft op dit moment een belang van 4,32% in Dar.

Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

De gemeenten die een belang hebben in Dar zijn: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Algemene doelstelling

Dar staat voor de toekomstbestendige regio die we door kunnen geven aan toekomstige generaties. Dit doet Dar door zich te richten op de circulaire, groene en schone leefomgeving. Hiermee zijn ze betrokken bij maatschappelijke thema's, zoals grondstoffenschaarste, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een schone, hele en veilige leefomgeving voor onze inwoners.

De doelstelling van de gemeentelijke deelname in DAR NV is het bevorderen van met name een schone woon- en leefomgeving door het inzamelen en verwijderen van huishoudelijk afval. Met het aangaan van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de afvalinzameling en de uitvoering hiervan door DAR NV voldoen we aan de zorgplicht op gebied van afvalinzameling. Door de deelname is het mogelijk om, ten opzichte van een externe partij, een betere regie te voeren op de inzameling van afval. Daardoor kunnen we de continuïteit en kwaliteit van afvalinzameling borgen.

Ontwikkelingen 2027

In januari 2027 wordt het afgeronde traject financiële contouren uitgevoerd. Gestart wordt met de nieuwe werkwijze, en met een aangepaste Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

In 2027 start Dar ook met inzamelen van oud papier en het beheer van de milieustraten bij de nieuw toegetreden gemeente Gennip. Op termijn zal Dar ook de inzameling van de overige stromen gaan verzorgen.

Stichting Economic Board

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

The Economic Board (TEB) is een regionaal netwerk waarin ondernemers, kennisinstellingen, onderwijsorganisaties, overheden en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het versterken van de brede welvaart. Een belangrijk doel binnen de samenwerking is het versterken van het innovatiepotentieel binnen de regio op het gebied van de speerpunten energie, health en hightech.

The Economic Board opereert onder de merknaam Lifeport, waarmee het de kracht van de regio op het gebied van gezondheid, technologie, duurzaamheid en talentontwikkeling zichtbaar maakt. Binnen Lifeport worden projecten en initiatieven ontwikkeld die bijdragen aan economische groei én maatschappelijke meerwaarde.

De rol van TEB is vooral verbindend: het brengt partijen bij elkaar, faciliteert samenwerking en ondersteunt bij het realiseren van gezamenlijke ambities. Daarbij fungeert TEB als aanjager van regionale ontwikkeling, passend binnen de kaders van de regionale agenda van de Groene Metropoolregio.

Dertien gemeenten, waaronder gemeente Wijchen, leveren een bijdrage aan de Stichting van € 1,04 per inwoner in 2026. Deze bijdrage wordt via de Groene Metropoolregio aan de Stichting verstrekt. De Groene Metropoolregio factureert deze bijdrage door aan de deelnemende gemeenten.

Algemene doelstelling

De gemeente Wijchen streeft ernaar om met The Economic Board de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden in de Groene Metropoolregio te versterken. Dit gebeurt met name op de groeisectoren Health, Energy en Hightech, en op de cross-overs daartussen. Door deze samenwerking te stimuleren, wil de gemeente bijdragen aan het vergroten van de economische slagkracht van de regio.

Als netwerkorganisatie brengt TEB partijen uit het bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap en overheid samen. Onder de merknaam Lifeport werkt TEB aan projecten en initiatieven die bijdragen aan een hogere brede welvaart. De gemeente ziet TEB als een belangrijke partner om regionale groeikansen te benutten en innovaties te versnellen.

Door actief bij te dragen aan TEB, ondersteunt de gemeente de ontwikkeling van een sterke, toekomstgerichte economie waarin samenwerking en kennisdeling centraal staan.

Ontwikkelingen 2027

In 2027 ligt de focus van de triple-helix samenwerking (ondernemers, kennisinstellingen en overheden) binnen The Economic Board op het realiseren van de ambities uit het strategisch plan 2026-2030. De inzet richt zich op vijf centrale opgaven, die bijdragen aan de verdere versteking van het innovatiepotentieel van de regio en het bevorderen van de brede welvaart:

1. Technologie-marktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken: TEB focust op de sterke regionale clusters Energy, Health, High Tech (met name semicon). Deze sectoren dragen bij

aan maatschappelijke transitie en brede welvaart. Thema's als duurzaamheid, digitalisering, duurzaamheid en arbeidsmarkt krijgen extra aandacht.

2. Financiering van mkb, startups en scale-ups: Het mkb, inclusief startups en scale-ups, is essentieel voor innovatie. TEB wil het mkb beter verbinden met het regionale triple-helix netwerk en gericht ondersteunen bij financiering, talentontwikkeling en groei.
3. Arbeidsmarkt in balans: De vraag naar personeel blijft hoog, vooral in de genoemde clusters. TEB voert het Human Capital Akkoord uit, met focus op een leven lang ontwikkelen, het aantrekken en behouden van talent, en het benutten van onbenut arbeidspotentieel.
4. De triple-helix als hulpmonitor voor brede welvaart: Innovaties worden ingezet voor maatschappelijke impact. Naast de economische agenda werkt TEB aan sociale groei, waarbij investeringen van provincie, GMR en gemeenten strategisch worden ingezet voor brede welvaart.
5. Instrumenten ter ondersteuning van publiek-private ecosystemen: TEB wil haar regierol versterken, de lobby professionaliseren en een internationale strategie ontwikkelen. Met publiek-private instrumenten zoals de Schaalsprong en het Lifeport Partnerfonds wordt ingezet op versnelling van innovatie en het behoud van talent. het Lifeport Partnerfonds is een privaat investeringsfonds van 204 miljoen euro over tien jaar dat de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda (RIA) ondersteunt.

Financiën Verbonden Partijen

Financiën verbonden partijen (x € 1.000)

GR	Begroot resultaat	Bijdrage Wijchen 2027	Eigen vermogen 1-1-2027	Eigen vermogen 1-1-2028	Vreemd vermogen 1-1-2027	Vreemd vermogen 1-1-2028
GGD	0	2.709	2.220	1.900	27.815	27.651
MGR Werkbedrijf	0	9.574	700	365	31.787	31.562
IBO	0	212	0	0	210	210
Euregio	0	13	2.540	2.540	39.553	39.553
VRGZ	-1.548	3.829	7.809	5.863	77.550	98.371
BSR	0	968	116	68	11.651	11.484
GR Omgevingsdienst Groene Metropool	0	1.274	2.598	2.598	9.499	9.391
MARN	-65	314	6.843	6.282	1.518	1.389
Werkorganisatie Druten Wijchen	0	37.776	1.169	760	8.844	9.160
BVO DRAN	0	1.319	0	0	12.000	13.000
Groene Metropool	258	425	100	100	6.354	6.354

Grondbeleid

Inleiding

Beleid

Basis van het grondbeleid van de gemeente Wijchen is de nota Grondbeleid 2016.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard, en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld. In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn de spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. Deze exploitaties worden door de raad via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) vastgesteld. De nota grondbeleid zal eind 2026 of begin 2027 worden herzien.

Eind 2023 is gestart met het bijwerken van het kostenverhaal. Begin 2024 is de beleidsnotitie kostenverhaal Wijchen vastgesteld door het college van B&W, waarbij de plankostenscan als basis zal worden gehanteerd voor kostenverhaal. Daarmee wordt het kostenverhaal op een éénduidige manier toegepast. In 2026 zal het kostenverhaal worden geactualiseerd.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers, dan wel zelf de ontwikkelingen realiseert. Deze nota zal in 2026 worden geactualiseerd, rekening houdend met de per 1 januari 2024 van kracht zijnde Omgevingswet.

Marktprognose

De gemeente Wijchen heeft voor de periode tot 2030 een forse woningbouwopgave.

We werken daarvoor aan meerdere grote woningbouwontwikkelingen, zoals Huurlingsedam, Wijchen-West, Havenweg Leemweg, Kraanvogelstraat, Hart van Zuid en Tussen Kasteel en Wijchens Meer en het bedrijventerrein Bijsterhuizen.

Huurlingsedam

De 3de fase van de Huurlingsedam (250 woningen) is gereed. De extra toegekende 220 woningen eind 2021 voor Huurlingsedam zijn in fase 4 van het plan geland. Het bestemmingsplan voor fase 4 is onherroepelijk (fase 4 is opgedeeld in fase 4A en fase 4B).

Fase 4A (178 woningen) is in aanbouw en de eerste 63 woningen zijn opgeleverd. De overige 115 woningen van fase 4A zijn in aanbouw. In september 2026 zal de laatste woning van fase 4A opgeleverd worden.

Fase 4B (38 woningen) is Bouwrijp gemaakt, start bouw van de woningen in april 2026. De verwachting is dat de laatste woning van fase 4B half 2027 zal worden opgeleverd.

Buiten het project van de VOF Huurlingsedam om zijn er nog particuliere initiatieven, het gaat om 3 woningen in aanbouw 4 vergund en 21 in aanvraag.

Havenweg

De gemeenteraad heeft begin 2026 de grondexploitatie vastgesteld. We zijn nu bezig met de verdere planuitwerking, dit doen we samen met de verenigingen en de verschillende klankbordgroepen.

Kraanvogelstraat

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft ons college afgesproken om aan de slag te gaan met een visie en een plan. Sinds 2019 is er gewerkt aan een stedenbouwkundige studie naar de mogelijkheden van transformatie van de Kraanvogel. Op 2 juni 2020 heeft de gemeenteraad het ambitie- en visiedocument Kraanvogelstraat vastgesteld. In de afgelopen periode zijn in opdracht van de gemeente diverse studies opgesteld gericht op mogelijke planvorming en de financiële effecten daarvan. Er is een eerste fase geformuleerd, deze bevat ongeveer 100 woningen. Voor de noordzijde van de eerste fase (1a) ligt er een plan. Dit plan omvat 32 appartementen en 32 grondgebonden woningen en is in de eerste helft van 2026 geheel opgeleverd. Voor de zuidzijde (1b) heeft de gemeente gekozen om zelf in te stappen door de gronden hier te verwerven. De planvorming voor fase 1b ter hand genomen. Voor fase 1b heeft de raad een grondexploitatie in januari 2026 geopend. Ondanks subsidiekansen gaat het om een negatieve grondexploitatie. Dit komt deels door het volledig sociale programma dat de gemeente hier wil gaan realiseren maar ook door de verwevingskosten en sloop- en saneringskosten. Het plan omvat een bouwplan voor ca. 38 zorgappartementen voor Pluryn die worden gerealiseerd door Talis. In de loop van 2026 komt er duidelijkheid over de haalbaarheid van de plannen.

Wijchen - West

Wijchen-West is een versnellingslocatie voor 1.300 woningen. De benodigde gronden zijn in bezit van de gemeente en de samenwerkende marktpartijen. Zomer 2023 is een anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen voor de ontwikkeling van het noordelijke deel, de Groene Geest. Hier kunnen 764 woningen worden gerealiseerd. In het zuidelijke deel, De Vormers, kunnen onder regie van de gemeente 536 woningen worden gerealiseerd. In oktober 2023 zijn door de gemeenteraad het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) en de grondexploitatie vastgesteld. Hiermee is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project om tot de realisatie te komen. Het ontwerp bestemmingsplan heeft van december 2023 tot eind januari 2024 ter inzage gelegen. Het bestemmingsplan is in de raadsvergadering van 22 mei 2025 vastgesteld en op 24 december 2025 onherroepelijk geworden.

Gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan is ook de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd. De ontheffing hebben we eind januari 2026 ontvangen.

In samenwerking met ProRail hebben we studiefase voor de werkzaamheden rondom het spoor afgerond. In het najaar 2026 vindt aanbesteding plaats van de werkzaamheden. Het project wordt verder door ProRail aangestuurd, de gemeente maakt deel uit van het projectteam. In samenwerking met de provincie werken we aan de noordelijke hoofdontsluiting en de geluidsschermen langs de provinciale wegen. Voor het noordelijke en zuidelijke deel is het DOSP bijna gereed en zijn we gestart met de uitwerking van de eerste woningbouwplannen om zo snel mogelijk in verkoop te kunnen.

Hart van Zuid

In de raad van 25 september 2025 heeft de raad het masterplan Voorzieningen Hart van Zuid vastgesteld. In 2026 werken wij met de samenwerkingspartners het masterplan nog verder concreet uit door het maken van de eerste gebouwwontwerpen en een inrichtingsplan. Hiermee wordt ook gewerkt aan het verbeteren van de financiële haalbaarheid. Daarnaast wordt een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (Bopa) doorlopen en worden de daarvoor benodigde onderzoeken gedaan. Naar verwachting ligt er eind 2026 opnieuw een voorstel bij de raad, voor een bindend advies in de Bopa procedure en het vaststellen van een grondexploitatie.

Tussen Kasteel en Wijchen Meer

Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer bevindt zich momenteel in de uitvoeringsfase, de kelder van het oude gemeentekantoor is verwijderd en er is gestart met de werkzaamheden voor de nieuwe parkeergarage. Inmiddels zijn 75% van de woningen verkocht, de oplevering van fase 1 is geprojecteerd in 2028.

CPO

Op meerdere locaties is de gemeente Wijchen betrokken bij een CPO-project. Op een aantal locaties wordt zelf actief gebouwd en op een aantal andere locaties zijn anterieure overeenkomsten gesloten om te komen tot een woningbouwontwikkeling.

Bijsterhuizen

De GR Bijsterhuizen is inmiddels opgeheven en geliquideerd. Omdat er geen aanbod aan bedrijfskavels meer is en er nog steeds vraag is, heeft de raad in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op een locatie van ca 40 ha grenzend aan het bestaande bedrijventerrein Bijsterhuizen. De provincie heeft kenbaar gemaakt positief te staan ten opzichte van deze ontwikkeling en de uitbreiding opgenomen in het RPW (Regionaal Programma Werklocaties). Het voorkeursrecht heeft niet geleid tot een aankoop door de gemeente. De gronden zijn momenteel in handen van Van de Klok die de ontwikkeling van het bedrijventerrein in samenspraak met de gemeente ter hand gaat nemen (dus niet in GR verband). De raad heeft in 2023 een structuurvisie vastgesteld voor de uitbreiding van Bijsterhuizen. Deze uitbreiding wordt nu nader uitgewerkt in een Omgevingsplan welke eind 2025 in ontwerp ter inzage heeft gelegen. Momenteel wordt gewerkt aan de behandeling van de ingekomen zienswijzen en het verder afronden van het omgevingsplan. Naar verwachting wordt eind 2026 het omgevingsplan ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Verwachte exploitatieresultaten

Voor de projecten, Gebiedsvisie Hart van Zuid, CPO Niftrik en Balgoij West zijn wel al voorbereidingskredieten, maar nog geen grondexploitaties vastgesteld. Het project Wijchen West nemen we hier op inclusief kostentoerekening openbare ruimte bestaande wijken en dotatie aan het woonfonds bestaande wijken. Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Bedragen x € 1.000

	Complex	Totaal	2026	2027	2028	2029	>2029
1	TKWM	313	0	0	0	0	313
2	CPO Bergharen "de Steenuil"	94	94	0	0	0	0
3	Wijchen-West	3.310	0	0	0	0	3.310

	Complex	Totaal	2026	2027	2028	2029	>2029
4	CPO Hoogbroek Alverna	101	0	0	0	0	101
5	Kraanvogel 1b	-605	0	0	0	0	-605
6	Batenburg fase 1	305	0	0	0	0	305
7	Havenweg Leemweg*	11.652	0	0	0	0	11.652
	Totaal exploitaties	15.170	94	0	0	0	15.076

* Tegenover het positieve resultaat op de grondexploitatie staan investeringen in sportvelden en sportaccommodaties.

Grondprijzen

Vanuit de nota Grondbeleid 2016 volgt dat de grondprijzenbrief met daarin de grondprijzen per categorie uitgifte periodiek moet worden bijgewerkt. In 2023 is een start gemaakt met het bijwerken van de grondprijzenbrief van de gemeente Wijchen. In 2024 is dit traject afgerond en voorgelegd aan de gemeenteraad en zijn de grondprijzen vastgesteld. Jaarlijks wordt per 1 januari de grondprijzenbrief geactualiseerd vastgesteld door de gemeenteraad.

Financiën

Uitgangspunten

De programmabegroting 2026 is het vertrekpunt voor het opstellen van meerjarenramingen 2027-2030. Bij deze meerjarenbegroting zijn de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd.

- We houden in onze structurele begroting een buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden dekken we ook structureel de organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is, of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de Perspectiefnota of Begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkste is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

Indexering

Op basis van de meicirculaire 2026 worden zowel de inkomsten- als de uitgavenkant gemuteerd. Voor gemeenschappelijke regelingen houden we voor 2027 de vastgestelde begrotingen door de GR'en aan. Voor de overige jaren houden we de index uit de meicirculaire aan (combinatie loon 70% en prijs bruto binnenlands product 30% aan). Bij het opstellen van de begroting zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van hieronder opgenomen percentages prijscompensatie.

	2027	2028	2029	2030
Contract	3,10%	2,80%	2,50%	2,60%
BRN	3,87%	3,64%	3,27%	3,23%
Contracten sociaal domein	3,59%	2,80%	2,50%	2,60%
Loon	3,10%	4,20%	3,60%	3,50%
Subsidie	Maatwerk	Maatwerk	Maatwerk	Maatwerk

Meerjarenraming

In de Perspectiefnota 2026 is aan de raad een beeld geschetst van het meerjarenperspectief. Op grond van dat perspectief is deze begroting verder opgesteld. In de volgende tabellen worden de mutaties vanaf de begroting 2026, naar de Perspectiefnota, tot de Programmabegroting 2027-2030 weergegeven.

Hierbij maken we onderscheid in het structurele perspectief (tabel 1), het incidentele perspectief, inclusief de bouwgrondexploitaties (tabel 2). In tabel 3 leidt dit tot het totale meerjarenperspectief.

In onderstaande tabel zijn positieve getallen een verbetering van het begrotingsresultaat.

Tabel 1: Structureel perspectief (x € 1.000)

Onderwerp	2027	2028	2029	2030
Startpositie begroting 2027				
Begroting 2026	623	-619	-582	510
Perspectiefnota 2026	-589	-700	-1.009	-1.633
	34	-1.319	-1.591	-1.123
Bestaand beleid				
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar	203	98	199	57
Jeugdzorg (zie speerpunt Jeugd, programma 6)	-240	-109	27	17
WMO (zie speerpunt WMO, programma 6)	13	13	13	14
BUIG (zie speerpunt BUIG, programma 6)	-46	-23	-20	-19
Kapitaallasten	213	176	130	0
OZB	128	142	145	149
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	13	98	63	109
Rente (paragraaf 6 financiering)	-75	109	68	-356
Overige mutaties bestaand beleid (bijlage bestaand beleid)	-59	-53	-33	-11
	150	451	592	-40
Nieuw beleid				
Vrijval onttrekking surplus algemene reserve	-200	0	0	0
Nieuw Beleid (bijlage nieuw beleid)	222	-115	167	156
	22	-115	167	156
Totaal begrotingsresultaat structureel	206	-983	-832	-1.007

Tabel 2: Incidenteel perspectief (x € 1.000)

Onderwerp	2027	2028	2029	2030
Startpositie				
Begroting 2026	-36	-53	0	-8
Perspectiefnota 2026	-58	53	0	8
	-94	0	0	0
Bestaand beleid				
Programmabegroting bestaand beleid	-217	-54	0	-14
Bouwgrond winstnemingen	94	0	0	0
	-123	-54	0	-14
Nieuw beleid				
Programmabegroting nieuw beleid	-417	264	0	0
Onttrekking algemene reserve	634	0	0	14
	217	264	0	14
Totaal begrotingsresultaat incidenteel	0	210	0	0

Tabel 3: Totaal meerjarenperspectief (x € 1.000)

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Structureel perspectief	206	-983	-832	-1.007
Incidenteel perspectief	0	210	0	0
Totaal Programmabegroting	206	-773	-832	-1.007

Toelichting mutaties

Hieronder lichten we de mutaties ten opzichte van de actuele begroting kort toe, of verwijzen we naar de plaatst in deze begroting, waar dit verder uitgewerkt is.

Gemeentefonds

In deze septembercircularre wordt een actueel beeld geschetst van de financiële kaders, gebaseerd op de Miljoenennota 2027 van het Rijk. De circularre is in belangrijke mate een financieel-technisch document.

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. In de septembercircularre zijn met name mutaties als gevolg van wijzigingen in de rijksuitgaven verwerkt. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De doorrekening van de septembercircularre laat voor alle jaren een voordeel zien ten opzichte van de meicircularre 2026.

In deze septembercircularre 2026 is een nieuwe raming voor het volumeaccres 2027 en verdere jaren opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) door het Centraal Planbureau. Het volume accres van het gemeentefonds is vanaf 2024 gekoppeld aan het 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp (t-9

t/m t-2), waardoor het gemeentefonds minder schommelt. In totaal zijn de volumebijstellingen marginaal.

Verder is het loon- en prijs accres aangepast aan de nieuwe macro economische cijfers. Voor de jaren 2027 en verder is de raming voor de prijs bbp bijgesteld. Voor 2027 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld met 0,6%. Voor de overige jaren zijn er geen bijstellingen ten opzichte van de meicirculaire 2026.

Afrekening ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds 2026

Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. In 2026 bedraagt het BCF-plafond voor gemeenten € 4,7 miljard. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Omdat geconstateerd wordt dat gemeenten het plafond steeds meer bereiken, is geadviseerd om in de berekening van de algemene uitkering geen stelpost meer op te nemen voor een structurele teruggave wanneer gemeenten onder het plafond blijven. We laten de stelpost in de komende jaren teruglopen naar nihil.

	Bedragen in € x 1.000	2027	2028	2029	2030
A	Raming alg. uitkering bij meicirculaire 2026	96.555	95.086	95.977	100.292
B	Raming alg. uitkering bij septembercirculaire 2026	97.153	95.463	96.469	100.766
C	Resultaat	598	377	492	474
D	Taakmutaties	-395	-279	-293	-418
1	Wet versterking regie volkshuisvesting	-134	-139	-143	-149
2	Openbare bibliotheken	-128	0	0	0
3	IBO Problematische schulden	-37	-37	-37	-37
4	Indexering stelpost	-96	-100	-110	-229
5	Lijkbezorging	0	-3	-3	-3
E	Resultaat na taakmutaties (=C-/-D)	203	98	199	56

D1) Wet Versterking regie volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. Vastgesteld is dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. In deze circulaire worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld.

Naar aanleiding van de inzichten over de opgave op het gebied van wonen met zorg moeten gemeenten eveneens hun Wmo-beleidsplan bijstellen om aan te geven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorgdragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning). Gemeenten moeten in hun Wmo-beleidsplan aangeven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorgdragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning).

D2) Openbare bibliotheken

Vanaf 2025 hebben gemeenten een wettelijke zorgplicht voor de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage ontvangen via het gemeentefonds. In de periode tussen specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering om zich op de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Via deze septembercirculaire ontvangen gemeenten een bijdrage voor 2027.

D3) Aanpak problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden aan te pakken. Voor 2026 zijn de middelen eerder al overgemaakt naar het gemeentefonds.

D4) Aanpassing prijsindex

Via de septembercircular 2026 is de prijsindex voor 2027 aangepast t.o.v. de meicircular 2026. De index voor 2027 is verhoogd van 2,5% naar 3,1%. De verhoging van de index is meegenomen in de berekening van de algemene uitkering (opbrengstenkant). Het effect van de verhoogde index aan de kostenkant verwerken nu ook in onze begroting.

D5) Lijkbezorging

De invoering van het wetsvoorstel Wet bestemming lichaam van overledenen (Wblo) is voorzien op 1 januari 2028 (zie paragraaf 2.2.16 van de meicircular 2026). Er zijn twee artikelen van het wetsvoorstel Wblo aangepast en dit leidt vanaf 2028 tot aanvullende structurele kosten voor gemeenten. Het betreft de kosten die samenhangen met de schouw (artikel 7 Wblo), en de vaststelling van de identiteit van de overledene (artikel 17 Wblo). Het gaat derhalve om een jaarlijks bijdrage van € 1,1 miljoen vanaf 2028.

Jeugdzorg

De doorrekening van het zorggebruik in de jeugdzorg leidt tot een uitzetting in de eerste twee jaar en een besparing vanaf 2029 op bestaand beleid. De effecten van de hervormingsagenda hebben we onder nieuw beleid opgenomen. In Programma 6 staan we hier in het thema jeugdzorg uitgebreid bij stil.

WMO

De doorrekening van het zorggebruik in de WMO leidt tot een kleine besparing op bestaand beleid. De effecten van de hervormingsagenda hebben we onder nieuw beleid opgenomen. In Programma 6 staan we hier in het thema WMO uitgebreid bij stil.

BUIG

De doorrekening van de uitkering laat een klein nadeel zien, voornamelijk vanwege een aanpassing op de vangnetuitkering.

Kapitaallasten

Vooral vanwege latere vervangingsinvesteringen in onze openbare straatverlichting, zien we een voordeel op de kapitaallasten. Dit loopt af richting bijna nihil.

OZB

Op basis van de Munitax rapportage van juli stellen we de verwachte OZB inkomsten bij. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hoger volume aan totale WOZ waarden. We worden hier ook op gekort binnen de algemene uitkering. Per saldo is dat ongeveer neutraal.

Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges

De doorrekening van onze tarieven heeft een effect op het begrotingsresultaat vanwege een verschuiving in urentoerekening, lagere toerekening van belastingoplegging (BSR) en hogere extracomptabel toerekenbare overhead en BTW.

Rente

Op basis van de huidige liquiditeitsprognose hebben we het verwachte verloop van onze lening portefeuille bijgesteld, met de daaruit volgende rentelasten.

Vrijval inzet surplus algemene reserve

In de Perspectiefnota hadden we een bedrag van € 200.000 opgenomen ter afdekking van het structureel begrotingstekort in 2027. Met voorliggende cijfers is deze inzet niet meer benodigd. We mogen jaarlijks 10% van het surplus van de algemene reserve inzetten (het verschil tussen de hoogte van de algemene reserve en de benodigde weerstandscapaciteit uit ons risicoprofiel). Een eventueel tekort kunnen we daarmee tijdelijk opvangen, maar is voor 2027 dus niet benodigd.

Nieuw / overige posten bestaand beleid

Voor een toelichting op de overige posten nieuw en bestaand beleid verwijzen we naar de bijlagen.

Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft het “Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader” vastgesteld, waarin de regels staan beschreven om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Dit neemt de provincie mee in de beoordeling. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2029) tot stand zal worden gebracht.
- Als de jaarrekening en begroting op tijd in wordt gezonden. De jaarrekening vóór 15 juli en de begroting vóór 15 november.
- Er kan geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Is er in uw (meerjaren)begroting alleen evenwicht in de laatste jaarschijf (2029) van de meerjarenraming? Dan beoordeelt de provincie of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2025 alleen de laatste jaarschijf (2028) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, dan moeten bij de begroting 2026 minimaal de laatste twee jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2028 en 2029).

We voldoen aan bovenstaande richtlijnen. Onderstaande uitgangspunten hebben wij gehanteerd:

- Alle bedragen uit het gemeentefonds zien wij als structureel.
- CDOKE gelden hebben we gecontinueerd en budgetneutraal opgenomen voor het gehele meerjarenperspectief.
- We hebben de taakmutatie op inkomsten eigen bijdrage jeugdzorg voor 75% als te verwachten baten opgenomen in de begroting vanaf 2028.
- We hebben de taakmutatie ‘sturen op trajectduur’ één op één vertaald als stelpost negatieve kosten.
- We hebben aan de kostenkant niks gedaan met de taakmutatie ‘indexatie besparing hervormingsagenda’.
- We hebben de septembercirculaire integraal verwerkt in de begroting.
- We hebben geen stelpost onderuitputting opgenomen.
- We hebben geen inzet van het surplus van de algemene reserve toegepast.

In onderstaande overzicht treft u de taakstellingen aan die opgenomen zijn.

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Taakstelling eigen bijdrage jeugd	0	416	426	426
Taakstelling sturen op trajectduur	0	145	148	148
Totaal	0	561	574	574

Bovenstaande taakstellingen komen voort uit de meicirculaire 2025 en zijn reeds meegenomen in de Perspectiefnota 2025. Hieronder lichten we deze posten nader toe.

Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet landelijk jaarlijks € 260 miljoen opleveren. We nemen vanuit het voorzichtigheidsprincipe aan de inkomstenkant een stelpost op voor 75% van dit bedrag. Besluitvorming moet nog volgen over de wijze van invoering van de eigen bijdrage binnen de gemeenten Wijchen.

Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet landelijk jaarlijks € 68 miljoen opleveren vanaf 2028. We gaan er aan de kostenkant vanuit dat we hier structureel lagere kosten door krijgen in dezelfde mate dat we gekort worden in het gemeentefonds.

Meerjaren Investerings Overzicht

Gedekte projecten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van projecten die financieel vertaald zijn in de begroting. Daarbij maken we onderscheid in projecten die al door de raad zijn geaccordeerd en projecten die in voorbereiding zijn, maar waarvoor kredietaanvragen voor de feitelijke aanvang van het project nog door de raad dienen te worden vastgesteld.

Door de raad geaccordeerde projecten:

X € 1.000

Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
Fietspad Balgoij Batenburg	825	825	Afgedekt door kapitaallasten
Fietspad Leemweg	2.660	2.660	Afgedekt door kapitaallasten
Fietspad in de Lymen	656	656	Afgedekt door kapitaallasten
Verduurzamen Mozaïek	9.452	9.452	Kapitaallasten, (deels) afgedekt door lagere nutskosten en subsidie en risicoreserve grote projecten.
MFA Westwijzer	13.750	13.750	Afgedekt door kapitaallasten (€ 10,7 miljoen) en € 3 miljoen bijdrage derden.
Parkeergarage TKWM	6.150	6.150	Afgedekt door reserve grote projecten (€ 4.305k en vrijval verliesvoorziening € 1.845k)
AZC	21.000	21.000	Afgedekt door bijdrage COA
Sportvelden Havenweg	8.559	8.559	Afgedekt uit grondexploitatie Havenweg € 11,5 miljoen) en algemene reserve (€ 3 miljoen) en RSA-reserve (€ 1 miljoen)
Sportaccommodaties Havenweg	7.023	7.023	Afgedekt uit grondexploitatie Havenweg € 11,5 miljoen) en algemene reserve (€ 3 miljoen) en RSA-reserve (€ 1 miljoen)
Bovenplanse infra Wijchen West	6.350	6.350	Afgedekt vanuit grondexploitatie Wijchen West
IHP-investeringen	19.000	19.000	Het IHP is vastgesteld Hiervoor is vanaf 2030 € 750k aan kapitaallasten opgenomen. Afzonderlijke voorstellen volgen voor de feitelijke investeringen.
Totaal geaccordeerde projecten	95.425	95.425	

Gewenste projecten

Wensen van het college en wensen en opdrachten van de raad dragen bij aan de kwaliteit van onze lokale samenleving. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waar nu nog geen concrete besluitvorming over heeft plaatsgevonden.

X € 1.000

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1	Hart van Zuid	15.080	15.080	Afgedekt door kapitaallasten en aanvullende dekking opgenomen in de perspectiefnota
2	Nieuwbouw Zwembad	N.n.b.	N.n.b.	
3	Ontwikkeling MFA Hernen	3.300	3.300	Afgedekt door Kapitaallasten
	Totaal gewenste projecten in opstart	31.552	18.380	

1.Ontwikkeling MFA Hart van Zuid;

Aanleiding: de voorzieningen in het centrum een impuls geven en nieuwe huisvesting voor de school, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.

Geraamde investering: € 15,1 miljoen.

Status: gebiedsvisie is opgesteld, een voorbereidingskrediet voor het vervolg is aangevraagd.

2.Nieuwbouw zwembad;

Aanleiding: Een meningsvormende nota is door de raad behandeld met het voorkeursscenario voor nieuwbouw. Na een verkenning met de gemeente Beuningen om een intergemeentelijk zwembad te bouwen, is de uitwerking nu eerst gericht op instandhouding van het huidige zwembad voor de komende acht tot tien jaar, waarna nieuwbouw zal plaatsvinden in Wijchen.

Geraamde investering: € Nog niet bekend.

Status: Een voorstel is in voorbereiding over het in eerste instantie langer openhouden van het zwembad (8 tot 10 jaar).

3.Ontwikkeling MFA Hernen;

Aanleiding: functioneel verbeteren en verduurzamen, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.

Geraamde investering: € 3,3 miljoen (uitgaande van nieuwbouw).

Status: In voorbereiding.

Gewenste projecten, nog niet financieel vertaald

Onderstaande gewenste projecten zijn in voorbereiding, maar nog niet structureel financieel vertaald in voorliggende begroting.:

- Hart van Zuid gebiedsontwikkeling;

Aanleiding: We werken aan een nieuw Hart van Wijchen-Zuid. Een fijne omgeving waar het ook in de toekomst prettig wonen en leven is. Waar inwoners elkaar ontmoeten, winkelen, sporten, zorg kunnen krijgen en naar school kunnen gaan. Op 30 mei 2024 heeft de gemeenteraad nadere uitgangspunten vastgesteld voor het op te stellen masterplan. Aan de hand hiervan is een ontwerp voor het masterplan gemaakt. Dit ontwerp leggen we voor participatie aan inwoners en andere belanghebbenden. Op basis daarvan kan het plan worden vervolmaakt waarna het voor besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Geraamde investering: We verwachten € 3,5 miljoen bij te moeten dragen voor de gebiedsontwikkeling Hart van Zuid.

Status: Voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad, besluitvorming volgt eind 2026.

- Uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen;

Aanleiding: Er is behoefte aan uitbreiding bedrijventerreinen. We onderzoeken de mogelijkheid tot uitbreiding bij Bijsterhuizen en de vorm waarin we dit zouden kunnen doen.

Geraamde investering: Uitgangspunt minimaal budget neutraal.

Status: Aanvraag tot uitbreiding is door de provincie positief beoordeeld. Een voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad voor verdere uitvoering aan het onderzoek.

- Kruispunt randweg Noord;

Aanleiding: Door het kruispunt Randweg-Noord – Schoenaker om te vormen tot een kruispunt met verkeerslichten ontstaat er een herkenbaar en verkeerveilig kruispunt dat gebouwd is voor de toekomst. Hiervoor is een investeringsbudget nodig. Dit zijn de geschatte kosten o.b.v. de variantenstudie.

Geraamde investering: € 1,5 miljoen

Status: Krediet aanvraag in voorbereiding.

- Aanpak rotonde Bijsterhuizen-N847

Aanleiding: De rotonde heeft voor de toekomst (zowel zonder als met de A50 verbreding) onvoldoende capaciteit om het verkeer te verwerken. Aanpassing van het kruispunt is noodzakelijk om de doorstroming en verkeersveiligheid te waarborgen. Het is ook nodig voor de uitbreiding van bedrijventerrein Bijsterhuizen. Voor Wijchen is de bijdrage 25% van de investeringskosten.

Geraamde investering: € 4 miljoen totaal (25% daarvan voor Wijchen)

Status: Krediet aanvraag in voorbereiding.

- Atletiekhal en uitbreiding sportvelden Havenweg

Aanleiding: We zijn in voorbereiding op een voorstel voor de totstandkoming van een atletiekhal en uitbreiding van het aantal kunstgras voetbalvelden, padel- en tennisbanen.

Geraamde investering: Op het moment van opstellen van de begroting zijn de kostenramingen nog niet bekend.

Status: Voorstel in voorbereiding, eind 2026 / begin 2027 naar de gemeenteraad.

Risicoreserve grote investeringsprojecten

Voor de investeringsprojecten heeft de raad een risicoreserve ingesteld, waarmee prijsontwikkelingen en andere onvoorzienbare economische effecten zo nodig kunnen worden afgedekt. Inmiddels zijn er een aantal raadsbesluiten genomen waarmee inzet is gepleegd vanuit deze reserve:

Risicoreserve grote projecten	€ 10.000.000
Tussen Kasteel en Wijchens meer	€ -2.819.971
Kraanvogel	€ -154.894
Verduurzaming Mozaïek	€ -1.073.619
Aanvullend krediet Pro college	€ -200.000
Kraanvogel openbare ruimte	€ -75.000
Kraanvogel 1b aankoop gronden	€ -918.435
Hart van Zuid gebiedsontwikkeling	€ -3.500.000
Aanvulling risicoreserve t.l.v. algemene reserve	€ 3.741.918
Restant Risicoreserve grote projecten	€ 5.000.000

Voor het Hart van Zuid ligt inmiddels een raadsbesluit voor waarmee aanspraak wordt gedaan op € 3,5 miljoen uit de risicoreserve grote projecten.

Overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel presenteren we per programma de totale baten en lasten per jaar, inclusief de dotaties en onttrekkingen uit de reserves.

Baten en lasten totaal (Bedragen x €1.000)

Programma	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie	6.061	4.473	1.019	-1.679	581
Baten	-150.261	-150.557	-157.425	-161.865	-161.284
0 Bestuur en ondersteuning	-109.525	-112.242	-115.447	-116.775	-121.452
1 Veiligheid	-81	-72	-72	-72	-72
2 Verkeer en vervoer	-467	-399	-274	-274	-274
3 Economie	-1.039	-1.063	-1.063	-1.065	-1.065
4 Onderwijs	-761	-774	-774	-774	-774
5 Sport, cultuur en recreatie	-1.862	-1.468	-1.502	-1.528	-1.554
6 Sociaal domein	-22.054	-21.052	-21.849	-22.516	-19.740
7 Volksgezondheid en milieu	-11.322	-11.386	-13.255	-13.463	-13.028
8 Wonen en bouwen	-3.151	-2.101	-3.191	-5.400	-3.325
Lasten	156.322	155.030	158.444	160.187	161.864
0 Bestuur en ondersteuning	26.202	24.248	25.875	26.527	27.676
1 Veiligheid	4.936	5.531	5.819	6.020	6.228
2 Verkeer en vervoer	6.869	6.746	6.847	7.136	7.553
3 Economie	1.756	1.727	1.761	1.776	1.833
4 Onderwijs	4.551	5.278	5.461	6.116	7.105
5 Sport, cultuur en recreatie	14.374	14.178	14.116	14.401	14.812
6 Sociaal domein	77.987	77.903	78.526	77.710	76.260
7 Volksgezondheid en milieu	15.130	15.420	16.045	16.419	16.137
8 Wonen en bouwen	4.517	3.999	3.995	4.080	4.262
Reserve	-6.081	-4.680	-246	2.511	427
Dotaties	3.385	1.260	2.295	4.486	2.393
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	727	763	783	804	826
6 Sociaal domein	658	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	2.000	497	1.512	3.682	1.567
Onttrekkingen	-9.466	-5.940	-2.541	-1.975	-1.966
0 Bestuur en ondersteuning	-5.655	-3.500	-668	-382	-404
1 Veiligheid	-113	-113	-113	-113	-113
2 Verkeer en vervoer	-468	-394	-154	-154	-154
3 Economie	-28	0	0	0	0
4 Onderwijs	-8	-8	-8	-8	-8
5 Sport, cultuur en recreatie	-1.114	-1.631	-1.119	-1.171	-1.140
6 Sociaal domein	-1.509	-258	-475	-142	-142
7 Volksgezondheid en milieu	0	-4	-4	-4	-4
8 Wonen en bouwen	-572	-30	0	0	0
Totaal begroot	-20	-206	772	832	1.007

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht presenteren we de per programma de baten en lasten, alsmede de mutaties met reserves, voor zover dit **incidentele** posten betreft. De gemeente hanteert het principe 'structureel, tenzij...'. Dat betekent dat we alle baten en lasten onder het structurele perspectief laten vallen, tenzij duidelijk aantoonbaar is dat baten of lasten een incidenteel karakter hebben.

Bedragen x €1.000

Programma	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie	5.776	4.333	-905	-3.473	-1.381
Baten	-8.358	-5.391	-6.582	-8.937	-2.722
0 Bestuur en ondersteuning	-38	-15	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	-179	0	0	0	0
3 Economie	-90	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	-258	0	0	0	0
6 Sociaal domein	-4.956	-4.362	-4.447	-4.536	-1.155
7 Volksgezondheid en milieu	-527	-517	-622	-719	0
8 Wonen en bouwen	-2.311	-497	-1.512	-3.682	-1.567
Lasten	14.134	9.723	5.676	5.464	1.341
0 Bestuur en ondersteuning	2.792	2.281	40	0	0
1 Veiligheid	24	25	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	1.138	424	0	0	0
3 Economie	115	23	22	0	22
4 Onderwijs	149	18	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	2.261	1.324	301	209	165
6 Sociaal domein	6.061	4.829	4.612	4.536	1.155
7 Volksgezondheid en milieu	709	566	622	719	0
8 Wonen en bouwen	886	235	80	0	0
Reserve	-2.499	-4.333	695	3.473	1.381
Dotaties	2.658	497	1.512	3.682	1.567
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0
6 Sociaal domein	658	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	2.000	497	1.512	3.682	1.567
Onttrekkingen	-5.157	-4.830	-817	-209	-186
0 Bestuur en ondersteuning	-1.996	-3.118	-286	0	-22
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	-468	-394	0	0	0
3 Economie	-28	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	-687	-1.172	-198	-209	-165
6 Sociaal domein	-1.406	-116	-333	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0

Programmabegroting 2027

Programma	2026	2027	2028	2029	2030
8 Wonen en bouwen	-572	-30	0	0	0
Totaal begroot incidenteel	3.277	0	-210	0	0

Overzicht structurele baten en lasten

In onderstaand overzicht presenteren we de per programma de baten en lasten, alsmede de mutaties met reserves, voor zover dit **structurele** posten betreft. De gemeente hanteert het principe 'structureel, tenzij...'. Dat betekent dat we vrijwel alle baten en lasten onder het structurele perspectief laten vallen, tenzij duidelijk aantoonbaar is dat baten of lasten een incidenteel karakter hebben, dat niet meer dan drie jaar op rij zich voordoet.

Bedragen x €1.000

Programma	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie	285	141	1.924	1.794	1.962
Baten	-141.903	-145.166	-150.844	-152.929	-158.562
0 Bestuur en ondersteuning	-109.487	-112.227	-115.447	-116.775	-121.452
1 Veiligheid	-81	-72	-72	-72	-72
2 Verkeer en vervoer	-288	-399	-274	-274	-274
3 Economie	-949	-1.063	-1.063	-1.065	-1.065
4 Onderwijs	-761	-774	-774	-774	-774
5 Sport, cultuur en recreatie	-1.604	-1.468	-1.502	-1.528	-1.554
6 Sociaal domein	-17.098	-16.690	-17.402	-17.980	-18.585
7 Volksgezondheid en milieu	-10.794	-10.869	-12.632	-12.744	-13.028
8 Wonen en bouwen	-840	-1.604	-1.679	-1.718	-1.758
Lasten	142.188	145.307	152.768	154.722	160.523
0 Bestuur en ondersteuning	23.410	21.967	25.835	26.527	27.676
1 Veiligheid	4.912	5.506	5.819	6.020	6.228
2 Verkeer en vervoer	5.732	6.322	6.847	7.136	7.553
3 Economie	1.641	1.705	1.740	1.776	1.811
4 Onderwijs	4.402	5.260	5.461	6.116	7.105
5 Sport, cultuur en recreatie	12.113	12.855	13.815	14.192	14.647
6 Sociaal domein	71.926	73.074	73.914	73.174	75.105
7 Volksgezondheid en milieu	14.421	14.855	15.422	15.700	16.137
8 Wonen en bouwen	3.631	3.763	3.915	4.080	4.262
Reserve	-3.582	-347	-941	-962	-954
Dotaties	727	763	783	804	826
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	727	763	783	804	826
6 Sociaal domein	0	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	-4.310	-1.110	-1.724	-1.766	-1.780
0 Bestuur en ondersteuning	-3.659	-382	-382	-382	-382
1 Veiligheid	-113	-113	-113	-113	-113
2 Verkeer en vervoer	0	0	-154	-154	-154
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	-8	-8	-8	-8	-8
5 Sport, cultuur en recreatie	-426	-459	-920	-961	-976
6 Sociaal domein	-102	-142	-142	-142	-142

Programmabegroting 2027

Programma	2026	2027	2028	2029	2030
7 Volksgezondheid en milieu	0	-4	-4	-4	-4
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Totaal begroot structureel	-3.297	-206	983	832	1.007

Totaaloverzicht taakveldraming

In onderstaande tabel presenteren we de baten en lasten per taakveld. Het eerste getal van een taakveld geeft tevens het betreffende programma aan. Baten zijn met een negatief getal opgenomen, lasten met een positief getal.

Baten en lasten: Bedragen x €1.000

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-159.727	-156.496	-159.967	-163.840	-163.250
0.1 Bestuur	-150	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	-9.466	-5.940	-2.541	-1.975	-1.966
0.2 Burgerzaken	-1.078	-1.011	-1.021	-1.021	-1.021
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-438	-443	-3.681	-3.688	-3.696
0.4 Overhead	-970	-965	-974	-996	-1.019
0.5 Treasury	-475	1.577	1.492	1.701	1.886
0.61 OZB woningen	-8.126	-8.411	-9.388	-9.727	-10.086
0.62 OZB niet-woningen	-5.149	-5.416	-5.979	-6.128	-6.288
0.64 Belastingen overig	-406	-419	-433	-447	-462
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-92.733	-97.154	-95.463	-96.469	-100.766
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-81	-72	-72	-72	-72
2.1 Verkeer en vervoer	-467	-399	-274	-274	-274
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	-17	-19	-19	-19	-19
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-526	-552	-552	-554	-554
3.4 Economische promotie	-496	-491	-491	-491	-491
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-173	-173	-173	-173	-173
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-588	-601	-601	-601	-601
5.1 Sportbeleid en activering	-258	-190	-195	-200	-205
5.2 Sportaccommodaties	-1.427	-1.248	-1.277	-1.298	-1.319
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4 Musea	-3	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	-3	-3	-3	-3	-3
5.6 Media	-41	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-130	-28	-28	-28	-28

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.968	-4.484	-4.571	-4.661	-1.282
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-15.296	-14.963	-15.539	-16.112	-16.700
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	-932	-857	-677	-677	-677
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-68	-73	-78	-84	-90
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-360	-373	-382	-392	-402
6712 Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0
6713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	-416	-426	-426
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	0
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	0
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0
6791 PGB WMO	0	0	0	0	0
6792 PGB Jeugd	0	0	0	0	0
6811 Beschermd wonen (WMO)	-396	-303	-185	-164	-164
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0
6821 Jeugdbescherming	0	0	0	0	0
6822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-34	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	-535	-588	-694	-791	-73
7.2 Riolerings	-4.659	-4.693	-4.778	-4.851	-4.923
7.3 Afval	-5.441	-6.039	-6.415	-6.450	-6.660
7.4 Milieubeheer	-687	-65	-1.368	-1.370	-1.372
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	-120	-90	-90	-90	-90
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-974	0	0	-3.682	-1.567

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
8.3 Wonen en bouwen	-2.057	-2.011	-3.101	-1.628	-1.668
Lasten	159.707	156.290	160.739	164.672	164.257
0.1 Bestuur	4.179	4.121	4.067	4.187	4.356
0.10 Mutaties reserves	3.385	1.260	2.295	4.486	2.393
0.2 Burgerzaken	1.658	1.745	1.681	1.735	1.792
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.363	1.324	4.599	4.648	4.695
0.4 Overhead	18.833	19.500	18.181	18.763	19.425
0.5 Treasury	-763	-2.948	-3.175	-3.348	-3.150
0.61 OZB woningen	760	358	371	384	396
0.62 OZB niet-woningen	66	63	65	67	69
0.64 Belastingen overig	93	85	87	90	93
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	13	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.641	3.942	4.194	4.331	4.471
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.295	1.589	1.625	1.689	1.757
2.1 Verkeer en vervoer	6.300	6.242	6.085	6.362	6.768
2.2 Parkeren	522	454	713	724	735
2.5 Openbaar vervoer	47	49	50	50	51
3.1 Economische ontwikkeling	781	794	804	815	826
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23	46	48	50	53
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	230	222	230	238	247
3.4 Economische promotie	722	666	680	673	707
4.1 Openbaar basisonderwijs	337	338	343	347	351
4.2 Onderwijshuisvesting	2.087	2.789	2.871	3.414	4.295
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.126	2.151	2.248	2.355	2.458
5.1 Sportbeleid en activering	578	556	572	583	599
5.2 Sportaccommodaties	5.589	5.520	5.375	5.522	5.611
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	796	765	779	793	807
5.4 Musea	467	477	473	486	500
5.5 Cultureel erfgoed	93	97	99	101	103
5.6 Media	1.218	1.228	1.089	1.117	1.147
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.632	5.535	5.729	5.799	6.045
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.613	8.788	8.813	9.183	5.883
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.265	1.226	1.274	1.324	1.376
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.247	1.357	1.412	1.472	1.536
6.23 Toegang en	1.044	848	1.098	1.071	1.113

Taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
eerstelijnsvoorzieningen Integraal					
6.3 Inkomensregelingen	19.907	20.079	20.551	22.210	22.959
6.4 WSW en beschut werk	4.410	4.193	3.918	3.550	3.358
6.5 Arbeidsparticipatie	4.597	4.816	4.990	5.232	5.498
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.665	2.722	2.823	2.929	3.041
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	5.735	6.262	6.139	3.030	3.054
6712 Begeleiding (WMO)	4.095	4.156	4.209	4.232	4.340
6713 Dagbesteding (WMO)	1.100	1.142	1.178	1.214	1.249
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	252	196	204	214	224
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	410	363	198	207	220
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.753	12.037	11.913	11.815	12.119
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	341	641	642	643	645
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	19	33	34	36	37
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.508	5.577	5.690	5.832	5.978
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	637	31	32	34	35
6791 PGB WMO	150	157	161	166	171
6792 PGB Jeugd	227	242	250	258	266
6811 Beschermd wonen (WMO)	346	301	185	172	195
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	137	130	133	138	143
6821 Jeugdbescherming	1.089	1.055	1.085	1.116	1.149
6822 Jeugdreclassering	239	259	266	274	281
6.91 Coördinatie en beleid WMO	662	729	745	761	778
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	540	566	582	596	612
7.1 Volksgezondheid	3.147	3.290	3.455	3.648	3.028
7.2 Riolering	3.822	3.831	3.897	3.953	4.007
7.3 Afval	4.516	5.013	5.343	5.371	5.538
7.4 Milieubeheer	3.622	3.263	3.321	3.418	3.533
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	24	24	28	29	30
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.198	1.691	1.634	1.711	1.791
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	67	105	109	113	117
8.3 Wonen en bouwen	2.251	2.202	2.253	2.256	2.354
Totaal begroot	-20	-206	772	832	1.007

Geprognosticeerde balans

Balans (x €1.000)

Balanspost	Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Activa	155.303	131.808	153.920	167.695	167.596	163.759
Vaste activa	102.483	110.326	149.466	161.265	164.497	158.386
Immateriele vaste activa	1.225	1.225	0	0	0	0
Materiele vaste activa	83.483	97.111	141.256	153.741	158.530	152.911
Financiële vaste activa	17.775	11.990	8.210	7.524	5.967	5.475
Vlottende activa	52.820	21.482	4.454	6.430	3.099	5.373
Voorraden	205	-5.703	-6.648	-4.736	-7.283	-5.316
Debiteuren en overige kortlopende vorderingen	18.027	18.027	5.000	5.000	5.000	5.000
Rekening courant Rijk	30.861	5.958	2.902	2.966	2.182	2.489
Liquide middelen	527	0	0	0	0	0
Overlopende activa	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200
Passiva	155.303	131.808	153.920	167.695	167.596	163.759
Eigen vermogen	88.028	75.869	70.052	69.038	70.721	70.144
Algemene reserves	28.426	20.386	19.931	19.852	19.080	18.226
Bestemde reserves	53.176	55.463	49.915	49.958	52.473	52.925
Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	6.426	20	206	-772	-832	-1.007
Vreemd vermogen	43.662	44.673	51.931	73.710	79.687	76.380
Voorzieningen	29.323	31.552	31.337	23.913	19.674	18.763
Geldleningen o/g	14.339	13.121	20.594	49.797	60.013	57.617
Vlottende passiva	23.613	11.266	31.937	24.947	17.188	17.235
Kortlopende schulden	4.076	4.076	4.076	4.076	4.076	4.076
Overlopende passiva	19.537	7.190	27.861	20.871	13.112	13.159

Indicatoren

In onderstaande tabel hebben we de verplichte indicatoren opgenomen die de BBV voorschrijft. De verplichte indicatoren zijn vooral bedoeld om onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. Wij sturen als gemeente voor een groot deel niet specifiek op deze indicatoren. We presenteren hier de meest recente waardes.

Op [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarsstaatjegemeente.nl) zijn de actuele waarden terug te vinden.

Naam Indicator	Eenheid	Waarde Wijchen
Overhead	% van totale lasten	11,3
Verwijzing Halt	Aantal per 1.000 jongeren	7
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,7
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,2
Functiemengingen (verhouding tussen banen en woningen)	% verhoudingen tussen banen en woningen	51,6
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 65 jaar	169,5
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	4,9
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	22
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	2,0
Niet sporters	% Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet	39,2
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar	770,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	5
Netto Participatiegraad	% van de werkzame beroepsbevolking	75
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	225
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners	92
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	% het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	17
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	% Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen	0,9
Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering	% Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar)	0,3

Naam Indicator	Eenheid	Waarde Wijchen
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	740
Omvang huishoudelijk restafval	kg/inwoners	84
Hernieuwbare elektriciteit	% Het aandeel zelf opgewekte energie ten opzichte van het totale energiegebruik	32,8
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	450
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	16,3
Demografische druk	% Het percentage van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar	77,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	943
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	974

Berekening EMU saldo Wijchen

Omschrijving	2026	2027	2028
	Conform Perspectiefnota 2026	Volgens begroting 2027	Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. intrekking uit reserves	-6.061	-4.473	-1.019
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	13.628	44.145	12.485
3 Mutatie voorzieningen	2.229	-215	-7.424
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	-945	1.192
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekening EMU-saldo (=1-2+3-4-5)	-17.460	-47.888	-22.840

Bijlagen

Bijlage 1. Risicomatrix

Onderwerp	Maximaal Risico	Factor	Gewogen risico
MGR Rijk van Nijmegen	357.000	1,00	357.000
GGD	194.847	1,00	194.847
WDW	1.323.000	0,10	898.317
Lopende bouwgrondexploitaties	21.045.000	0,19	2.430.000
Bouwgrondexploitaties in voorbereiding	1.559.000	0,25	389.750
Bouwleges	200.000	0,50	100.000
Gemeentelijke vastgoed	300.000	0,50	150.000
Gemeentelijke vastgoed kasteelpoort	50.000	0,10	5.000
Algemene uitkering	400.000	0,50	200.000
Sociaal domein Jeugd/WMO	1.600.000	0,10	160.000
Juridische procedures	1.439.500	0,10	143.950
Fiscaliteit	1.000.000	0,10	100.000
Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het besluit 'Luchtkwaliteit en Externe veiligheid'	300.000	0,10	30.000
Aanpak saneringswoningen	100.000	0,10	10.000
Milieu bodemverontreiniging	0	0	0
Onvoorziene noodzakelijke bodemsanering	150.000	0,20	30.000
Verstrekke hypotheke aan ambtenaren	1.165.000	0,10	116.500
Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties	69.642.000	0,01	696.420
Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. Sport	778.000	0,10	77.800
Crisis algemeen	1.000.000	0,10	100.000
Databeveiliging	250.000	0,25	62.500
AVG	6.000.000	0,10	600.000
Totaal	108.853.347		6.862.084
Vaste minimumwaarde (o.b.v. bedragen per inwoner)		50,00	2.076.850
Gewenste ondergrens Algemene Reserve			8.928.934

Bijlage 2. Investeringslijst

In onderstaande tabel nemen we de investeringen op, waarvan we verwachten ze in 2027 af te ronden en op te leveren.

Investerings 2027

Nr	Omschrijving	Bedrag	Raadsbesluit nog benodigd
1	Stemhokjes Vervanging inv. 2009	€ 22.500	Nee
2	Uitvoeringsprogramma Wegen 2027	€ 2.699.686	Nee
3	VRI 1 Havenweg - Graafseweg	€ 132.000	Nee
4	VRI 2 Leemweg - Graafseweg	€ 126.000	Nee
5	Afkoppelprojecten 2027	€ 300.000	Nee
6	Verbetermaatregelen Balgoij n.a.v. BRP/SSW	€ 330.000	Nee
7	Uitvoeringsprogramma OVL 2027 armaturen	€ 968.043	Nee
8	UP OVL 2027 masten	€ 263.238	Nee
9	UP OVL 2027 dim en detectie	€ 950.401	Nee
10	Uitbreiding hemelwaterberging Woezik	€ 100.000	Nee
11	Parkeergarage TKWM	€ 6.150.000	Nee
12	Asielzoekerscentrum AZC	€ 21.000.000	Nee
13	Sportvelden Havenweg	€ 8.559.000	Nee
14	Sportaccommodaties Havenweg	€ 7.023.000	Nee
15	Uitvoeringsprogramma kunstwerken 2027	€ 404.000	Nee
Totaal investerings		€ 49.027.868	

De kapitaallasten voortkomend uit bovenstaande investeringen zijn structureel opgenomen in de voorliggende begroting. Per investering geven we aan of er nog een apart raadsbesluit benodigd is. Voor vervangingsinvesteringen en investeringen die al door de raad zijn vrijgegeven geeft de raad met bovenstaande lijst de investeringsbedragen vrij voor 2027.

Bijlage 3. Verloop reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel laten we het verloop zien van de reserves en voorzieningen, vanaf de vastgestelde jaarrekening t/m 31-12-2027. Voor een specificatie en doorkijk t/m 2030 per reserve / voorziening, verwijzen we naar het boekwerk Reserves en voorzieningen Wijchen Begroting 2027.

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

- Reserves en Voorzieningen Begroting 2027.pdf

Bedragen x €1.000

Naam	1-1-2026	1-1-2027	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2027
Algemene reserve	28.427	20.386	719	1.174	19.931
AR: Algemene Reserve	28.427	20.386	719	1.174	19.931
Bestemmingsreserve	10.290	12.852	555	3.824	9.583
BR: Legaat v. Cooth	160	160	0	0	160
BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	82	82	0	0	82
BR: Beeldende kunst	30	30	10	10	30
BR: Eenmalige middelen	674	30	0	30	0
BR: Pensioenen wethouders	441	258	0	258	0
BR: Renovaties Sportvelden	1.073	1.423	445	1.573	296
BR: Landschapsontwikkelingsplan (LOP)	312	302	0	25	277
BR: Duurzaamheidslening	458	458	0	0	458
BR: Groenvoorziening Loonse waard	45	45	0	0	45
BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	150	150	0	0	150
BR: Duurzaamheid	602	602	0	0	602
BR: Startersleningen	110	110	0	0	110
BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	30	35	5	0	40
BR: Cultuurhistorie	20	0	0	0	0
BR: Integratie en participatie statushouders	345	345	0	0	345
BR: RSA Tennis	239	266	95	281	80
BR: Revolverend fonds duurzaamheid	105	105	0	0	105
BR: risicoreserve grote projecten	4.760	5.000	0	0	5.000
BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties	17	17	0	0	17
BR: Woonfonds bestaande wijken	500	1.169	0	0	1.169
BR Cultuur ontwikkelingsfonds	85	85	0	0	85
BR: Cultuur	52	36	0	0	36
BR: Implementatie toetreding BSR	0	1.647	0	1.647	0
BR: Woonfonds	0	497	0	0	497
Egalisatiereserve	16.259	12.180	91	1.381	10.890
ER: Actualiseren omgevingsplannen	58	43	0	0	42
ER: Gymmaterialen	437	397	91	123	365
ER: WMO	750	750	0	0	750
ER: WWB I-deel	0	0	0	0	0
ER: Verkiezingen	100	100	0	100	0
ER: Onderhoud Overige gebouwen	3.161	0	0	0	0
ER: gemeentelijke monumenten	160	160	0	0	160
ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	18	18	0	0	18

Naam	1-1-2026	1-1-2027	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2027
ER: Jeugdwet	4.002	3.326	0	116	3.210
ER: Openbare verlichting	301	301	0	233	68
ER: wegen en civiele kunstwerken	1.055	868	0	100	768
ER: Groen	1.317	1.317	0	10	1.307
ER: Exploitatiesaldo tijdelijke huisvesting Vluchtelingen	3.702	3.702	0	0	3.702
ER: Beschermd wonen	1.199	1.199	0	699	500
Afschrijvingsreserve	26.627	30.431	117	1.106	29.442
Afs.R: Brandweerkazerne	2.409	2.295	0	113	2.182
Afs.R: Kulturhus Bergharen	998	957	0	42	915
Afs.R: Gemeentewerf	582	555	0	27	529
Afs.R: MFA Huurlingsedam	289	279	0	11	268
Afs.R: Sportzaal achterlo	9	8	0	2	6
Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	310	289	0	21	269
Afs.R: Centrale Sporthal	4.953	4.766	0	187	4.580
Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	263	234	0	29	205
Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	117	112	0	6	106
Afs.R: Gemeentekantoor	4.668	4.312	0	356	3.957
Afs.R: Verduurzaming Mozaïek	1.296	1.273	0	65	1.208
Afs.R: Automatische berekening	127	120	0	7	112
Afs.R: Leefbaarheid Hernen Bergharen	450	425	0	25	400
Afs.R. RSA	1.218	2.019	0	193	1.827
Afs.R. Oosterpark	239	152	0	15	137
Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	37	33	0	3	30
Afs.R: Bouw parkeergarage TKWM	6.150	6.150	0	0	6.150
Afs.R: Pro College	195	190	0	5	185
Afs.R: Zwembad	2.316	2.432	117	0	2.549
Afs.R: Havenweg	0	3.830	0	0	3.830
Voorziening	29.323	31.552	4.419	4.633	31.337
VZ: Pensioenen wethouders	8.098	8.098	0	0	8.098
VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	272	89	0	34	55
VZ: Rationeel rioolbeheer	11.591	11.398	1.265	501	12.163
VZ: Mechanische riolering	5.789	6.035	375	236	6.174
VZ: Baggeren waterpartijen	349	361	66	319	107
VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	1.132	1.140	80	226	995
VZ: Tariefsegalisatie Riolering	1.627	1.552	0	0	1.552
VZ: Tariefsegalisatie Reinigingsheffing	465	465	0	70	395
VZ: Groot onderhoud gebouwen	0	2.414	2.633	3.248	1.798

Bijlage 4. Mutaties bestaand beleid

Mutaties bestaand beleid (x €1.000)

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
1	Aansluiting opbrengsten verhuur gemeentewerf Wijchen	Per abuis zijn de huuropbrengsten van de WDW voor het gebruik van de gemeentewerf van Wijchen structureel te hoog in de meerjarenraming opgenomen. Middels deze bijstelling worden de ramingen ook in overeenstemming gebracht met de meerjarenraming van de huurlasten van die gemeentewerf bij de WDW.	-15	-16	-16	-17
2	Inkomsten uit kale huur verhuur accommodaties	Bijstelling van de huurinkomsten die gegeneerd worden uit verhuur van de Multi functionele accommodaties, voornamelijk uit het MFA Noorderlicht.	24	24	24	24
3	Dotatie reserve Renovatie Sportvelden Accommodatie Tennis (RSA)	Bijstelling van de dotatie aan de reserve aan de hand van de nieuwe schouw voor het onderdeel Renovatie Sportvelden Accommodatie Tennis (RSA). Het prijsniveau van de renovatie van de toplagen zijn bijgesteld conform de schouwrapport dat dit jaar heeft plaats gevonden.	-4	-5	-7	-9
4	Lening MHCW	Het betaalschema van de vereniging MHCW loopt af. Door het feit dat de lening is afbetaald deze structurele inkomsten, die in de begroting was opgenomen.	0	0	-8	-15
5	Dotatie aan de reserve Renovatie Sportvelden Accommodatie (RSA)	De dotatie aan de reserve wordt bijgesteld op basis van de nieuwe schouw voor het onderdeel Renovatie Sportvelden Accommodatie (RSA). De geraamde kosten voor de renovatie van de toplagen zijn aangepast conform de bevindingen uit het schouwrapport dat dit jaar is opgesteld.	-23	-33	-36	-47
6	Korting participatiewet algemene uitkering	In de circulaire is de gemeente gekort op de algemene uitkering voor het onderdeel participatiewet, specifiek de bijstand jongeren norm. Wij hebben deze kosten al op de meest actuele data opgenomen, waardoor we de korting hier	-18	-25	-35	-35

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
		niet op kunnen toepassen. Dat leidt tot een nadeel.				
7	Subsidie indexatie museum	Het museum komt in aanmerking voor indexatie van de subsidie die zijn ontvangen van de gemeente. Om deze tegemoetkoming te voldoen stellen we het budget bij.	-10	-10	-10	-10
8	Logopedische dienstverlening inkomsten.	De tarieven die aan de gemeente Beuningen worden gefactureerd, zijn in de afgelopen jaren geïndexeerd. Hierdoor genereert de gemeente hogere inkomsten.	10	10	10	10
9	Vervangen verkeersregelininstallatie (VRI)	In verband met de technische onderhoudsstaat moeten in 2027 twee VRIs die in beheer zijn van de provincie vervangen worden. Hierop is de potenttheorie van toepassing. Dit houdt in dat wanneer een VRI aansluit op een of meerdere wegen van een andere beheerder, de onderhoudskosten van de VRI naar rato verdeeld worden over de betrokkenen. De Gemeente verbindt zich om bij wijze van een eenmalige afkoopsom voor de duur van vijftien jaar 50 procent van de berekende onderhoud- en exploitatiekosten aan de Provincie te betalen.	0	-21	-21	-22
10	Energielasten OVL	Op de energiekosten voor openbare verlichting wordt niet de verwachte besparing gerealiseerd. Dit heeft te maken met de uitstel van de vervangingsinvesteringen. De raad wordt hierover nader geïnformeerd via een nota. Hier tegenover staan lagere kapitaallasten vanwege de uitgestelde vervangingsinvesteringen.	-84	-81	-77	-74
11	Gerechtelijke procedures burgerzaken	De afgelopen twee jaar hebben we incidenteel geld vrijgemaakt voor externe expertise op het gebied van gerechtelijke procedures burgerzaken. We gaan er vanuit dat we dit moeten continueren.	-10	-10	-10	-10
12	Bijstelling verwachtingen bouwleges	Naast het aanpassen van het tarief, verwachten we de komende jaren meer vergunningen te verlenen voor de (ver)bouw van woningen en overige gebouwen. Voor 2027 hadden we hier al een bedrag voor opgenomen.	130	205	244	284
13	Subsidie indexatie bibliotheek	De bibliotheek komt in aanmerking voor indexatie van de	-30	-30	-30	-30

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
		subsidie die zijn ontvangen van de gemeente. De indexering van de budgetten in onze begroting sluiten we hiermee aan op de feitelijke indexatie.				
14	Ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag	Met ingang van 1 januari 2027 bestaat er een wettelijke grondslag om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kennen. Een beweging die past in een ontwikkeling naar proactieve dienstverlening en het voorkomen van niet-gebruik. Hiermee geven we ook uitvoering aan een van de aanbeveling uit het Rekenkamerrapport over de effectiviteit van ons armoedebeleid.	-20	-20	-20	-20
15	Schoonmaak gymzalen	De schoonmaakkosten bij onze gymzalen zijn gestegen, op basis van een nieuwe overeenkomst moeten we onze budgetten ophogen bij Achterlo, Buizerd, Slingerd, Zuid en Suikerberg.	-28	-29	-30	-30
16	Overig	Overige technische wijzigingen kleiner dan 10k	19	-13	-12	-11
Totaal bestaand beleid			-59	-53	-33	-11

Bijlage 5. Nieuw beleid structureel

Nieuw beleid structureel

(x € 1.000)

Nr	Onderwerp	Toelichting	Invester ing	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid							
1	Structureel maken middelen Herstelgerichte inloop Ixta Noa het Mozaïek	De overname van de pilot Herstelgerichte Inloop van Integraal Herstel door Ixta Noa in het Mozaïek is positief geëvalueerd. Het aanbod is een aanvulling op de inloop Ixta Noa Noorderlicht en een versterking op passend aanbod in de keten. Voor de komende jaren is een indexatie van 3% berekend.		-66	-68	-70	-72
2	Kamers met Aandacht	Stichting Kamers met Aandacht biedt jongeren in een kwetsbare positie een veilige woonplek bij particulieren, in combinatie met ambulante begeleiding, zodat zij in een rustige en ondersteunende omgeving kunnen werken aan hun persoonlijke ontwikkeling en toekomst. Er zijn momenteel meerdere geïnteresseerde verhuurders in Wijchen. Er kunnen echter geen jongeren uit Wijchen worden aangemeld omdat de gemeente geen contract meer heeft met Kamers met Aandacht. Omdat er geen aanbod is zijn er de laatste tijd geen aanmeldingen van jongeren geweest. Het Sociaal Team geeft aan dat er wel behoefte is. In 2029 evalueren we het gebruik en beoordelen we of een heroverwering noodzakelijk is.		-17	-17	-17	-17
3	Dekking kamer met aandacht	Binnen de middelen voor beschermd wonen kunnen we de kosten voor Kamers met aandacht dekken.		17	17	17	17
4	Hervormingsagenda Jeugd	Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030. De Hervormingsagenda Jeugd vraagt gemeenten om vanaf 2028 te werken met stevige lokale teams die voldoen aan nieuwe		50	-264	20	11

Nr	Onderwerp	Toelichting	Invester ing	2027	2028	2029	2030
		landelijke eisen. Dit vraagt de komende jaren om investeringen in het Sociaal Team. Voor inhoudelijke toelichting verwijzen we naar het speerpunt jeugd in programma 6. Hier nemen we het saldo op van de structurele formatiekosten versus de terugverdieneffecten van de lagere zorginkoop. Het tekort in 2028 dekken we incidenteel af.					
5	Stichting StartUp	Voortzetting Stichting StartUp samenwerkingsovereenkomst 2027 t/m 2031.		-5	-5	-5	-5
6	Verhoging tarief bouwleges	Al jaren hanteren we een vast tarief voor de vergunningverlening van (ver)bouw in Wijchen. Om richting het kostendeckendheidspercentage te gaan verhogen we het tarief van 2,3 promille van de bouwsom, naar 2,9 promille.		265	265	265	265
7	Snelfietsroute Oss Wijchen Nijmegen	Inmiddels is er een ontwerp voor de fietsroute en een kosteninschatting voor de benodigde investeringen en momenteel wordt gewerkt aan de totstandkoming van een bestuursovereenkomst tussen gemeente Wijchen en Oss en Provincies Brabant en Gelderland. Met dit krediet van EUR 700k dekken we het Wijchense aandeel in de benodigde totale investering van circa 7,5 miljoen euro. De route loopt richting Oss vanaf het station Wijchen via de Stationslaan, de Beemd, Lagestraat en Ekenseweg richting de Maasbrug. Daar gaat de route dus van Gelderland over op het Brabantse fietsnetwerk via Herpen, Koolwijk en Berghem naar Oss. Richting Nijmegen loopt de route vanaf het station Wijchen via de Stationslaan, Nieuweweg, de Teersdijk en Van Rosenburgweg richting Station Dukenburg.	700	0	-21	-21	-20
8	Uitbreiding uren evenementen	We zien dat we het met de huidige capaciteit niet redden om de vele en grote evenementen ambtelijk volledig te ondersteunen. Hiervoor achten we een uitbreiding van 8 uur noodzakelijk.		-22	-22	-22	-22
Pm							

Nr	Onderwerp	Toelichting	Invester ing	2027	2028	2029	2030
9	Sporthal en uitbreiding velden Havenweg	We zijn in voorbereiding op een voorstel voor de totstandkoming van een atletiekhal en uitbreiding van het aantal kunstgras voetbalvelden, padel- en tennisbanen. Op het moment van opstellen van de begroting zijn de kostenramingen nog niet bekend.		0	0	0	0
10	Wijchense Armoede Aanpak	Het huidige beleidsplan armoede en geldzorgen loopt in 2027 af. Voor de volgende 4 jaar wordt een nieuw beleidsplan opgemaakt onder de noemer de Wijchense Armoede Aanpak. Het coalitieakkoord noemt waar accenten op worden gelegd. De insteek is om het nieuwe beleid budgetneutraal uit te voeren. Toch zal voor een aantal acties extra budget nodig zijn, los van de benodigde personele capaciteit. De totale kosten worden in de loop van het jaar duidelijk.		0	0	0	0
11	Lokaal Uitvoeringsplan Dak- en Thuisloosheid	In 2026 wordt een begin gemaakt met het Lokaal Uitvoeringsplan Dak- en Thuisloosheid als vervolg op het Regionaal Uitvoeringsplan Dak - en Thuisloosheid. In 2027 en de jaren daarna zal dit een vervolg krijgen. Wat dit concreet betekent voor de gemeente Wijchen is nu nog niet duidelijk.		0	0	0	0
Totaal nieuw beleid				222	-115	167	156

Bijlage 6. Mutaties incidenteel perspectief

Mutaties incidenteel perspectief (x € 1.000)

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
Bestaand beleid			-217	-54	0	-14
1	Bouwleges	In de Perspectiefnota van 2023 hadden we de bouwleges voor 2027 verhoogd vanwege meer inkomsten uit projecten. We zien de komende jaren een stabiele voorraad projecten op ons afkomen en nemen daardoor alle opbrengsten op in het structurele perspectief. De incidentele opbrengsten laten we hiermee vervallen.	-217	0	0	0
2	Wijchen Schaatst	Voortzetting structureel budget voor Wijchen Schaatst.	0	-14	0	-14
3	Schadevergoedingen overige eigendommen	Eens per zes jaar dienen alle panden van de gemeente getaxeerd te worden om niet onderverzekerd te raken. De laatste keer was in 2022.	0	-40	0	0
4	Extra onderhoud asfalt	Meerdere wegen zijn onder het vastgestelde kwaliteitsniveau gezakt. Via de egalisatiereserve wegen willen we deze wegen weer terug op het vastgestelde niveau krijgen.	-100	0	0	0
5	Extra onderhoud asfalt	Dekking reserve	100	0	0	0
Nieuw beleid			-417	264	0	0
6	Opening en boekpresentatie in het jaar van Emilia van Nassau	Voor de opening van het jaar van Emilia van Nassau wordt een werkbudget van EUR 5.000 aangevraagd. Daarnaast is van 1 november t/m 1 mei gemiddeld 8 uur extra inzet per week van een projectleider nodig, waarvan de kosten op EUR 17.680 worden geraamd. Tot die tijd worden de voorbereidingen uitgevoerd binnen de reguliere uren.	-23	0	0	0
7	Aanpak Voorkomen Escalatie	In het Uitvoeringsplan Tweestromenland dat hoort bij het Integraal Veiligheidsplan, is afgesproken om zorg en veiligheid beter met elkaar te verbinden. Om dit te bereiken wordt de Aanpak	-29	0	0	0

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
		Voorkomen Escalatie (AVE) ingevoerd. AVE is een ordening voor casus- en procesregie. In de praktijk bleek dat de invoering meer tijd en inzet vraagt dan vooraf was ingeschat. Daarom zal een belangrijk deel van de werkzaamheden pas in 2027 worden uitgevoerd. Hiervoor zijn aanvullend financiële middelen nodig.				
8	Uitvoering Motie 8 Femicide	We doen al veel op basis van de Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid, maar er kan nog meer worden gedaan. We willen dwingende controle (intieme terreur/femicide) sneller kunnen aanpakken. De problematiek moet vaker, eerder en beter worden herkend. De gemeenteraad heeft ingestemd met de Motie 08 PRO VVD K8W Emlia CDA D66 huiselijk geweld en femicide. Voor de uitvoering van de motie is naar schatting EUR 12.000 nodig die nog niet beschikbaar zijn in de begroting.	-12	0	0	0
9	Subsidie Stichting Rijhal Bergharen	Stichting Rijhal Bergharen heeft een subsidie aangevraagd voor de aanleg van een buitenrijpiste / sportveld. Het betreft een eenmalige projectsubsidie.	-50	0	0	0
10	Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA) Lokaal	Landelijke uitkering om de ambities en doelen uit het AZWA vorm te geven. Hier ramen we de specifieke uitkering die we van het Rijk ontvangen.	517	622	719	0
11	AZWA Lokaal	Landelijke uitkering om de ambities en doelen uit het AZWA vorm te geven. Hier ramen we het bestedingsplan 2027-2029.	-517	-622	-719	0
12	Actualisatie Nota Ruimtelijke Kwaliteit	Op basis van ervaringen in de praktijk, beleidsmatig en in lijn met de Omgevingswet is een nieuwe nota nodig. De nota wordt een bijlage bij het nieuwe Omgevingsplan. Hiervoor is externe ondersteuning noodzakelijk.	-75	0	0	0
13	Opstellen/actualiseren IBOR-plan	In 2027 moet er een nieuw IBOR plan worden opgesteld voor de periode 2028 t/m 2032. Externe ondersteuning is hierbij noodzakelijk.	-50	0	0	0
14	Nulmeting Boomkroonvolume	Op basis van landelijk wetgeving dient inzichtelijk gemaakt te worden wat de kroonbedekking/ boomkroonvolume is van alle bomen binnen de bebouwde kom(men) van de gemeente.	-25	0	0	0

Nr	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
15	Actualiseren archeologische verwachtingen- en beleidskaart Wijchen	De huidige archeologische kaart is verouderd en moet geactualiseerd worden. De gemeente heeft de plicht om archeologische informatie up to date te houden en die informatie inzichtelijk te maken in het Omgevingsplan. Met een geactualiseerde verwachtingskaart voldoen we aan die verplichting.	-17	0	0	0
16	Centraal tellen verkiezingsuitslagen	We willen in 2027 een pilot draaien met het centraal tellen van de verkiezingsuitslagen. We gaan een centraal stembureau inrichten om op naamniveau tellen.	-16	0	0	0
17	Dekking Hervormingsagenda Jeugd	Bij het structureel nieuw beleid nemen we de uitzetting mee voor de uitwerking van de hervormingsagenda jeugd. Hier nemen we de dekking op vanuit de egalisatiereserve. Voor inhoudelijke toelichting verwijzen we naar het speerpunt jeugd in programma 6.	0	264	0	0
18	Projectleider Wijchense Armoede Aanpak	Het huidige beleidsplan armoede en geldzorgen loopt in 2027 af. Voor de volgende 4 jaar wordt een nieuw beleidsplan opgemaakt onder de noemer de Wijchense Armoede Aanpak. Het coalitieakkoord noemt waar accenten op worden gelegd. De insteek is om het nieuwe beleid budgetneutraal uit te voeren. Toch zal voor een aantal acties extra budget nodig zijn, los van de benodigde personele capaciteit.	-96	0	0	0
19	VTH beleid	Voor de uitvoering van de motie 'wensen en bedenkingen basis op orde VTH' hebben we uitvoeringsgeld nodig.	-25	0	0	0
PM			0	0	0	0
20	Sporthal en uitbreiding velden Havenweg	We zijn in voorbereiding op een voorstel voor de totstandkoming van een atletiekhal en uitbreiding van het aantal kunstgras voetbalvelden, padel- en tennisbanen. Op het moment van opstellen van de begroting zijn de kostenramingen nog niet bekend.	0	0	0	0
Totaal incidentele mutaties			-634	210	0	-14

Bijlage 7. Incidenteel perspectief totaal

Totaal incidenteel perspectief (x € 1.000)

Onderwerp	Ink / Uitg	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2024					
Opbrengst bouwleges	i	217	0	0	0
Kosten bouwleges	u	-150	0	0	0
Integrale aanpak bedrijventerrein Oost: Omgevingsplan Bedrijventerrein Wijchen Oost	u	-30	0	0	0
Begroting 2025					
Ondernemers Awards Wijchen verschuiving	u	0	-8	0	-8
Perspectiefnota 2025					
Speel-o-theek Mozaïek	u	-10	0	0	0
Begroting 2026					
Tijdelijke units PRO College	U	-18	0	0	0
Continuering verbinder Noorderlicht in Wijchen Noord - leefbaarheid	U	-45	-45	0	0
Perspectiefnota 2026					
Schade aan de gevel MFA Zandloper	U	-150	0	0	0
Bodemsanering Wezelseveldweg	U	-8	0	0	0
Wooncoach	U	-80	-80	0	0
Landbouwstructuur - agrarische ondernemers Wijchen	U	-20	0	0	0
Voortzetten STORM- aanpak	U	-46	-36	0	0
Dementie	U	-8	-8	0	0
Mantelzorg	U	-8	-8	0	0
Tijdelijke projectleider maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht	U	-95	0	0	0
Fietsenstalling centrum	U	-30	0	0	0
Groene kasteeltuin Wijchen met evenementen incidentele kosten	U	0	-103	0	0
Inzet algemene reserve	I	479	286	0	8
Begroting 2027					
Bouwleges	I	-217	0	0	0
Wijchen Schaatst	U	0	-14	0	-14
Schadevergoedingen overige eigendommen	U	0	-40	0	0
Extra onderhoud asfalt	U	-100	0	0	0
Inzet reserve wegen op extra onderhoud asfalt	I	100	0	0	0
Algemene reserve	I	217	0	0	14
Opening en boekpresentatie in het jaar van Emilia van Nassau	U	-23	0	0	0
Aanpak Voorkomen Escalatie	U	-29	0	0	0
Uitvoering Motie 8 Femicide	U	-12	0	0	0
Subsidie Stichting Rijhal Bergharen	U	-50	0	0	0
Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA) Lokaal	I	517	622	719	0
AZWA Lokaal	U	-517	-622	-719	0
Actualisatie Nota Ruimtelijke Kwaliteit	U	-75	0	0	0

Onderwerp	Ink / Uitg	2027	2028	2029	2030
Opstellen/actualiseren IBOR-plan	U	-50	0	0	0
Nulmeting Boomkroonvolume	U	-25	0	0	0
Actualiseren archeologische verwachtingen- en beleidskaart Wijchen	U	-17	0	0	0
Centraal tellen verkiezingsuitslagen	U	-16	0	0	0
Dekking Hervormingsagenda Jeugd	I	0	264	0	0
Sporthal en uitbreiding velden Havenweg		0	0	0	0
Projectleider Wijchense Armoede Aanpak	U	-96	0	0	0
VTH beleid	U	-25	0	0	0
Inzet algemene reserve op incidenteel nieuw beleid	I	417	0	0	0
Bestaand beleid met dekking					
Pensioenlasten wethouders tot overgang ABP	U	-258	0	0	0
Inzet reserve pensioenen wethouders	I	258	0	0	0
Wachtgeldverplichting personeel	U	-15	0	0	0
Afdekking wachtgeld uit voorziening	I	15	0	0	0
Schilderen masten openbare verlichting	U	-233	0	0	0
Inzet reserve OVL i.v.m. schilderen masten	I	233	0	0	0
Kosten implementatie BSR	U	-1.647	0	0	0
Inzet reserve implementatie BSR	I	1.647	0	0	0
Volkshuisvestingsprogramma	U	-30	0	0	0
Inzet reserve eenmalige middelen	I	30	0	0	0
Subsidie realisatiestimulans betaalbare woningen	I	497	1.512	0	0
Dotatie reserve woonfonds	U	-497	-1.512	0	0
Robuuste toegang sociaal wijkteam (ppn25)	u	-116	-69	0	0
Afdekking egalisatiereserve Jeugd	i	116	69	0	0
Extra of geen verkiezing	u	-100	0	0	0
Afdekking egalisatiereserve verkiezingen	i	100	0	0	0
PPN24 I 13.24 Fietsvoorziening TKWM (pilot)	u	-61	0	0	0
Fietsvoorziening afdekking algemene reserve	i	61	0	0	0
Vervanging gymmaterialen	u	-123	-123	-123	-123
Afdekking egalisatiereserve gymmaterialen	i	123	123	123	123
Renovatie tennisvelden	u	-281	-63	-76	-31
Afdekking reserve RSA Tennis	i	281	63	76	31
Investeringssubsidie renovatie velden Woezik	U	-723	0	0	0
Afdekking reserve RSA	I	723	0	0	0
Activiteiten landschapsontwikkelingsplan	u	-25	-3	0	0
Afdekking reserve landschapsontwikkelingsplan	i	25	3	0	0
Uitvoeringsprogramma groen	u	-10	0	0	0
Inzet egalisatiereserve groen	i	10	0	0	0
Opvang Oekraïne	u	-882	0	0	0
Bijdrage rijk opvang Oekraïne	i	882	0	0	0
Tussenthuis	u	-770	-786	-803	-205
Huuropbrengst en subsidie tussenthuis	i	770	786	803	205
Omgevingsplannen	u	0	0	0	0
Inzet egalisatiereserve omgevingsplannen	i	0	0	0	0
Inzet activiteiten kunst	u	-10	-10	-10	-10
Activiteiten kunst t.l.v. reserve kunst	i	10	10	10	10

Onderwerp	Ink / Uitg	2027	2028	2029	2030
Bouwgrondexploitaties					
Winstnemingen bouwgrond	i	0	0	3.682	1.567
Dotatie afschrijvingsreserve sport Havenweg	U	0	0	-3.682	-1.567
Totaal incidenteel begroot		0	210	0	0

Bijlage 8. Kosten per taakveld

Kosten per taakveld (x € 1.000)

Prog	Onderwerp	2027
0.1 Bestuur		4.121
0	GR Arnhem Nijmegen	429
0	GR Euregio	13
0	Rekenkamercommissie	37
0	Strategisch kompas	16
0	Vaste kosten bestuur	2.679
0	VNG bijdrage	289
0	Voorlichting	33
0	WDW - doorbelasting personeel	625
0.2 Burgerzaken		1.745
0	Basisregistraties	23
0	Burgerlijke stand	306
0	Naturalisatie	33
0	Reisdocumenten	330
0	Rijbewijzen	62
0	WDW - doorbelasting personeel	991
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		1.324
0	Beheer vastgoed en eigendommen	485
0	WDW - doorbelasting personeel	840
0.4 Overhead		19.500
0	Beheer vastgoed en eigendommen	1.488
0	Frictiekosten personeel	21
0	Overhead Wijchen	2.768
0	WDW - doorbelasting ICT	3.758
0	WDW - doorbelasting personeel	10.324
0	WDW Beheer vastgoed en eigendommen	1.140
0.5 Treasury		-2.948
0	Rente en dividend	-2.948
0.61 OZB woningen		358
0	Munitax	349
0	Overhead Wijchen	9
0.62 OZB niet-woningen		63
0	Munitax	63
0.64 Belastingen overig		85
0	Gemeentelijke belastingen	1
0	Kosten hondenbelasting	83
0.8 Overige baten en lasten		0
0	Stelposten	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		3.942
1	Brandkranen	65
1	GR VRGZ	3.828
1	WDW - doorbelasting personeel	48
1.2 Openbare orde en veiligheid		1.589

Prog	Onderwerp	2027
1	Antidiscriminatiebureau	40
1	Gerechtelijke procedures	31
1	Veiligheidsbeleid	258
1	WDW - doorbelasting personeel	1.261
2.1 Verkeer en vervoer		6.242
2	Abri's	5
2	Bewegwijzering	143
2	Fietsvoorziening	91
2	Gladheidsbestrijding	110
2	IBOR wegen	3.144
2	Openbare verlichting	719
2	Verkeersregelinstallaties	71
2	Verkeersveiligheid	131
2	WDW - doorbelasting personeel	1.559
2	WDW IBOR wegen	270
2.2 Parkeren		454
2	IBOR wegen	7
2	Parkeergarage	294
2	WDW - doorbelasting personeel	153
2.5 Openbaar vervoer		49
2	Buurtbus	5
2	Voetveer	37
2	WDW - doorbelasting personeel	7
3.1 Economische ontwikkeling		794
3	Bedrijven Investerings Zone BIZ	84
3	Reclamebelasting	464
3	Vaste kosten bestuur	49
3	WDW - doorbelasting personeel	197
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		46
3	WDW - doorbelasting personeel	46
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		222
3	Kracht RvN	28
3	Markt	104
3	WDW - doorbelasting personeel	90
3.4 Economische promotie		666
3	Economische zaken	113
3	Promotie / evenementen	405
3	Recreatie	54
3	WDW - doorbelasting personeel	94
4.1 Openbaar basisonderwijs		338
4	Legaat van Cooth	4
4	Passend onderwijs	64
4	Vergoeding gymonderwijs	184
4	WDW - doorbelasting personeel	85
4.2 Onderwijshuisvesting		2.789
4	Beheer vastgoed en eigendommen	346
4	Kosten schoolgebouwen	2.308
4	WDW - doorbelasting personeel	134
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		2.151

Prog	Onderwerp	2027
4	Bredeschool activiteiten	0
4	Leerlingenvervoer	909
4	Maatschappelijk en culturele vorming	11
4	MEERvoormekaar subsidie	55
4	Peuterspeelzaal	825
4	Volwasseneneducatie	15
4	WDW - doorbelasting personeel	336
5.1 Sportbeleid en activering		556
5	Combinatiefuncties	362
5	Subsidies sport	142
5	WDW - doorbelasting personeel	53
5.2 Sportaccommodaties		5.520
5	Beheer vastgoed en eigendommen	976
5	Gymzalen	1.179
5	RSA (buitensport)	1.686
5	WDW - doorbelasting personeel	196
5	Zwembad	1.483
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		765
5	Cultuur subsidies	122
5	Muziekonderwijs subsidies	288
5	Theater subsidie	269
5	WDW - doorbelasting personeel	87
5.4 Musea		477
5	Cultuur subsidies	45
5	Musea	337
5	WDW - doorbelasting personeel	95
5.5 Cultureel erfgoed		97
5	Beheer vastgoed en eigendommen	11
5	Subsidies monumenten instandhouding	47
5	WDW - doorbelasting personeel	39
5.6 Media		1.228
5	Bibliotheek subsidie	1.168
5	Subsidie RN7	31
5	WDW - doorbelasting personeel	29
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		5.535
5	Activiteiten kunst	12
5	Beheer vastgoed en eigendommen	45
5	IBOR groen	2.149
5	Kosten hondenbelasting	226
5	Landschapsontwikkelingsplan	154
5	WDW - doorbelasting personeel	2.950
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		8.788
6	Algemeen/schoolmaatschappelijk werk	129
6	Beheer vastgoed en eigendommen	6.860
6	Buurtfonds	11
6	Inspecties kinderopvang	96
6	Mantelzorg	52
6	MEERvoormekaar subsidie	1.050
6	Subsidies overige zorgorganisaties	319

Prog	Onderwerp	2027
6	WDW - doorbelasting personeel	271
	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.226
6	GGD Veilig thuis	473
6	Sociaal wijkteam	125
6	WDW - doorbelasting personeel	627
	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.357
6	Jeugd Lokaal SOJ	0
6	Sociaal wijkteam	132
6	WDW - doorbelasting personeel	1.225
	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	848
6	Sociaal wijkteam	659
6	WDW - doorbelasting personeel	189
	6.3 Inkomensregelingen	20.079
6	Bijstandsverlening	15.386
6	Bijzondere bijstand	2.593
6	Schuldhelpverlening	157
6	WDW - doorbelasting personeel	1.943
	6.4 WSW en beschut werk	4.193
6	Bijstandsverlening	466
6	GR MGR Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	3.671
6	WDW - doorbelasting personeel	56
	6.5 Arbeidsparticipatie	4.816
6	GR MGR Re-integratie	3.403
6	Statushouders	991
6	WDW - doorbelasting personeel	422
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.722
6	GR DRAN WMO vervoer	808
6	WDW - doorbelasting personeel	250
6	WMO algemeen	21
6	WMO hulpmiddelen	1.173
6	WMO indicaties	22
6	WMO woonvoorzieningen	448
	6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.262
6	WDW - doorbelasting personeel	562
6	WMO Huishoudelijke hulp	5.700
	6.712 Begeleiding (WMO)	4.156
6	WDW - doorbelasting personeel	355
6	WMO begeleiding	3.479
6	WMO PGB	309
6	WMO verblijf	13
	6.713 Dagbesteding (WMO)	1.142
6	WDW - doorbelasting personeel	134
6	WMO Dagbesteding	1.009
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	196
6	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	3
6	WDW - doorbelasting personeel	193
	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	363
6	Jeugd lokaal dagbehandeling	105
6	Jeugd overig	71

Prog	Onderwerp	2027
6	WDW - doorbelasting personeel	187
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	12.037
6	Jeugd ambulant	237
6	Jeugd begeleiding	3.272
6	Jeugd behandeling ambulant	1.898
6	Jeugd crisis	130
6	Jeugd dagbehandeling	1.193
6	Jeugd GGZ behandeling	4.431
6	Jeugd GGZ verblijf	224
6	Jeugd persoonlijke verzorging	131
6	Jeugd verblijf	276
6	Jeugd vervoer	197
6	WDW - doorbelasting personeel	48
	6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	641
6	Jeugd landelijk arrangement	611
6	WDW - doorbelasting personeel	30
	6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	33
6	WDW - doorbelasting personeel	33
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.577
6	Jeugd GGZ verblijf	40
6	Jeugd verblijf	5.484
6	WDW - doorbelasting personeel	52
	6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	31
6	Jeugd landelijk arrangement	0
6	WDW - doorbelasting personeel	31
	6.791 PGB WMO	157
6	WDW - doorbelasting personeel	37
6	WMO PGB Huishoudelijke hulp	120
	6.792 PGB Jeugd	242
6	Jeugd PGB	168
6	WDW - doorbelasting personeel	74
	6.811 Beschermd wonen (WMO)	301
6	Beschermd Wonen	265
6	WDW - doorbelasting personeel	36
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	130
6	GGZ	81
6	WDW - doorbelasting personeel	49
	6.821 Jeugdbescherming	1.055
6	Jeugd bescherming	860
6	WDW - doorbelasting personeel	195
	6.822 Jeugdreclassering	259
6	Jeugd reclassering	228
6	WDW - doorbelasting personeel	31
	6.91 Coördinatie en beleid WMO	729
6	WDW - doorbelasting personeel	85
6	WMO algemeen	557
6	WMO Regionaal ondersteuningsbureau	87
	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	566
6	JW GGZ	566

Prog	Onderwerp	2027
7.1 Volksgezondheid		3.290
7	Gezondheidszorg subsidies	823
7	GR GGD	2.302
7	WDW Logopedie	165
7.2 Riolering		3.831
7	Munitax	381
7	Riolering gemalen	1.153
7	Riolering overig	120
7	Riolering vrijverval	1.921
7	WDW riolering	256
7.3 Afval		5.013
7	Afval	43
7	Afval GFT	761
7	Afval glas	60
7	Afval milieustraat	808
7	Afval overig	902
7	Afval papier	347
7	Afval Plastic +	688
7	Afval rest	891
7	Munitax	353
7	WDW afval	160
7.4 Milieubeheer		3.263
7	Duurzaamheid	15
7	GR ODRN	1.153
7	Milieubeleid	714
7	WDW - doorbelasting personeel	1.381
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		24
7	Beheer vastgoed en eigendommen	3
7	WDW - doorbelasting personeel	21
8.1 Ruimte en leefomgeving		1.691
8	Omgevingsplannen	145
8	WDW - doorbelasting personeel	1.546
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		105
8	Grondexploitatie inhuur	20
8	WDW - doorbelasting personeel	85
8.3 Wonen en bouwen		2.202
8	Bouwvergunningen	89
8	Omgevingswet	47
8	Vastgoedinformatie	78
8	Volkshuisvestingsbeleid	198
8	WDW - doorbelasting personeel	1.790
Totaal		155.030